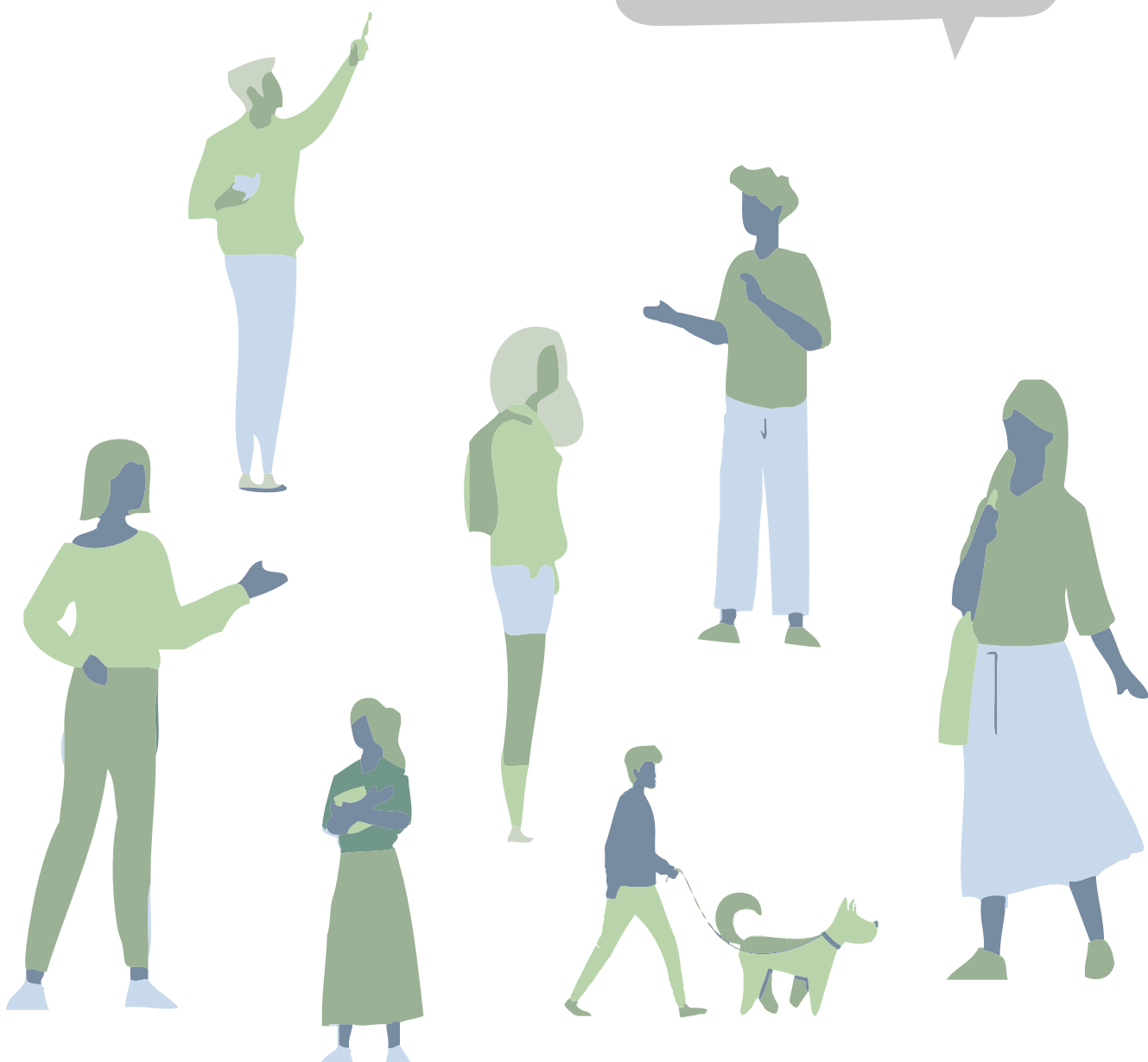

TØNSBERG - KANALEN SOM BYROM

*Medvirkningsprosess og mulighetsstudie med
anbefalinger for opplevelser, aktivitet, mobilitet
og møtesteder - i blå og grønne omgivelser*

DEL 1: FELLES IDÉKATALOG

FELLES IDÉKATALOG

Felles idékatalog er del 1 av en medvirkningsprosess og mulighetsstudie for Kanalområdet i Tønsberg. Hovedhensikten med katalogen er å samle innspill fra befolkningen, aktører langs kanalen, gode tanker fra tidligere prosesser, innspill fra ressursgruppen i Tønsberg kommune, samt landskapsarkitektens observasjoner og tanker så langt i prosjektet.

Katalogen ønsker å synliggjøre mangfoldet av idéer, drømmer og planer som finnes for kanalområdet. Idékatalogen følges opp av en skissebok, der et utvalg av idéene videreutvikles i skisseform.

Skisseboken konkretiserer idéene gjennom raske skisser, uten å sementere en bestemt løsning. Men gjennom å gi en idé form kan vi lettere diskutere og vurdere potensialet. Det gir oss et felles verktøy i utviklingen som kan gjøre det lettere å komme nærmere en realisering av prosjektene.

Idékatalogen består av følgende deler:

- 1. Innspill fra innbyggerne
- 2. Innspill fra aktørene langs kanalen
- 3. Innspill fra barn & unge / fagressursgruppa
- 4. Landskapsarkitektens 10 råd
- 5. Delområdene - foreløpig anbefalingskart

Prosjektet er utført av Bjørbekk & Lindheim landskapsarkitekter AS v/ Svein Erik Bergem, Åshild Roalkvam, Line Løvstad Nordbye og Ellinor May Aas, høsten 2020.

For Tønsberg kommune har Cathrine Heisholt, Emile Lassen Bue og Magnus Ciril Martin ledet prosjektet. I ressursgruppen har følgende personer deltatt: Cecilie B. Sørumshagen, Ragnhild Jordtveit, Elisabet Finne, Anders Nygaard, Ingvild Hersvik, Vilde Bugge Larsen, Trond Brun, Oddbjørn Myhren, Øyvind Myhre, Hanna Fossen-Thaugland, Ole Thommassen Grejs, Henning Hansen, Birgitte Søderstrøm, Tommy Løvig-Larsen, Rolf Tore Kjæran, Arild Alfredsen, Roger Herstad, Lene Stenersen, Elisabeth Paulsen, Anders Tyvann, Monika Kullander, Miguel Segarra Valls, Lene Berge, Toril Eeg og Siv Abrahamsen.

INNHold

Innledning og kart over delområdet	s. 4
Innspill fra innbyggerne	s. 6
Hvilke aktiviteter og funksjoner ønsker du deg?	s. 9
Hva bør tas vare på?	s. 26
Hva bør fjernes eller endres?	s. 35
Aktørene langs kanalen	s. 40
Barn & unge / fagressursgruppa	s. 60
Landskapsarkitektens 10 råd	s. 98
Delområdene - foreløpig anbefalingskart	s. 120

METODE

Medvirkning står sentralt i dette mulighetsstudiet. Vi har spurt alle deltakerne om tre enkle spørsmål:

- Hvilke aktiviteter og funksjoner ønsker du deg?
- Hva bør tas vare på?
- Hva bør fjernes eller endres?

For oss som kommer utenfra er dette grunnleggende informasjon for å forstå befolkningens følelser og holdninger til sin egen by. Medvirkningen består av del 1-3, og omfatter innspill fra innbyggerne, aktører langs kanalen, barn og unge, fagressurser i kommunen og fylkeskommunen, og regionale myndigheter. Tønsberg kommune sin kommunikasjonsavdeling av stått for den tekniske gjennomførelsen av undersøkelsen.

Medvirkningen har primært foregått digitalt, på grunn av den spesielle situasjonen vi har stått i denne høsten med covid 19. Det er gjennomført en digital workshop med referansegruppen, på plattformen miro.com, som tillater samhandling og drooling rundt en digital oppslagstavle.

Av alle bidragene som har kommet inn har et representativt utvalg tatt med i idékatalogen, og blitt illustrert med bilder fra aktuelle referanseprosjekter.

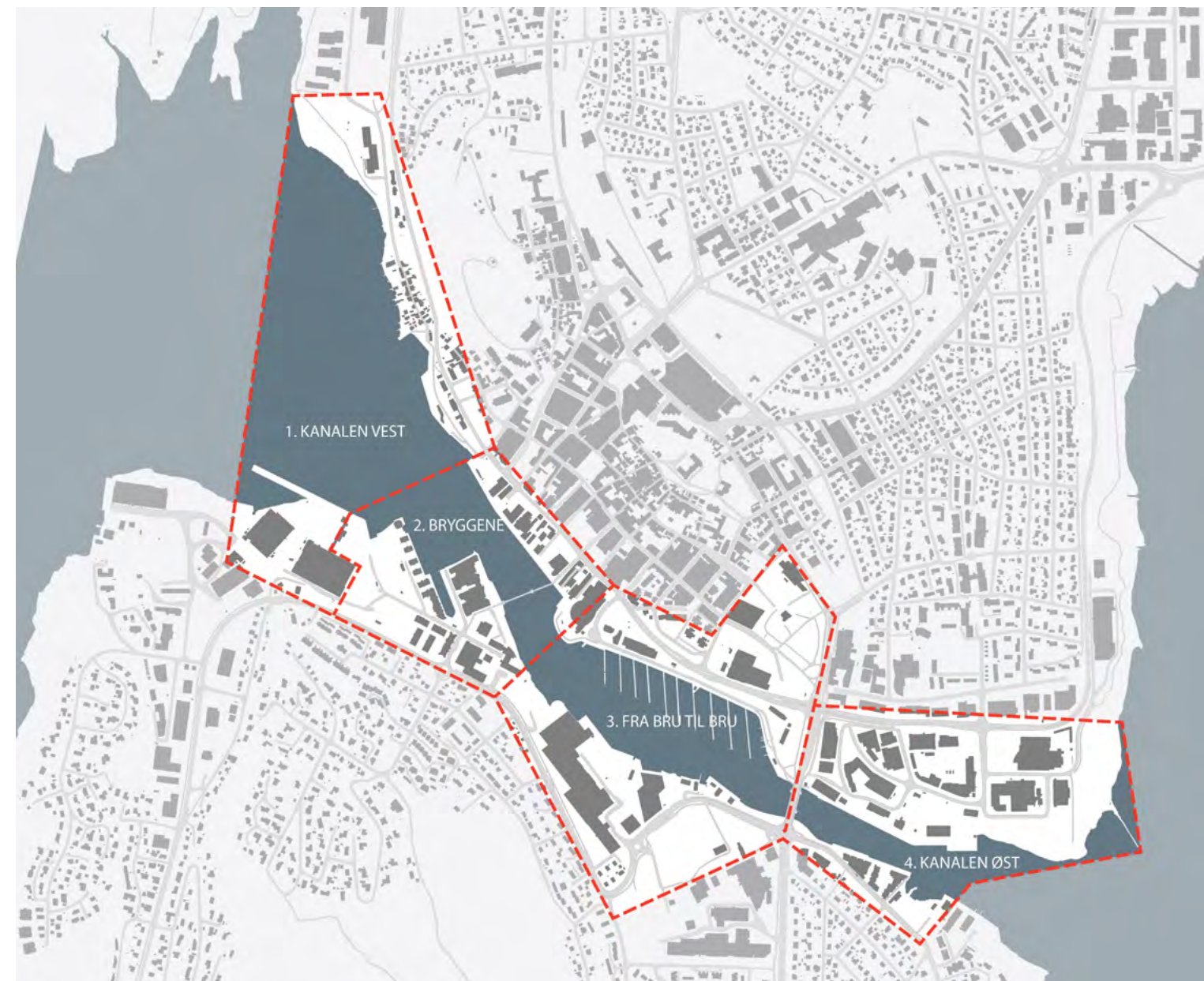
Det er i tillegg blitt gjennomført en åpen dag for aktører langs kanalen. De ble invitert til å komme og presentere sine planer / idéer for kanalområdet. Pga av Covid 19 var det dessverre ikke anledning for å aktørene kunne få høre hverandres presentasjoner, men tilstede i salen satt representanter fra administrasjonen i kommunen og en rekke politikere, deriblant ordføreren. Alle aktører fikk også anledning til å bidra i en uformell idémyldring sammen med representanter fra prosjektet, hvor de svarte på de samme spørsmålene som er listet ovenfor.

Resultatet er en idékatalog fylt med gode tanker om hva innbyggerne mener skal til for at kanalen skal bli et levende og attraktivt område.

Hva ønsker du for området ?

Hva bør bevares ?

Hva bør fjernes ?

INNSPILL FRA INNBYGGERNE

HVILKE AKTIVITETER OG FUNKSJONER
ØNSKER DU DEG? HVA VIL DU BEVARE?
HVA BØR FJERNES?

Vi har spurt Tønsbergs befolkning om hva de ønsker seg for kanalområdet. Spørsmålene vi stilte var følgende:

Hvilke aktiviteter og funksjoner ønsker du deg i dette området? Hva vil du ta vare på? Hva bør bort eller fjernes?

Via kommunens nettside, eller per epost, har mange engasjerte beboere sendt oss sine tanker. Noen er svært konkrete, og viser til konkrete ønsker for et spesielt sted. Andre er mer generelle, både i form og plassering. Men det er noen tydelige retninger og tema som står frem, og disse har vi valgt å illustrere med referansebilder.

Vi har fått mange innspill! Litt for mange til at vi har kunnet ta med alle av hensyn til lesevennligheten. Vi har gjort et representativt utvalg, særlig der flere har sagt nesten det samme. Og selv om mange ønsker seg utsikt, promenade og badestrand så er det slettes ikke enighet om alt, heldigvis. Alle innspill er anonymisert i dette kapittelet.

Denne katalogen er byens felles idékatalog. Les, og la deg inspirere eller provosere.

"Mer utbygging! Forsett med utbygging av boenheter og næringsliv langs kanalen. Et pulserende liv langs vannet er en sikker vinner for mer inntekt til en fattig kommune!"

"Det må bygges P-hus som er nærliggende og som man kan komme til alle fasiliteter om man har en funksjonshemming eller går for egen maskin."

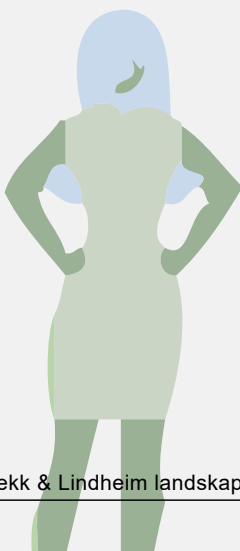

"Bademuligheter. Gå/sykkelmuligheter - hele året. Handicapvennlighet i alt! Belysning. Benker/stoler. Avfallsdunker - som må tømmes regelmessig. Lekeapparater."

HVILKE AKTIVITETER OG FUNKSJONER ØNSKER DU DEG?

"Mix! Blanding av boliger, næringsvirksomhet, restauranter/ kafeer og områder for allmennheten."

"Støyfrie soner... sikrere bevegelsesfrihet for barn"

"Grønn mobilitet! Tilrettelegge for at folk kan ta kollektivt, og parkere sykler."

"Toalett!"

"Levende byrom! Ser man på Kaldnes-utbyggingen er det ingen som har klart å bygge levende byrom, samme hvor mange som bor der - fordi det ikke er det som er utbyggernes interesse. Det er naivt å tro vi fastboende vil bruke bakgården til nye blokker som rekreasjon, de vil det jo ikke selv engang."

"Dogs! Anything dog-friendly would be nice."

KONTAKT MED VANNET

“Kontakt med vannet - gjerne på ulike måter! Tønsberg trenger et sted man kan bade i sentrum. Vannkvaliteten må bedres. Aktiviteter knyttet til vann (bading, kajakk, saltvannsbasseng, flytende badstu +++)”

“For oss som bor i byen er området rundt kanalen viktig for alle former for rekreasjon. I likhet med mange andre ønsker vi færre boliger og større bevegelsesrom. Vi er bekymret for at byen mister sitt særpreg som åpenbart vil påvirke tilflytting, men ikke minst turisme som byen er avhengig av.”

“Det er mye av byens identitet som knyttes opp mot kanalen. Benytt denne muligheten til å fortelle en historie. Eksempelvis om den skjellbesatte stenen som lå i sundet som vel var et slags utgangspunkt for kanalen (og sannsynligvis navnet Stenen). Kan den gjenoppstå som buldrestein?”

“Raust areal langs vannet - som ikke føles privatisert. Variert aktivitetstilbud for mennesker i alle aldre. Det bør være en grønn og frodig park. Fokus på folkehelse og biologisk mangfold. Ujålete. Inspirert av industrien som er på stedet i dag.”

“Det er faktisk bevist at nærhet til vann og sjø reduserer stress, angst og depresjon hos mennesker. Da synes jeg det er urettferdig at kystlinjen privatiseres og forbeholdes de som har økonomi til å kjøpe en leilighet der. Byen vår er bygget rundt vannet for en grunn, og det er noe vi alle bør ha rett til å ha tilgang på. La oss bringe grønne parker og flotte badeområder inn til sentrum, og trykke hardt på bremsen når det kommer til boligutbygging, og heller se på hvilke andre verdier vi kan løfte vår flotte by med.”

Nansenparken på Fornebu. Foto: Bjørbekk & Lindheim

SAMMENHENGENDE PROMENADE

“Det inviteres i programmet til å luft sine drømmer og ønsker. For egen del vil jeg legge til frustrasjoner. For jeg kan ikke legge skjul på at jeg føler en viss skam over at nedbygde kanalbredder skal være vårt fotavtrykk for ettertiden her i byen – minst i hundre år.

Så da blir mine drømmer og håp at all videre nedbygging av sjøfronten stoppes mens det ennå er tid til å få til en noenlunde funksjonell promenade. At promenaden gis prioritet, og at andre prosjekter i etterkant innordner seg denne når det gjelder arealdisponeringen, og at det ikke blir promenaden som må innordne seg byggene den støter på.

... tiden for ruvende boligbygg langs kanalløpet bør være definitivt forbi. Konkret ønsker jeg ingen boligbygg langs kanalbreddene i en sone på 40 meter fra vannkanten, og bare lave bygg, maks tre etasjer, i en nærsone på 100 meter, som en bymessig tilpasning til byggeforbudet i 100 metersonen.“

“Promenaden bør gå langs hele kanalløpet på begge sider; være interessant for alle, både barn, ungdom, voksne og eldre, og folk med ulike preferanser. Den bør gjøres bred og sjenerøs, anlagt med hyppige stoppesteder med benker, bord, sykkelparkering og aktiviteter, og med gode adkomstmuligheter langs hele traséen, samt vekt på universell utforming.

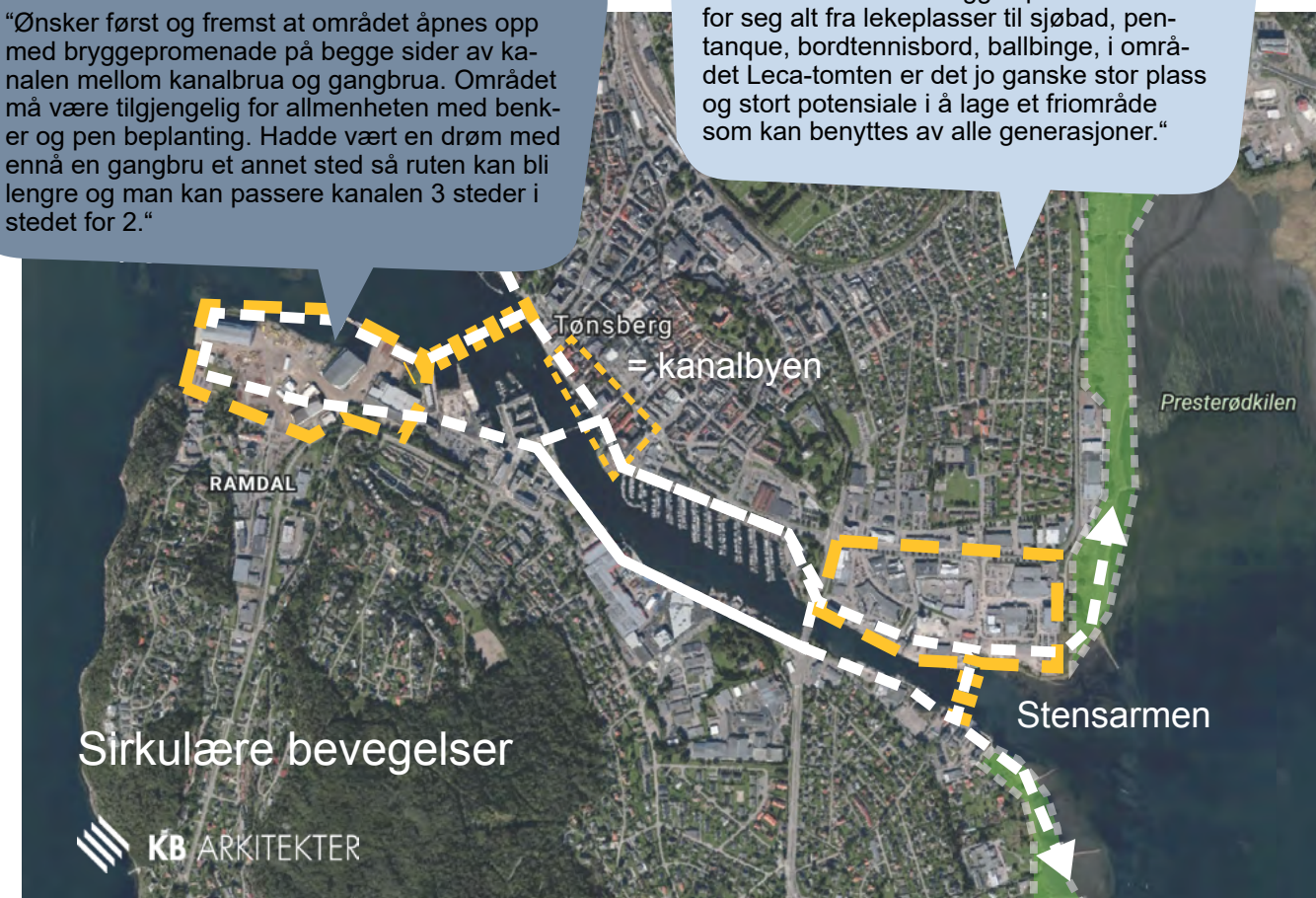
Den skal kort sagt være en lavterskel aktivitetssarena for alt fra gode kveldsturer og søndagsutflukter med familien til mer aktivitetsorientert utnyttelse som jogging. I Norges eldste by burde promenaden også fungere som kultursti der man kan finne god og interessevekkende informasjon om vår særdeles lange og spennende historie. Med alt dette på plass vil promenaden få betydning for folkehelse, stedsidentitet og bolyst.“

“Det må lages en hyggelig gangsti langs hele kanalen. Med trær og grønne områder. Tenk å fint å gå tur langs kanalen og bort til Rosanes. Binde det sammen. Når det skal bygge ny bebyggelse må denne trekkes litt inn sånn at det blir plass til gangsti. Ikke sånn som det er på Kaldnes-siden nå. Bebyggelsen må heller ikke bli så høy at man stenger for solen.“

“Ønsker først og fremst at området åpnes opp med bryggepromenade på begge sider av kanalen mellom kanalbrua og gangbrua. Området må være tilgjengelig for allmenheten med benker og pen beplantning. Hadde vært en drøm med ennå en gangbru et annet sted så ruten kan bli lengre og man kan passere kanalen 3 steder i stedet for 2.“

“Forslaget som har kommet med en promenade langs kanalen er helt supert og vil gi befolkningen bedre tilgang til sjøen. Langs kanalen kan man i tillegg til promenade se for seg alt fra lekeplasser til sjøbad, pentanque, bordtennisbord, ballbinge, i området Leca-tomten er det jo ganske stor plass og stort potensiale i å lage et friområde som kan benyttes av alle generasjoner.“

Illustrasjon KB arkitekter

The wave, Bergen. Illustrasjon White arkitekter

BYSTRAND

“Hva er vel bedre en deilig sommerdag enn å bade og ligge i solen hele dagen, spise god mat og deretter rusle en kort spasertur inn til Brygga for å avslutte dagen med en super kveld på Tropical Tuesday eller Postgirobygget? Ved å etablere et fint sol- og badested i Tønsberg sentrum vil det ikke være like nødvendig å reise avgårde til en av våre flotte strender, om en bor i byen. Dette er et godt tilbud til lokalbefolkningen og det vil forsterke inntrykket av Tønsberg som den sommerbyen den er kjent for å være, og tiltrekke seg enda flere gjester sommerstid – også de som kommer uten båt og bil.

Jeg ønsker meg en bystrand slik de har i Kristiansand eller et sole- og badested lignende verftet i Bergen. Ved Nordbyen har vi allerede et sted hvor det er greit å bade og legge seg i solen, men jeg mener dette kan utvikles til å bli veldig mye bedre. Ved å fjerne

noen av gjestehavnas flytebrygger kan det gjøres plass til en bred trebrygge for soling og bading. Denne bryggen bør strekke seg i en u langs med vannkanten, fra der badebryggen starter i dag til motsatt side av bukten. Slik vil området ha sol hele dagen og plass til mange mennesker. Området innenfor bukten bør sperres av for båttrafikk, og her kan det også bygges en stor flytende solbrygge ala bryggene på møllendal i Bergen. Det kan etableres oppbevaringsskap for strandtøy i forbindelse med dusjhuset til gjestehavnen og det kan eventuelt etableres utendørs dusjer. Det er ønskelig at det blir dypt nok til å kunne hoppe fra bryggen og det ville vært fint med et høyere stupetårn utover på dypet.

Jeg ønsker også at det skal komme en restaurant/strandbar med alle rettigheter i umiddelbar

nærhet av badeområdet. Gjstehavnen sin kiosk kan gjerne endres til å bli restaurant/bar da denne allerede har en fin beliggenhet og det er begrenset plass til ny bebyggelse.

Med alt dette på plass vil man kunne spise og kose seg i solen ved Nordbyen hele dagen, ta en dusj igjestelegget til gjestehavna, låse inn tingene sine i skap og deretter rusle inn til Brygga for en dans på kvelden. Det er det jeg vil kalle en perfekt sommerdag i Tønsberg! Både gjester til byen og lokalbefolkningen vil elske det!

På lengre sikt er det kanskje mulig å se for seg at man kan etablere en strand på odden der Agility group er i dag, i tillegg til bolig og et bryggeliv, om industrien der skal vekk.”

“Jeg ønsker meg en badestrand, flere matsteder, konserter. Flere boliger, men satse på småbarnsforeldre.”

“Jeg ønsker meg en badebrygge utenfor Vikingodden! Ellers ønsker jeg meg gangvei fra gangbrua på Kaldnessiden og helt bort til Kanalbrua! Håper også at det ikke bygges noe mer helt ute i vannet!”

“Jeg har et sterkt ønske om at Tønsberg får en by-strand, og ønsker den plassert på Leca-tomta. I tillegg håper jeg det blir gjennomført med sti langs hele kanalen på nøtterøysiden.”

Nordnes ballastbryggen. Foto: Nordnesrepublikken.no

Svanen, Sandvika. Foto: Sandvika vel

Strandbaren på Stokkøya. Foto: Thomas Goisque

GRØNNE LUNGER

Industry city. Tegnet av Terrain-Nyc

Laasby Sea-Park. Tegnet av Labland

Citizen garden. Tegnet av Prática Arquitectura

NYE AKTIVITETER

“Streetfood vognplass til sommertid”

Peddler market. Foto whatamysays.com

“En hall som man kan leie til feks bryllup, konserter, foredrag, debatter eller andre events. Jeg bodde i Sheffield noen år hvor de hadde et gammelt industrilokale hvor de leide ut til forskjellige arrangementer. 1 gang per mnd hadde de også et kveldsmarked hvor de fikk inn masse food-trucks hvor man kunne kjøpe mat og drikke, det var mini-konserter fra lokale band og lokale personer kunne selge håndarbeid som feks smykker, trykk, kunst, etc. Utrolig bra konsept og siden det kun var 1 gang per mnd var det noe man gledet seg til og prøvde å få med seg.”

“Innovasjonspark med plass til start-ups, kanskje man kan ha en hjemme-kontorpark med rimelig dagsleie for de som har hjemmekontor nå og da.”

Peddler market. Foto Nathan Dainty

“Vinterhage hvor man også kan få litt sydevibber om vinteren, gjerne i kombinasjon med kafe i nærheten.”

Sheffields winter garden. foto The outdoor city.co.uk

“Kunst, lokale kunstnere slik som på gangbroa”

“Støperiet - ønsker mer aktivitet her
Gjerne lage et museum om gamle Kaldnes i ett av de gamle byggene her
Kunsthaller i noe av Scanrope”

“Utekino for fine sommerkvelder”

Utekino Tjuvholmen. Foto: Tjuvholmen.no

REKREASJON, IDRETT OG LEK

“Utendørstreningsapparater slik de har ved Teie idrettsbane, Barcelona stranden m.fl

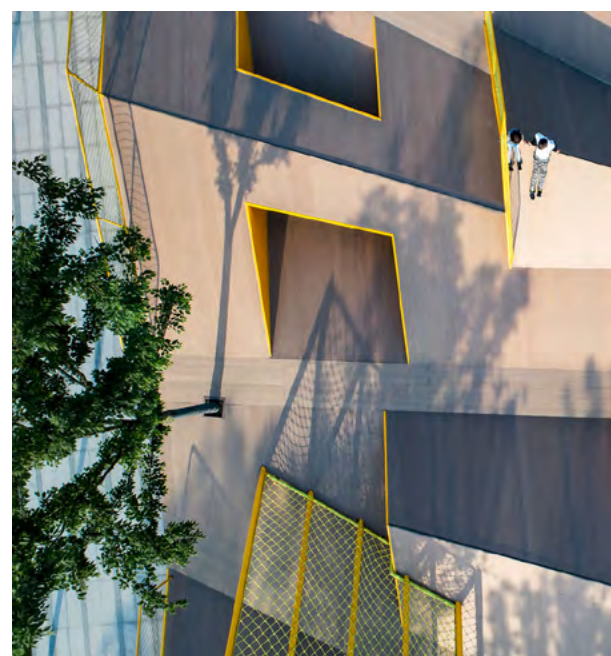
Gapahuk som en del av padleled, gjerne flere i bynære strøk. Sitteplasser og liggestoler“

Lemvig skatepark, Danmark . Tegnet av EFTEKT

The folds, Kina. Tegnet av LAB D+H

“Klatrepark! inne hvis det er ett bygg som er høyt nok“

The rampart wave, lekeplass i Lyon. Tegnet av BASE landscape architecture

“Mitt barnebarn har vært på en lekeplass som er fantastiske for barn i alle aldersgrupper, Kirketoget i Moss. Det er så mye spennende og gøy for barn, jeg synes kommunen burde undersøke dette stedet nærmere.“

Kirketoget i Moss. Foto: Trigonor

“Kanskje lage en plaskepark?“

Plaskepark, Bjørneparken i Flå. Foto: Enwa

VANNPARK / SJØBAD

“Ønsker mulighet for kanalbad.
Ønsker svømmebasseng som også
kan benyttes på vinteren.”

“Jeg ønsker meg en bystrand.
Det hadde vært helt fantastisk!”

“For vann betyr mye i menneskenes
liv. Undersøkelser viser at vi ikke
noe sted er lykkeligere enn nettopp
ved vannet.”

Allas Sea pool, Helsinki. Foto: Riikka_Jalava

Velje, The floating kayak Club. Force4 architects + JDS

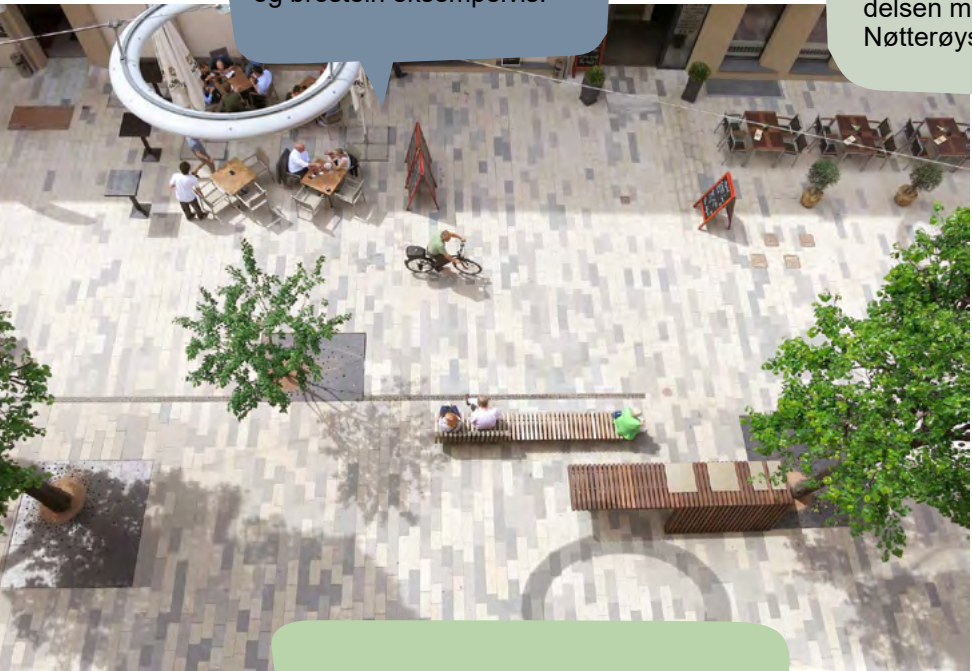
“Badebasseng ute - ala “lido pools”
i England. Evt oppvarmet og med
kveld/nattåpent, så man kan kose
seg med et kveldsbad under
stjernehimmelen i vinterkulda”

Allas Sea pool, Helsinki

ATTRAKTIVE BYOMRÅDER

“Utforming skal være park-messig med lunder av trær og brostein eksempelvis.”

“Bilfrie områder. God tilgjengelighet for fotgjengere og syklister på bekostning av privatbil. Tønsberg bør sette seg et konkret mål for andel av innbyggerne som vil gå eller sykle til jobb eller benytte kollektivtrafikk. Bryggepromenaden må tilrettelegges for både gående og syklende. Nøtterøyforbindelsen må løses før man øker aktiviteten på Nøtterøysiden.”

“Ønsker flotte boliger med store og opparbeidet fellesområder som kan benyttes av hele befolkningen.”

Holland park villas. Tegnet av Gillespies landscape architects

Brotorget, Bollnäs. Karavan landskapsarkitekter. Foto: Alex Giacomini

“Blanding av boliger, butikker og mindre næringsvirksomhet. Kafeer, restauranter, småscener. Grønne lunger med tilstrekkelig lekearealer for barn og tilgjengelighet for publikum mot sjøsiden.”

“Ønsker variert bebyggelse - men felles maritimt uttrykk.”

Solheimsviken. Foto: GC Rieber

“Vi ser også svært lite til «grønne» bygg og grønne lunger. Hvorfor dekkes ikke byggene med solceller og grønt?”

“Næring i første rekke som kafeer barbere restauranter butikker osv, Boliger i andre rekke bak næring så dette ikke kommer i konflikt med naturo osv.”

Blågrønt tak på Vega Scene. Tegnet av Asplan Viak. Foto: Åse Holte

"Det er utrolig viktig for trivselen i området at felles hensyn blir ivarettatt, ikke bare utbygges. Det er masse muligheter til boliger lenger inn uten å bygge igjen kanalkanten. Åpenhet, utsyn og tilgang til vann og park er verdier vi skryter av, men som samfunnet - og mer enn 99% av de fastboende - ikke får tilbake i vår eller våre barns levetid."

"Helsefremmende tiltak som svømmehall, skiløyper og aktiviteter for barn og ungdom!"

"Vippebrua (bilbrua). Noen mener den er utdatert, men som historisk kuriositet er den super."

"Gangbrua! Vurdere om sykklister bør gå av sykkelene. Lett å bli påkjørt!"

"Vikingodden er en kjempeattraksjon! Må tas godt vare på!"

"Muligheten for at alle kan bruke området. Nå må det stoppes med å bygge flere blokker, både her og alle andre steder langs sjøen! Det er ikke sånn vi vil ha byen vår."

"I inneværende periode håper jeg at vi alle lytter til rådmannens oppfordring om å spare penger. Tønsberg er nå i krise. Dette er ikke tiden til å ødsle med pengene. La næringslivet bygge ut langs kanalen. Flere leiligheter og næringsvirksomhet er hva området trenger. Kommunen må prioritere barn og helse. Skulle jeg ønske meg noe personlig, så er det at det blir kjørt opp skiløyper i kommunen til vinteren."

"Båtplasser"

"Lekeplassene på begge sider. Den på Kaldnes brygge er veldig god, vi bruker den ukentlig."

HVA BØR TAS VARE PÅ?

UTSIKT OG TILGJENGELIGHET TIL VANNET

IDENTITETEN

“Jeg ønsker moderne arkitektur med et rustikk preg som Tønsberg har. Syntes byen har veldig mange stiler så jeg mener det burde vært mer helhet i det.”

“Alle trehusbebyggelsen som er der i dag med kabelfabrikken osv skal bevares. Skal det bygges nytt skal dette være i samme utførelse i treverk og takvinkler. De bør maks være 4 etg høye, da bryter man ikke rommet mot åsen og andre bakforliggende bygninger. Havnen må være for fastboende og besøkende”

“Bakkenivået blir nedprioritert, og områder som kunne vært flotte fellesarealer er nå tapt. Sjarmen med Tønsberg forsvinner litt etter litt, og byen ligner mer og mer på en mini-versjon av Oslo”

“Bryggefølelsen og at du er langs kysten midt i sentrum. Sjøboder og naust må taes vare på, kanskje bygge noen nye? Flott om den gamle Reperbanen blir satt opp igjen ved kystkultursenteret.”

“Så langt som mulig det gamle bryggemiljøet med de opprinnelige bodene, unngå at dette blir en ren partysone”

Bryggen. Foto: Active hotel

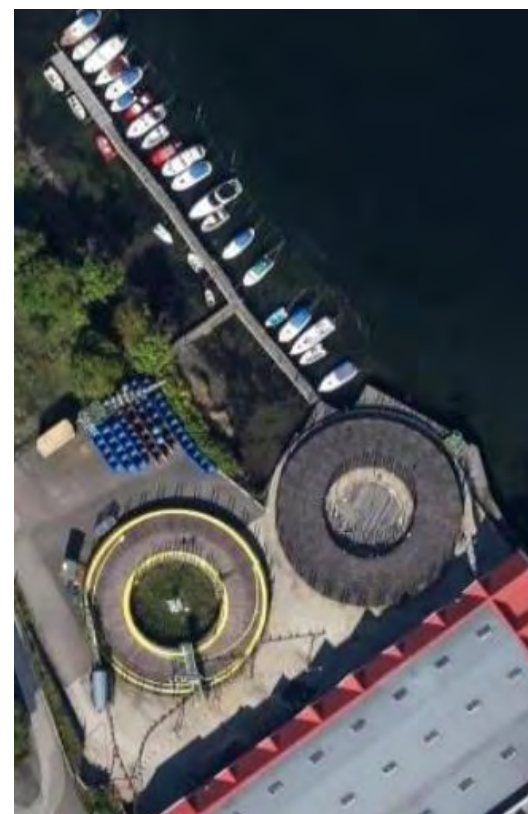
“Jeg syns det er kult om mye av det industrielle preget kan beholdes, slik at man tar vare på noe av den industrielle kulturarven, og ikke alt blir “striglet” slik som på Kaldnessida.”

“Svært viktig å ta vare på det lille som er igjen av kystkultur, som f.eks ubåtkaia og kystkultursenteret og selvsagt båthavna i Ollebukta.”

TRANSFORMASJON

“De gule husene bør bevares og fylles med nytt innhold, og bli til et flott grønt område tilgjengelig for alle. Den runde betongbryggen på nedsiden av de gule husene kunne gjøres om til saltvann basseng med glass vegger ut til sjøen. Det hadde blitt spektakulært og flott. Vi trenger grøntarealer her i Tønsberg.”

Ta vare på mangfoldig uttrykk - men felles maritimt uttrykk.

Identiteten til stedet i dag (industri) bør gjenspeiles i utformingen.

“De gamle murhusene på Træleborgodden bør bevares. De kan omgjøres til spennende lokaler for kunsthåndverkere, brukskunst, spisesteder, barer, kafeer eller fritids/hobbylokaler for hobbykokker eller bakere.”

“Veldig bra at Støperiet ble tatt vare på, gjerne flere slike gamle industriplasser, som viser Kaldnes historie. Både ute og inne.”

"Forhindre en videre utbygging og nedbygging av områdene nær kanalen (ref.historieløse høye boligblokker), slik at det blir muligheter for gangveier og sykkelstier langs kanalen på begge sider. Bygge en ny gangbro som gir mer fleksibel ferdsel på begge sider av kanalen. Forhindre at en stadig større del av brygga utvides til restaurantdrift med unødig visuell ødeleggelse, der kommersielle interesse får styre for mye."

"Skulle uansett ønske vi fikk en slutt på alle leilighetsbygg i området. Det er nok nå."

"Slutt med å bygge ned strandkanten vår!"

"Asfalten må bort, erstattes med gress, busker, brostein, kanskje stier i singel? Noe som gir parkfølelse, gjerne inspirert av byer og parker lenger syd i Europa."

"Kaldnes er utbygd og mye er på vei, og det bygges og planlegges nye blokker rundt Færder gymnas, men det skjer ingen ting med veien! Køen ut blir lenger år for år. Det er oppsiktsvekkende."

HVA BØR FJERNES ELLER ENDRES?

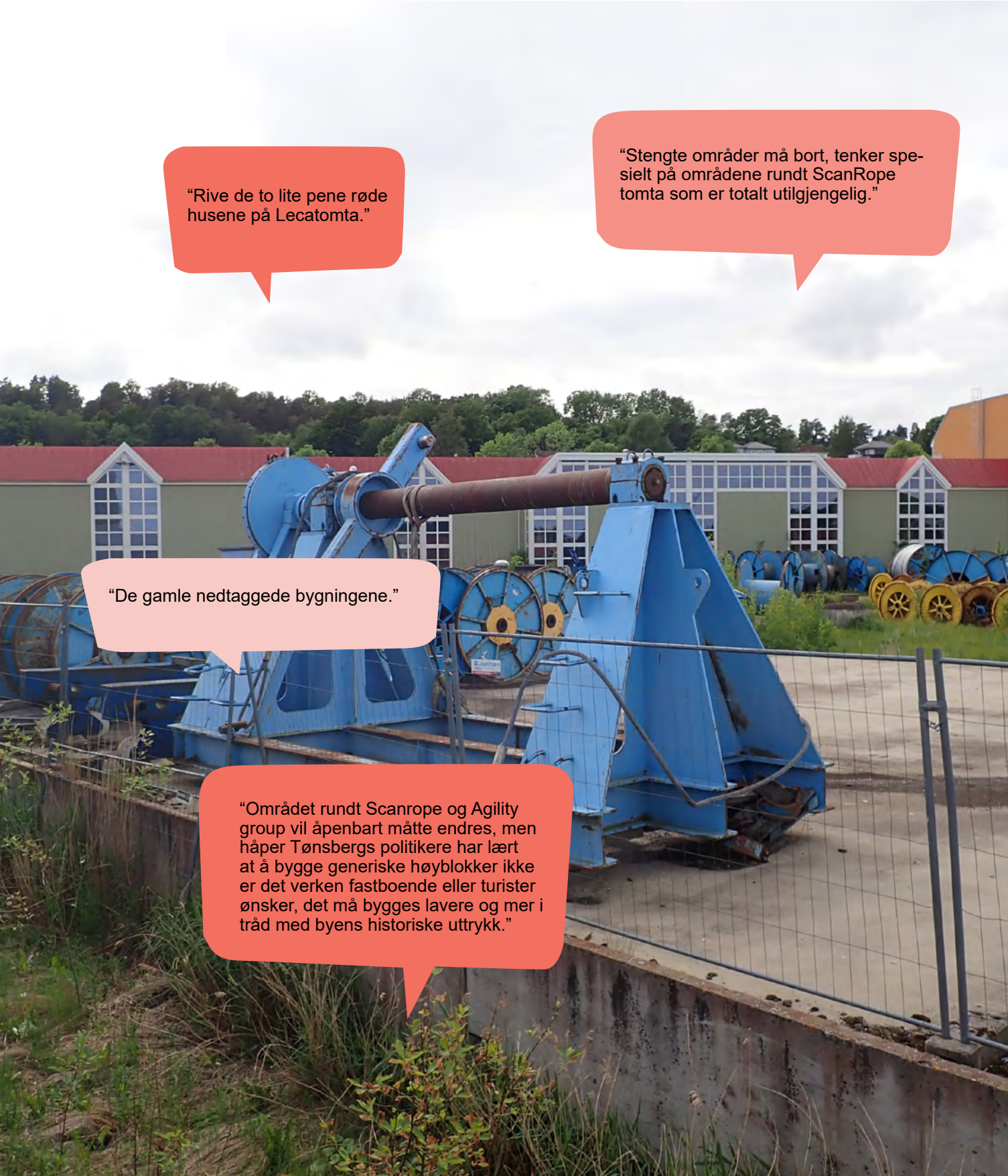
"Det er svært viktig å ha fokus på vannkvaliteten i kanalen, den må rett og slett bedres. Både for å gi mulighet for bading, men ikke minst for å få bort inntrykket av brunt sjøvann i "sommerbyen Tønsberg".

"Industribygningene på ScanRope-tomten bør erstattes av ny arkitektur, men ikke med et så massivt og lite kreativt preg som på Kaldnes Brygge."

"Det har vært ønsker om å sette opp igjen reperiabane i kanalen utenfor gymnasen. Håper det aldri skjer!"

"It is not so nice walking further down along the docks. The views are not so nice and you just see the main road with some buildings. Would be nice to make it look more cozy/attractive."

INDUSTRIEN

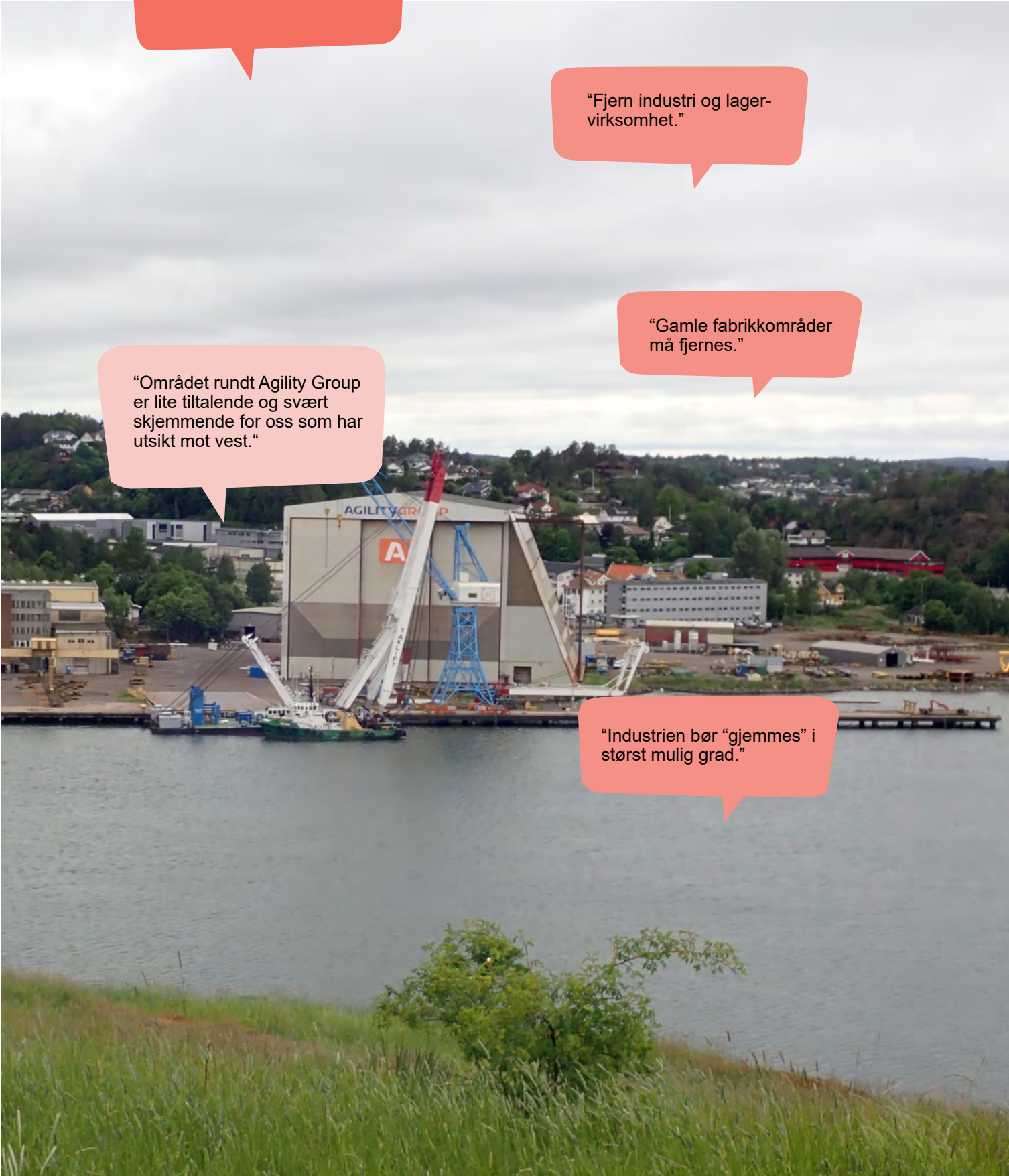

“Rive de to lite pene røde husene på Lecatomta.”

“Stengte områder må bort, tenker spesielt på områdene rundt ScanRope tomte som er totalt utilgjengelig.”

“De gamle nedtaggede bygningene.”

“Området rundt Scanrope og Agility group vil åpenbart måtte endres, men håper Tønsbergs politikere har lært at å bygge generiske høyblokker ikke er det verken fastboende eller turister ønsker, det må bygges lavere og mer i tråd med byens historiske uttrykk.”

“Tungindustri, stengte og lukkede arealer.”

“Fjern industri og lagervirksomhet.”

“Gamle fabrikkområder må fjernes.”

“Området rundt Agility Group er lite tiltalende og svært skjemmende for oss som har utsikt mot vest.”

“Industrien bør “gjemmes” i størst mulig grad.”

OMPLASSERING OG NY BRUK

“Har en tanke om at når alle verkstedshaller og lignende på Kaldnes blir fraflyttet og kanskje jevnet med jorda kunne hele vikingodden på Lindahlplan med alt som har med vikingskipet å gjøre blitt flyttet over hit og gjort hele området om til en Vikingeodde. Her er god plass for, på sikt, å bygge opp noe større. Her er fin utsikt til Slottsfjellet og fra Slottsfjellet ned på området. Et slags fremtidig samspill her? Her er gode og store parkeringsmuligheter, hotell i området og mye kunne blitt tilrettelagt for en stor turistmagnet. Ser for meg bygging av vikingskip, pottemakeri, smykkeproduksjon o.s.v. alt for å skape interesse for turisme. Kanskje en form for teater/spel?”

“Bolærnbåtene som går fra kanalen-brygge. Jeg har et håp om at de kan få en ny plass, slik at vi slipper alle menneskene utenfor inngangsdøren og all eksosen + lukten som kommer fra båten.”

“Vikingodden på Lindahlplan bør flyttes til Kaldnes.”

“Flytt bussterminal VKT til NSB Tomten og flytt hele jernbanen til Kjelle og lag et elektrisk system med busser og som kan frakte passasjerer rund en ring i Tønsberg.”

Kaldnes vest. Foto: Glastad

“Brannstasjonens må flytte til Kjelle ved siden av legevakta mm. Der hvor brannstasjonens er i dag kan man bygge nytt vikingmuseet. Politihuset bør også være sammen med dem andre på Kjelle.”

“Vi mener det allerede nå bør avklares fremtidig bruk av brannstasjonen, når brannvesenet innen forhåpentlig kort tid flytter. I hele Kanalområde som dette prosjektet omhandler, lurar vi på; Hvor er alle barna? Foruten en liten flekk ved siden av Støperiet og litt plen i gjestehavna, er svært lite tilrettelagt for barna. Ikke en bygning er forbeholdt barn. Brannstasjonen bør bli Barnas Kulturhus i Tønsberg.”

Foto: Barnas kulturhus Bergen

AKTØRENE LANGS KANALEN

IDÉMYLDRING
PRESENTASJON AV IDÉER OG PLANER

27.09.2020 ble det avholdt en workshop med en rekke aktører langs kanalen. Det var opprinnelig tenkt at alle de inviterte kunne presentere sine ønsker og prosjekter for en fullsatt sal, der man fikk anledning til å høre på hverandre og kommer med spørsmål.

På grunn av Covid 19 ble arrangementet gjennomført enkeltvis, for et begrenset publikum bestående av politikere, administrasjonen og Bjørbekk & Lindheim. Hver presentasjon ble filmet, og ligger tilgjengelig på kommunens nettside:

<https://www.tonsberg.kommune.no/tjenester/plan-bygg-og-eiendom/kommuneplan-overordnede-planer/kanalen-som-byrom/innspill-fra-speed-date-27-august/>

Alle aktører ble i tillegg invitert til å bidra i en idémyldring for kanalen, og drolle rundt spørsmålene:

Hva ønsker du for området? Hva bør bevares? Hva bør fjernes? Verktøyene for anledningen var store kartplansjer over området, grønne, gule og rosa lapper, og penn. Det ble mange fine diskusjoner, og viser et tydelig engasjement for kanalområdet.

IDÉMYLDRING FRA AKTØRENE

Hva ønsker du for området ?

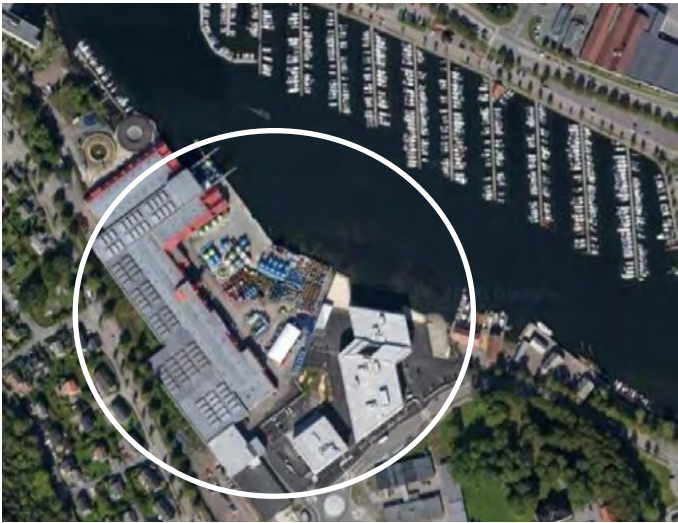
Hva bør bevares ?

Hva bør fjernes ?

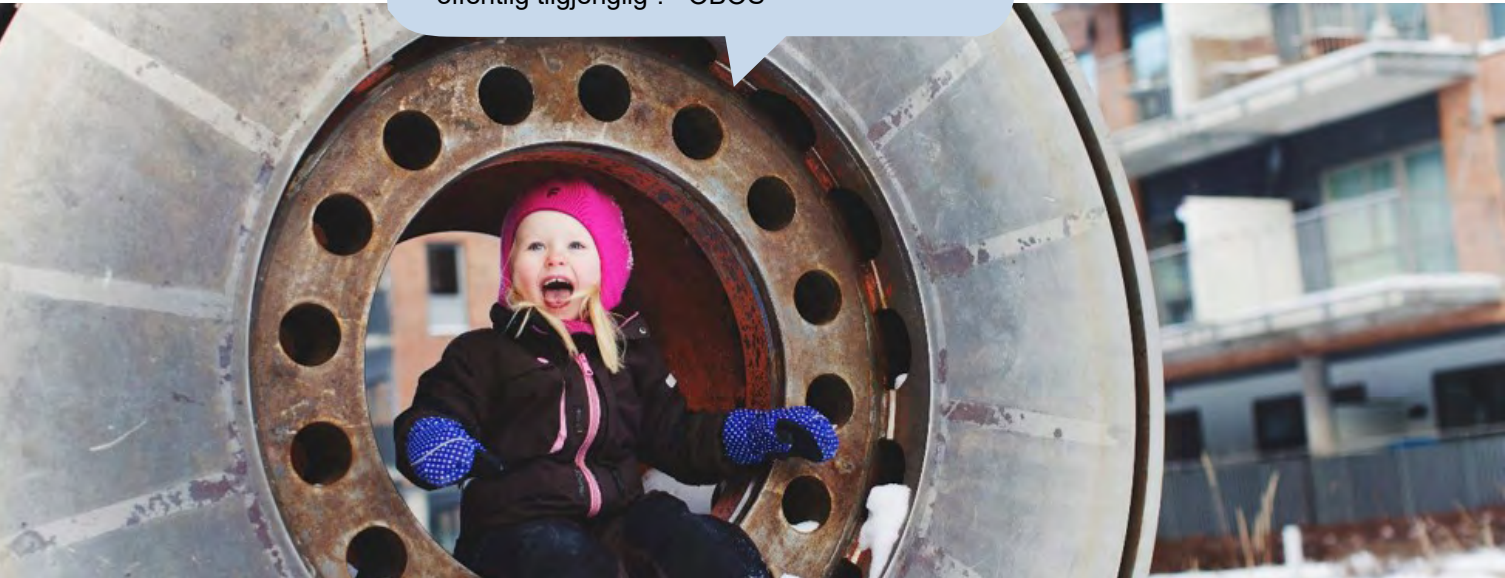

SCANROPE - OBOS

Scanrope-tomten er regulert til næring, og eies av Obos. Obos ser for seg en ny bruk av tomten. På workshopen presenterte de noen tidlige visjoner for området. De påpeker at de er foreløpig veldig tidlig i planprosessen, og at program og formål ikke er klart.

“Vi ønsker å ha fokus på oppholdsrommene. Gode nok private og semiprivate rom for de som bor der, uten at det blir konflikt. Vi er veldig positive til promenade. Denne må oppleves offentlig tilgjengelig”. - OBOS

Illustrasjoner: OBOS

“Kranene, og andre industrielle elementer kan bevares. Inspirasjon Kværnerbyen. Slike grep gir særpreg. Scanrope er en flott tomt enn Kværnerbyen – resultatet kan bli enda bedre.” - OBOS

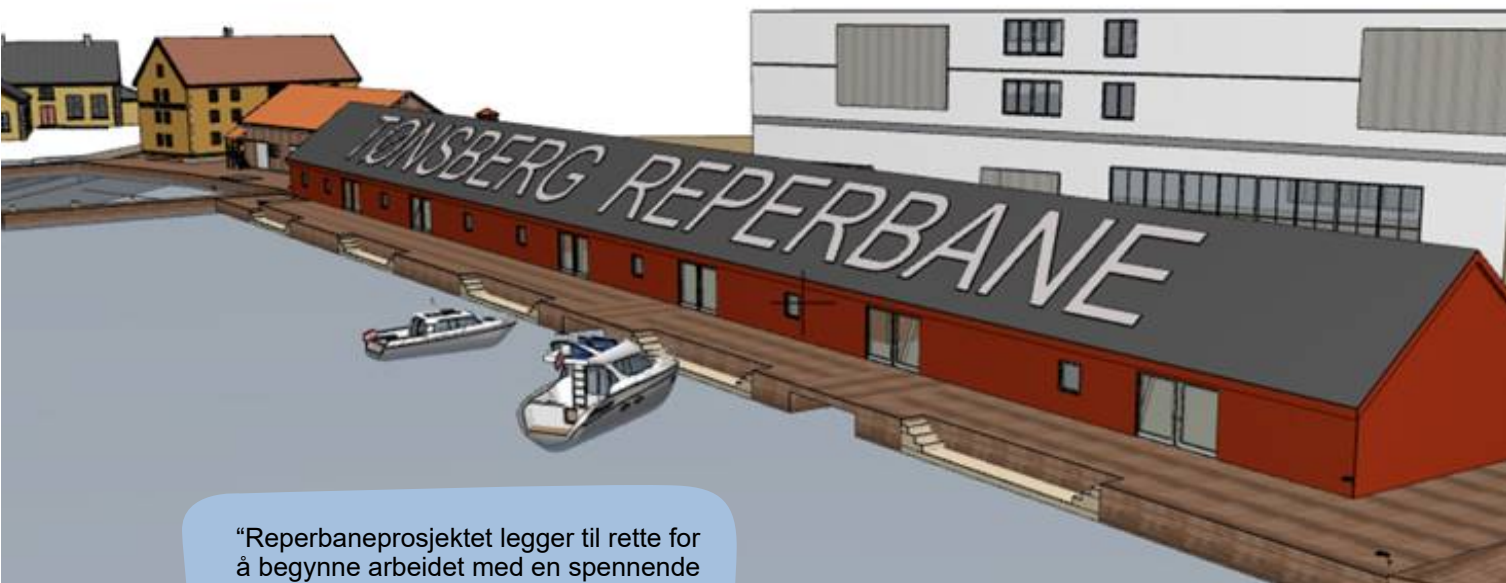

“Vi har fokus på bygulvet og livet mellom husene. Vi vil knekke koden, forstå hva det er som gjør at folk stimler til. Vi ønsker ikke bygge noe nytt Aker brygge eller Bjørvika. Tønsberg er Tønsberg”- OBOS

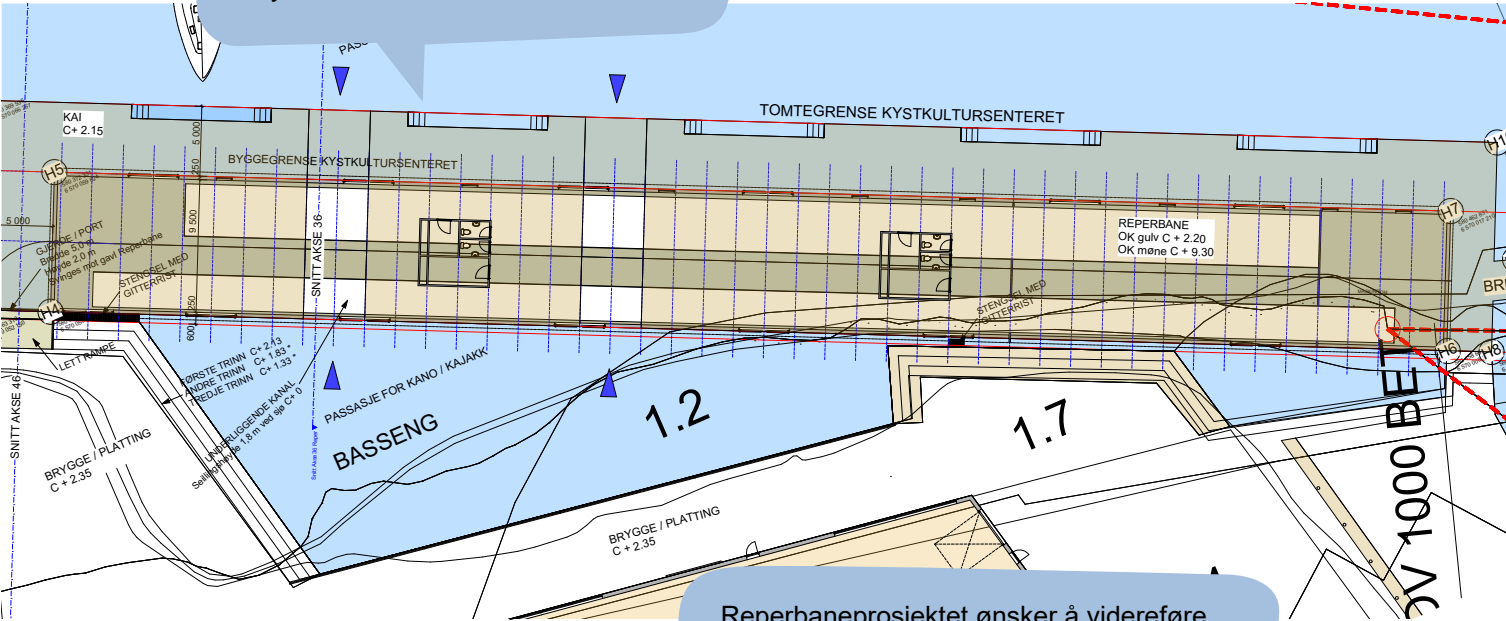
Illustrasjoner: OBOS

TØNSBERG REPERBANE KYSTKULTURSENTERET

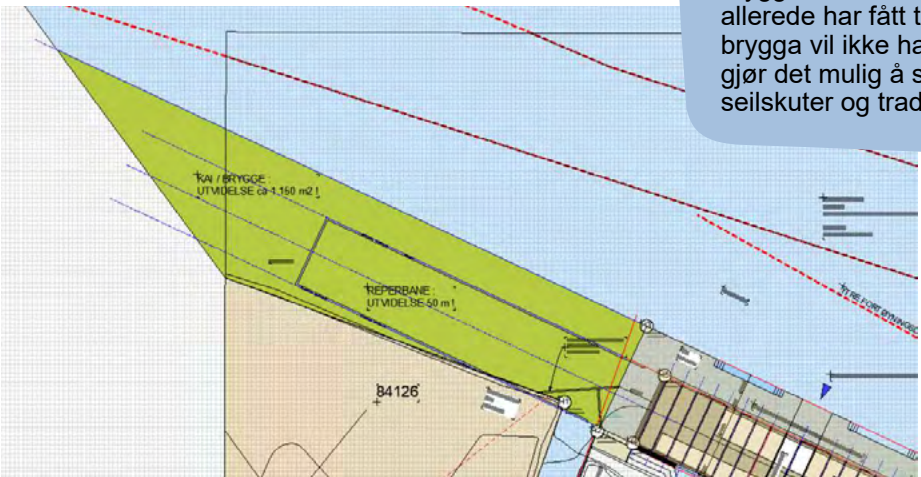
Kystkultursenteret presenterte sine planer for å gjenoppbygge Tønsberg reperbane. Planene er byggegodkjente i kommunen, og Kystkultursenteret har startet byggingen. De ønsker å legge til rette for aktivering og involvering av barn og unge, og har blant annet hatt en egen medvirkningsprosess for å få innspill til fremtidig bruk. Blant innspillene var: promenadequiz, fjordsauna, isbading, kulturell workshop, åpent konsept med fleksible rom for utleie, workshop, reperscene osv.

“Reperbaneprojektet legger til rette for å begynne arbeidet med en spennende havnepromenade på Nøtterøysida av Kanalen”
- Kystkultursenteret

Reperbaneprojektet ønsker å videreføre brygga 50 meter vestover, ut over det de allerede har fått tillatelse til. Denne delen av brygga vil ikke ha bygg, men skinner som gjør det mulig å slå rep som er lange nok for seilskuter og tradisjonsbåter.

Illustrasjoner: W&B arkitekter

“Det er viktig å ta vare på verftsanleggene. Skape identitet. Installasjoner hele veien. Området må ikke bli privatisert. Åpent og allment tilgjengelig.”
- Kystkultursenteret

KALDNES VEST

Kaldnes Vest presenterte sin planer og ønsker for området. De ser for seg blandet formål, og en kombinasjon av bolig, næring og offentlige funksjoner. De vektlegger nærhet til vannet som en viktig kvalitet de ønsker å ivareta og åpne for offentligheten. Forslaget er ikke i tråd med gjeldende plan, og må derfor gjennom en omreguleringsprosess.

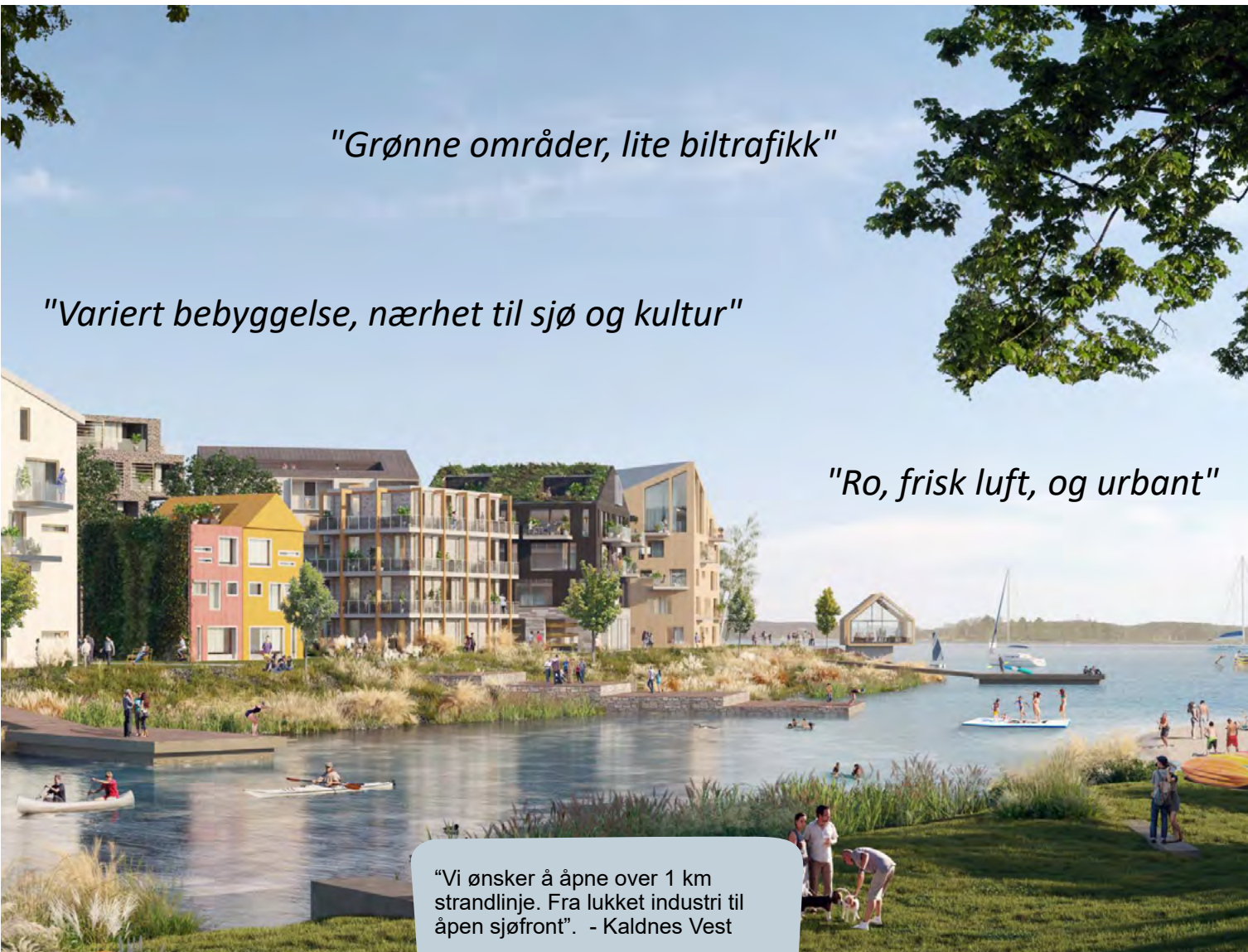
“Mer enn 2 km strandlinje er stengt for allmennheten langs Kanalen og Byfjorden
- Kaldnes Vest

"Mulighet for å kunne jobbe og bo på samme sted"

"Tilgjengelighet over kanalen"

"Et badeanlegg åpent for allmennheten"

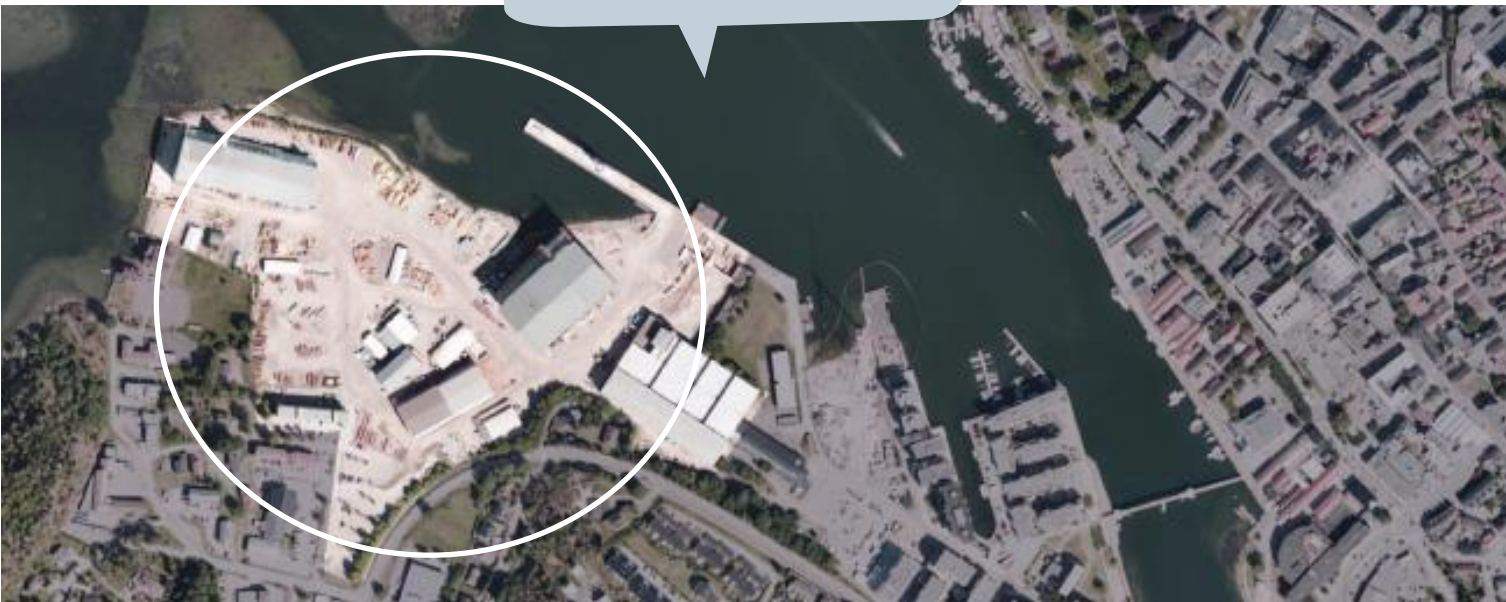

"Grønne områder, lite biltrafikk"

"Variert bebyggelse, nærhet til sjø og kultur"

"Ro, frisk luft, og urbant"

“Vi ønsker å åpne over 1 km strandlinje. Fra lukket industri til åpen sjøfront”. - Kaldnes Vest

Illustrasjoner: Kaldnes vest

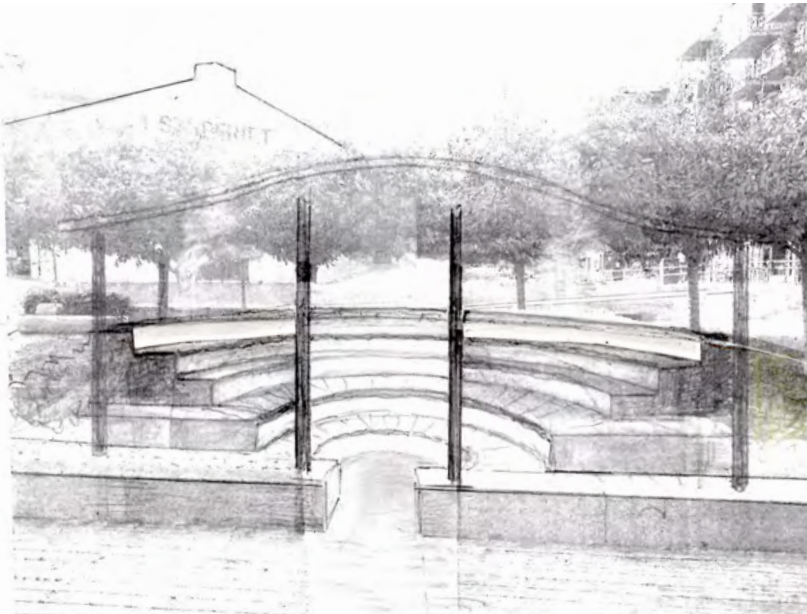
FILOSOFISK HJØRNE TØNSBERG

Filosofisk hjørne Tønsberg er en registrert forening som har som formål å fremme filosofi gjennom filosofiske samtaler, foredrag og andre aktiviteter. Foreningen har i ca. 10 år holdt sine filosofiske dialoger om sommeren på Filosofiens plass.

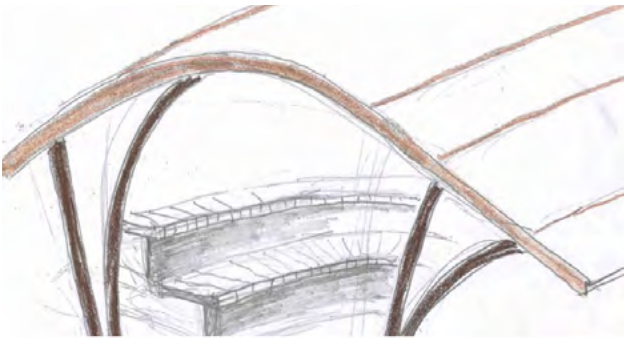
Filosofisk Hjørne (FH) foreslår å bygge et klassisk amfi på Kaldnes i Tønsberg. Ønsket plassering av amfiet er på Filosofiens plass som ligger ned mot kanalen foran Støperiet.

Inngang til amfiet vil bli fra bryggeplatået. Trærne i bakgrunnen vil gi en estetisk, vakker ramme rundt amfiet. Avhengig av hvor stort amfiet blir, bør minst ett tre og selve bocciabanen flyttes. Denne banen fungerer ikke etter intensjonen, - den er fylt med feil type sand/grus. Ved å flytte den til gressmatta nærmere lekeplassen, kan banen enkelt oppgraderes der.

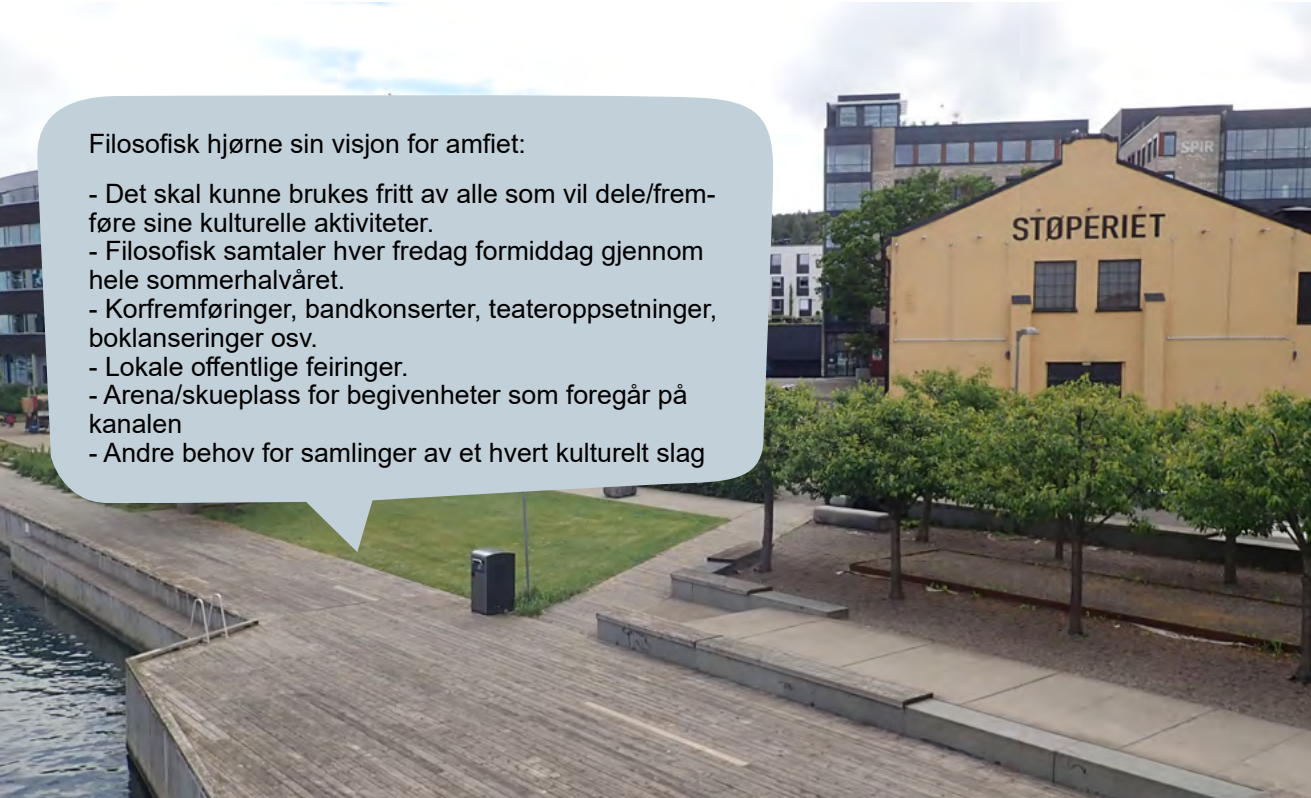
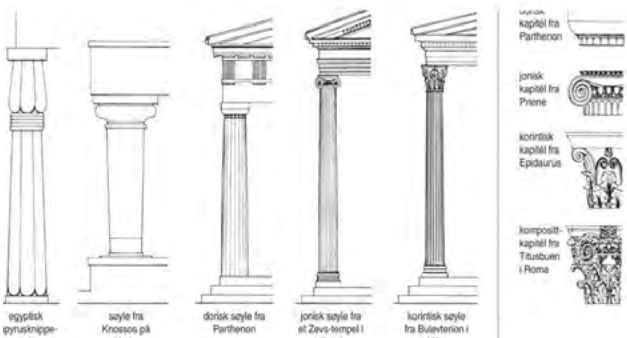
Vi håper at amfiet kan finansieres av sponsormidler, en eller flere av utbyggerne på Kaldnes, og ulike leverandør-sponsorer med evt. egeninnsats/bistand fra lærings-/elev-prosjekt innen VGS.

Illustrasjon: Svein Erik Dørum

Illustrasjon: Kjersti Aas-Hanssen

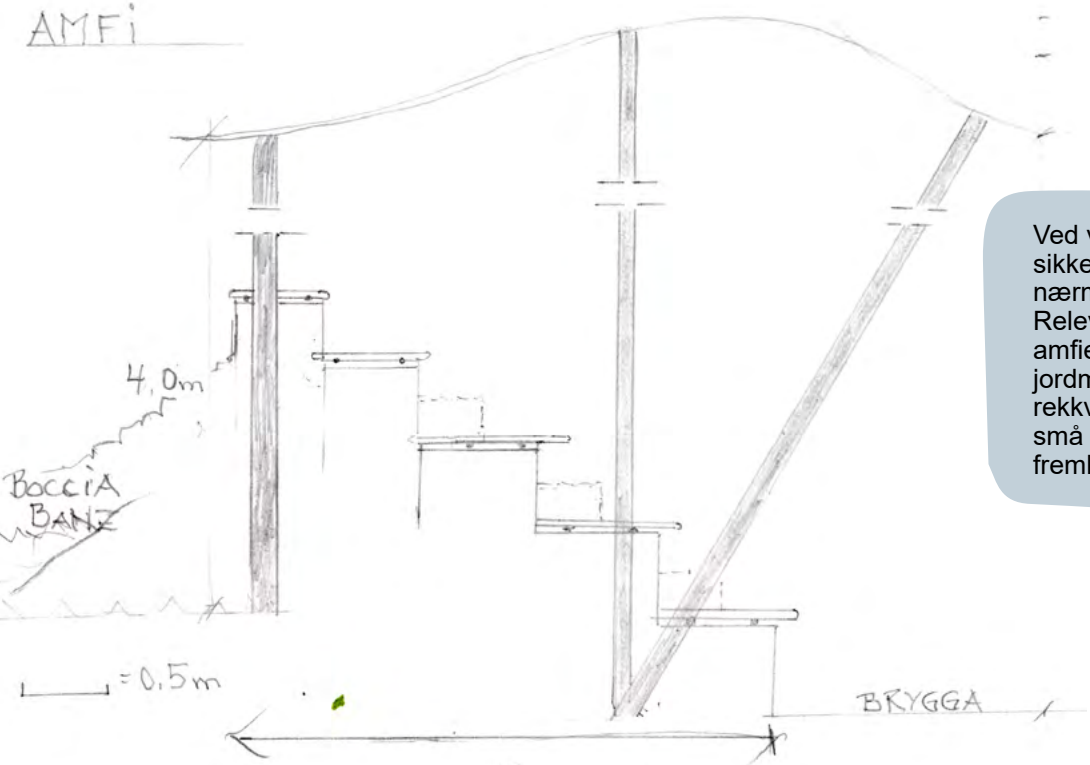
Filosofisk hjørne sin visjon for amfiet:

- Det skal kunne brukes fritt av alle som vil dele/fremføre sine kulturelle aktiviteter.
- Filosofisk samtaler hver fredag formiddag gjennom hele sommerhalvåret.
- Korfremløringer, bandkonserter, teateroppsetninger, boklanseringer osv.
- Lokale offentlige feiringer.
- Arena/skueplass for begivenheter som foregår på kanalen
- Andre behov for samlinger av et hvert kulturelt slag

Illustrasjonen viser hvordan amfiet er utformet og plassert. Filosofisk Hjørne beregner at et amfi med 4 indre buer vil kunne gi plass til opptil 50 personer.

Hva med å velge byggematerialer som gir historiske føringer, - en kombinasjon av betong-/leca-støp, der de øverste synlige buer formes i tønsbergitt/larvikitt/rombeporfyr/gneis samt sittebenker / tre-spiler som sitte-underlag med behagelig og leken utforming.

Vi ønsker oss også et blikkfang, f.eks. formet som en av de tre dorisk/jonisk/korintisk søyler, - historisk forankret i filosofiens Athen, - ved siden av inngangen til amfiet. På vandring over gangbrua vil søylen fange oppmerksomheten, - kanskje flere vil delta i filosofiske samtaler eller andre kulturelle aktiviteter i amfiet.

Ved valg av 5 amfi-buer bør sikkerhetsregler vurderes nærmere, - risiko for fall, etc. Relevante tiltak kan være at amfiets bakkant fylles opp med jordmasser og gress/siv, evt. rekkverk. Inn i amfiet etableres små trappetrinn for å lette fremkommeligheten.

VIKINGODDEN

Stiftelsen Oseberg Vikingarv er en frivillig organisasjon som har som mål å etablere og drifte et internasjonalt anerkjent senter for kompetanse forskning og formidling av Vestfolds unike vikingarv.

Stiftelsen jobber med en reguleringsplan, sammen med Tønsberg kommune, som åpner for bygging av et båthus for Saga

Oseberg og et separat servicebygg med kontorer, møterom, verksteder og kiosk.

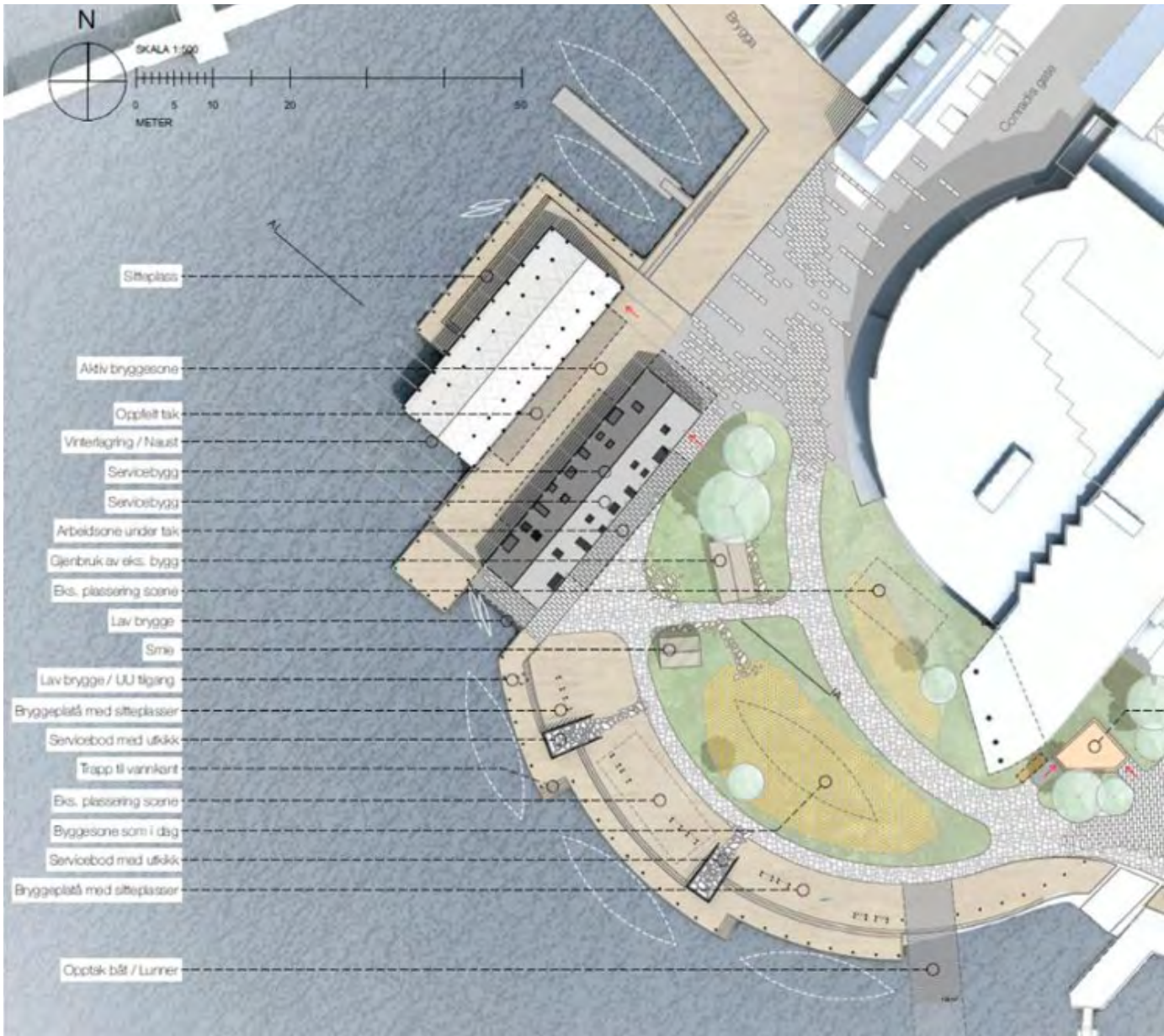
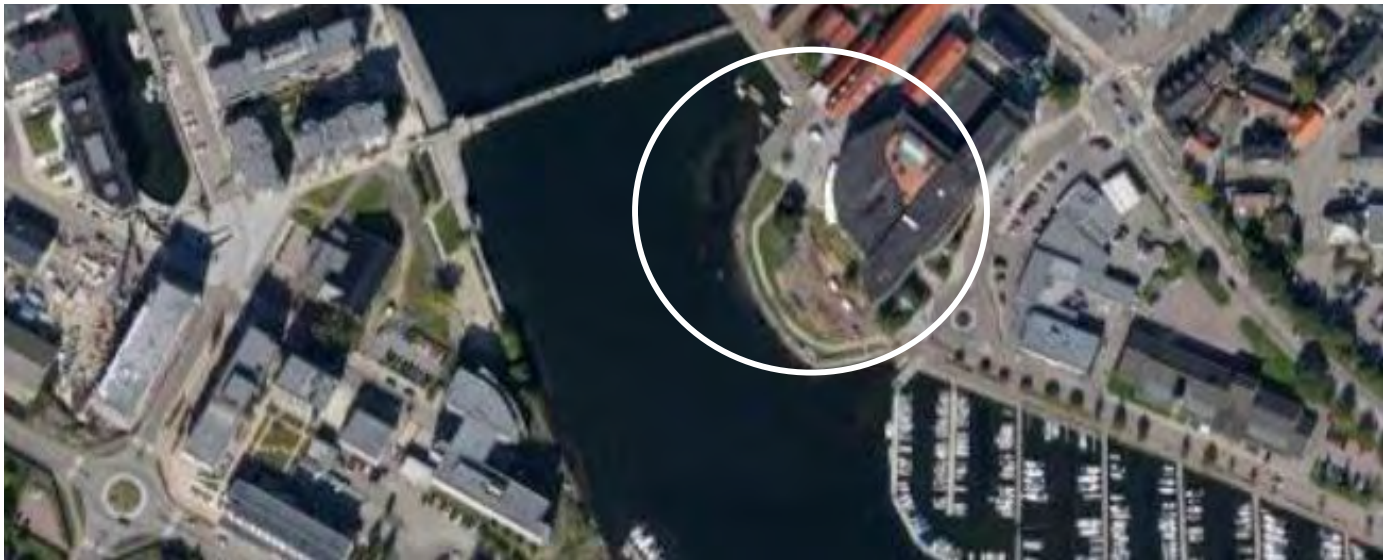
Videre ønsker de et bryggeanlegg for tillegging av vikingskipene og en utsettingsrampe, samt en tilrettelegging for allmenheten som gjør Vikingodden til en sentral del av kystpromenaden og Kanalen som byrom.

Illustrasjon: Spir arkitekter

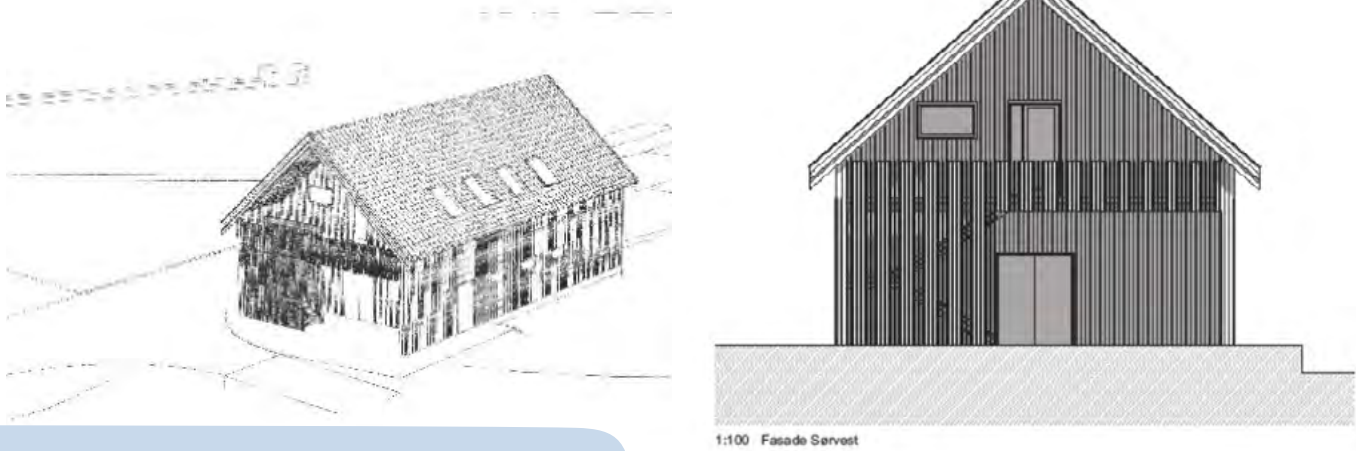
Illustrasjon: Spir arkitekter

Illustrasjon: Spir arkitekter

TØNSBERG ROKLUBB

Tønsberg Roklub planlegger nytt båthus. Plantegningene er klare og ønsket oppstart er 2021. Det nye båthuset planlegges trukket vekk fra Kanalen i forhold til dagens gule båthus. Dette vil gi plass til en ønsket trebrygge på lave peler som strandpromenade. Plassert i bakkant av sivet langs vannkanten. Strandpromenade på peler vil ta vare på fuglelivet ved sivet og bevare den siste opprinnelige kyststripe langs Kanalen.

Illustrasjon: Spir arkitekter

“Område 1004/96 var til Leca kom dit i 1970-årene, gatefotballbanen ved Kanalen. - Den bes omregulert til uteopphold/ grønn struktur igjen.

Roklubben vil - og har 100% enighet med naboer og 'Kanal Vel' - om at det ikke må bli bygget flere høyhus i området! - Vi føler oss skviset.

Vi trenger at en betydelig del av «Lecatomba» avsettes til et friområde som kan fremme aktivitet, ro og hygge for alle.

Et godt sted for unge, eldre, gamle & nye naboer, roere og almenheten.

Et område med faste treningsapparater, ballområde, lekehauger/sklie, zipline, plass for grilling.....

Hva med de nye vikingskipene? Spare plass i byen: Vinterlagring, verksted på Lecatomba“

- Tønsberg roklubb

KANALVEIEN OG OMEGN VELFORENING

Kanalveien og Omegn Velforening anbefaler at Lecatomba utvikles til et rekreasjons- og aktivitetsområde tilrettelagt for alle generasjoner.

Kyststien utgjør et viktig tilbud for alle og det anbefales fra Kanalveien og Omegn Velforening sin side, en sammenhengende kyststi langs hele kanalen, fra Kaldnes til Rosanes med undergang på begge sider av Kanalbroen, på tilsvarende måte en helhetlig kyststi fra Nordbyen til Kilen.

“Lecatombas potensiale kan utvikles i tråd med de overnevnte formål. Dette tror Kanalveien og Omegn Velforening kan oppnås ved”:

1. Områderegulering fra gul-grønn sone til grønn sone.
2. Bevare biotopen (siv-området og fuglelivet).
3. Vurdere om området bør heves, utvikles slik at man unngår flom/oversvømmelse
4. Bevare og oppgradere brygge/molo/kai med nytt treverk
5. Legge til rette for maritime kulturelle aktiviteter.
6. Opplyse området om kvelden
7. Legge til rette for Boccia, lekepark, tilrettelegge området for handicappede, sitteplasser, grillplass, beplantning og grøntareal
8. Parkeringsplasser (begrenset antall parkeringsplasser)
9. Hel vei ned til sjøen med rampe ut i sjøen

- Kanalveien og omegn velforening

KALDNES BRYGGE EVALUERINGSRAPPORT - SELVAAG

Som et ledd i å evaluere utviklingen av Kaldnes Brygge, har Selvaag fått laget en evalueringsrapport med fokus på lokalsamfunn, arkitektur og kvalitet, offentlige rom og møteplasser, mobilitet og Kaldnes Brygge i en overordnet kontekst.

Rapporten, som er laget av Rodeo arkitekter, har undersøkt hvordan og hvorfor ting er som de er, samt hvorvidt dette kan klassifiseres som positivt eller negativt for dem som bor der, nabolagene rundt og den øvrige byen.

En sentral motivasjon for oppdragsgiver har vært å samle et kunnskapsgrunnlag som kan bidra til å gi svar på spørsmålet om hvorvidt vi bygger byene våre «godt nok». Dette er et komplekst spørsmål, for hva vil egentlig «godt nok» si i byutviklingssammenheng? Målet har vært å fange et bilde av forholdet mellom det bygde og det levde livet - mellom form og funksjon om du vil; hvordan livet på Kaldnes Brygge er strukturert henholdsvis «i husene» og «mellom husene», samt hvordan utviklingen av en ny delbydel påvirker Tønsberg sentrum.

Studien har avdekket:

- Kaldnes brygge er et godt sted å bo, særlig fordi det ligger tett på sentrum med alt av tilbud tilgjengelig.
- Kaldnes brygge oppleves som et urbant strøk i Tønsberg som fungerer bra på et stedsbildenivå for beboere.
- Høy grad av tilfredshet med nabolaget, uterom og gater samt mulighet til maritime aktiviteter.
- Det er betydelig flere steder som likes enn steder som ikke likes i området. Blant de mest populære stedene er utearealer i Dockside, eksisterende grøntarealer og bryggeområder. Dokken brukes lite og krever bedre vedlikehold.
- Tilfredshet med møteplasser som brukes også av beboere fra andre områder i Tønsberg, men mangel på både kommersielle og ikke-kommersielle møteplasser for eldre og studenter.

UTFORMING OG ARKITEKTUR PÅ KALDNES BRYGGE

Kartleggingen viser:

- Tilfredshet med spenstig arkitektur blant beboere, misnøye med estetikk hos andre. Debatten rundt og et veldig stort fokus på tematikken oppleves som ubehagelig og urettferdig av beboere.
- De fleste byggetrinn på Kaldnes Brygge er utformet med en relativ stor grad av lesbarhet, og oversiktighet. Byrom og gater er relativt godt innrammet og omgivelsene skaper her ønsket kompleksitet gjennom forskjellig fargebruk, materialer og former.
- Kaldnes Brygge har mest potensial for forbedring ved å tilpasse omgivelsene til menneskelig skala.
- Uttrykt misnøye over manglende vedlikehold av fellesarealer og offentlige utearealer som er overtatt av kommunen. Ikke tilstrekkelig forståelse blant beboere om hvem som har vedlikeholdsansvaret.
- En stor andel av utleie, noe som begrenser følelsen av stedstilhørighet, beboerstabilitet og opplevd trygghet.
- Ønske og behov for flere grøntområder.
- Problemer med trafiksikkerhet knyttet til innkjøringer til garasjer ved Sjøfront/ Signaturen.

ANBEFALINGER FOR VIDERE UTVIKLING

Vi anbefaler følgende grep:

- Forbedring av vedlikehold og bedre kommunikasjon om dette.
- Tettere medvirkningsprosess med beboere.
- Grøntarealer med utforming og program tilpasset særlig eldre brukeres behov.
- Tilrettelegging av grøntarealer for å løfte hund.
- Kommersielle og ikke-kommersielle møteplasser for eldre og studenter.
- Satse på rekreasjon og aktiviteter knyttet til vann (f. eks. mulighet for oppbevaring av kajakk ute/kajakkhotell).
- Mer variert kommersielt tilbud: Behov for treningssenter, lege og evt. flere små butikker i området.

I hvilken grad blir området benyttet av folk som ikke bor der?

I hvor stor grad tilrettelegger offentlige rom og møteplasser for felleskapet og for hvem?

«Skulle gjerne hatt flere sosiale møteplasser, slik som Tønsberg bibliotek. Mange studenter bor på Kaldnes, og en møteplass for studieting/lesing, ellers sosiale ting er ønskelig.»
Student 20-29 år

«Vi burde også få tilbake den koselige kafeteria som kaltes VENTIL og la det bli en samlingsplass for beboere.»
Dame 60+ år

«Det bor en del eldre her, hva med et senortilbud av ulik art?»
Dame 60+ år

«Dere har plassert en flott statue, sikkert for å forskjønne området. Kunst i ulike former er godt å ha øynene på. All ære til dere for det. Men den ser ut som den har falt ned fra månen på en uskjønn kommunal gressflekk. Den hadde fortjent å ha det litt pent rundt seg. Avgrensing, roser, benk. Slik det er nå kjører folk biler inn på gresset.»
Dame 60+

Har prosjektet oppnådd god (opplevd) bokvalitet?

Har prosjektet oppnådd kvalitet på arkitektur og byrom?

«Leilighetene er litt for tett på hverandre, slik at man opplever å være synlig for andre hele tiden. I framtiden burde Selvaag utrede muligheter for å vri byggene litt, slik at direkte gjenbore blir et mindre problem.»
Mann 70+ år

«Bedre håndverksmessig standard på leilighetene.»
Mann 40-49 år

«Jeg savner ikke noe i dokk området. Den er fin da den gir oss avstand til andre bygg.»
Mann 80+ år

«Vi har bodd her i 12 år, og vi stortrives.»
Par 70+ år

«I am very happy here [...] we get a lot of sun in our apartment in the summer.»
Dame 30+ år

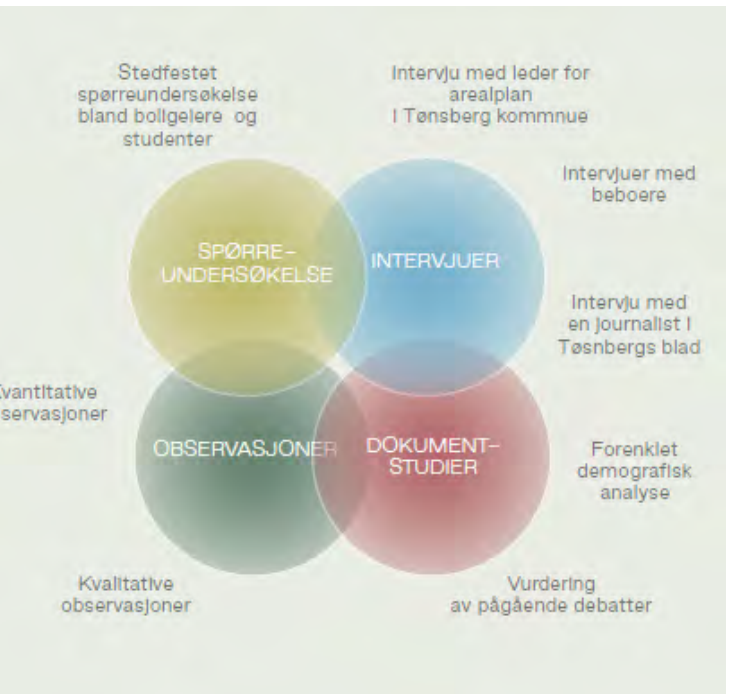
Har prosjektet blitt et lokalsamfunn?

Er prosjektet inkluderende for øvrig befolkning i Tønsberg?

«Da jeg flyttet hit så kjente jeg ingen. Det var veldig enkelt og ble kjent med folk.»
Mann 80+

«Fine og trivelige omgivelser. Et trygt nabolag. Nærheten til naturen og øyen.»
Mann 50-59 år

«Vi har bestemt oss å selge og flytte ut. Det er alt for mye utleie. Det gjør at folk har ikke tilhørighet til stedet og at det er vanskelig å få noe til. Vi har barnebarn som er ofte på besøk her og vi mener at det ikke er nok til barn her i området.»
Par 60+

Utdrag fra rapporten Kaldnes brygge: Evaluering 2001-2020, Rodeo arkitekter

VISJON FJORDBYEN

“Visjon Fjordbyen er et samarbeidsprosjekt mellom siv. ing. Ole Johan Olsen, Format Eiendom AS og formgiver/arkitekt Sigmund Sontum, Gylde Snitt AS.

Vi har nå tatt hensyn til den kritikken som har kommet til uttrykk etter tidligere presentasjoner av disse prosjektene (Færderkvartalet og Kanalparken). Vi ønsker at denne utbyggingen skal bli starten på en «ny og vakker bydel» i Tønsberg til glede for beboerne, og med god tilgang for byens øvrige innbyggere og besøkende.

De to eiendommene som er under utvikling, ligger på hver sin side av den trolig største og viktigste gjenstående, sentrumsnære bolig-/næringsutbygging som Tønsberg nå står overfor. For å ivareta denne oppgaven, mener vi det er nødvendig å tenke helhetlig. Vårt mål er å utforme eiendommene i respekt for

byens opprinnelige identitet, og med fokus på miljøutslipp.

For at byen igjen skal bli levende, må de fortettes og befolkes. Dette forutsetter blant annet at det må bygges i høyden. Forøvrig bør dette utføres med følsomhet og respekt for beboere, innbyggere og omgivelser.”

- Visjon fjordbyen

Hovedfokus:

- Visualisere hvordan dette området kan utvikles med et helhetlig grep
- Bidra til å ivareta Tønsbergs identitet i utformingen
- Kommunisere Format Eiendoms høye ambisjoner om ivaretagelse av miljøet, blant annet ved vesentlig reduksjon av CO2-avtrykk
- Visualisere de gode rommene mellom bygningene / parkene med vannspeil og promenader for folket
- Bearbeide/reducere volumene mot fjorden
- Bedre utsynet til fjorden
- Skape vakker og menneskelig arkitektur

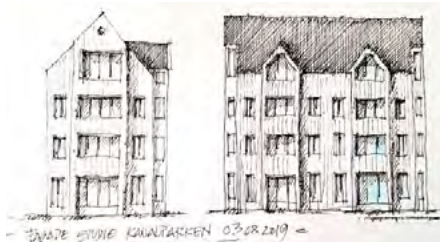

Masterplan Fjordpromenade med siktelinjer og nye bekkeløp. Illustrasjon: Sigmund Sontum

“Vi mener arkitektene har et ansvar for å tilbakeføre noen av de kvalitetene som er gått tapt siden modernismen ble førende for det meste som er blitt bygget i nyere tid. Vi kan ikke kopiere fortidens arkitektur, den er historie. Vi mener forøvrig at vi trenger å respektere de lover om egenart, forståelse av klassisk geometri og estetikk som vi i utgangspunktet er en del av. Mest av alt trenger vi å verne om Tønsbergs opprinnelige identitet når byen skal utvikles videre.”

“Det er viktig at omgivelsene beholder kontakten med fjorden når disse deler av byen utvikles. Disse uteområdene må signalisere at dette er offentlige rom som ønsker alle velkommen. Fjordpromenaden bør utformes med mål om å skape variasjon og gode opplevelser. Visuelle kontaktlinjer bør etableres så mange steder som mulig.”

Tegningene viser tidlige formstudier i assosiasjon med fotografier fra Nordbyen.

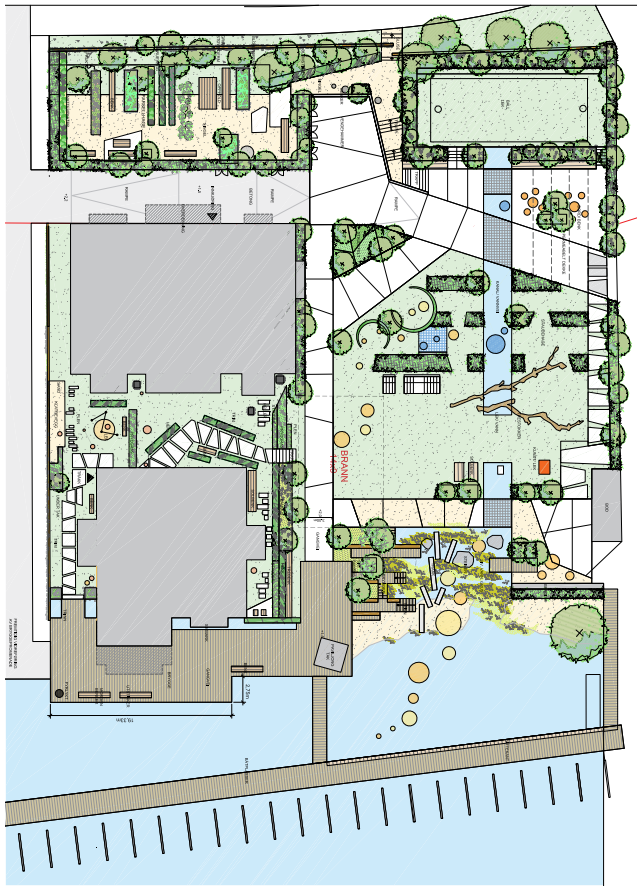

Illustrasjon: Sigmund Sontum

Kanalparken. Skissene er utarbeidet i samarbeid med landskapsarkitekt Gullik Gulliksen, GG Landskap

Landskapsplan for Kanalparken.

Landskapsplan: GG landskap

BARN & UNGE

FAGRESSURSGRUPPA

IDÉMYLDRING OG INNSPILL

I tillegg til de innspillene vi har fått av befolkningen og alle aktørene langs kanalen har vi kjørt egne idémyldringsprosesser med barn og unge. Elever ved Færder vgs har benyttet Miro.com for å jobbe frem gode idéer for kanalområdet.

Med barn fra Træleborg og Byskogen skole er det gjennomført en barnetråkkanalyse, som er et velkjent digitalt verktøy og undervisningsopplegg som lar barn fortelle om hvordan de bruker stedet der de bor, og hva de vil ha annerledes.

I tillegg har en rekke fagpersoner i kommunen og fylkeskommunen blitt samlet i en egen ressursgruppe. De har jobbet med samme problemstilling som resten av innbyggerne. Ressursgruppa har i tillegg bidratt med sine faglige vurderinger. De har fått lese rapporten underveis, og kommet med innspill til tema som burde belyses bedre.

Det har blitt mange fine diskusjoner, som viser et tydelig engasjement for kanalområdet. Og en ting er klart. Både barn, unge og fagfolk ønsker seg et revitalisert kanalområde!

IDÉMYLDRING BARNETRÅKK

“Liten lekeplass og flere benker.”

“Jeg vil at det skal være sandstrand og en flåtebrygge eller en brygge som har iskiosk.”

“Fritidshus for 5-10.klasse der hvor masse morsomme aktiviteter og det er gratis sånn som biblioteket og trampoliner ute.”

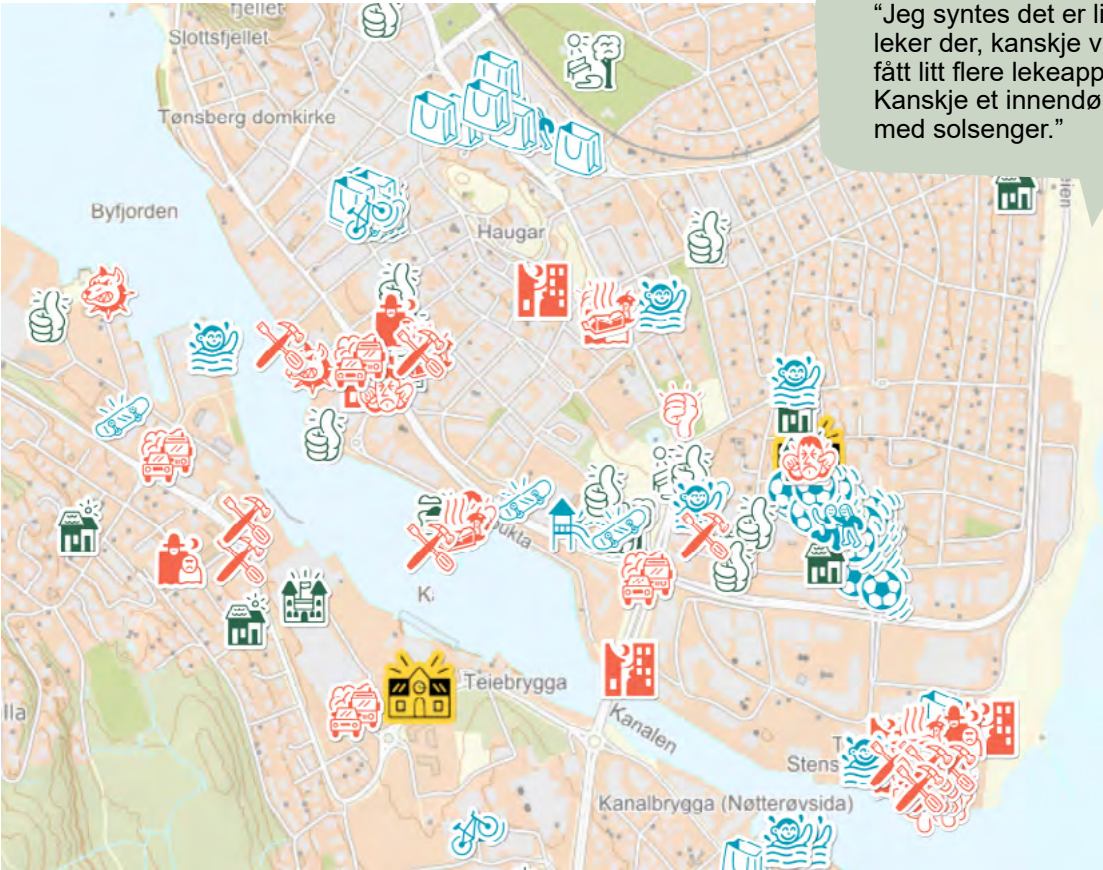
Paprocany Lake Shore. Tegnet av RS + Robert Skitek. Foto: Tomasz Zakrewski

“Jeg ønsker meg at det skal være blomster ved Kanalbrua og lekeland på vannet. At man kan leie en båt sånn at man kan dra ut på vannet selv om man ikke har egen båt.”

“Trampoline i vannet”

Hulfjell gård vannpark, Drangedal. Foto: Hulfjell

“Jeg syntes det er litt for lite leker der, kanskje vi kunne fått litt flere lekeapparater. Kanskje et innendørs basseng med solsenger.”

Registrering etter barnetråkkmetoden.

“Badebrygger, badstue og stupetårn, restaurant og kaféer.”

“Flere sittesteder ved brygga og kanskje et stupetårn.”

Stupetårn i Fredrikstad. Foto: Fredrikstad blad.

IDÉMYLDRING FÆRDER VGS FOKUS: NÆRINGSDRIVENDE

“Camping sted for de som besøker Nøtterøy, ser ut til byen Tønsberg og havet og fuglevernområdet.”

“Food vans, samlet sted der folk kan møte og spise sammen. Bra for multi-kulturen! Skape næring/virksomhet for de som flytter hit, innvandrere kan ta med kultur og mat og lage billig mat. Dette gjør også at ungdommer engasjerer seg og ønsker å være mer ute med venner siden vi har råd til å spise god mat. Dette skaper en koselig miljø, legger også vekt på globalisering.”

“Bobilparkeringen på Stensarmen bør fremheves.”

“Bruke tromler som en del av parken, på denne måten bevares Scanrope fortsatt som en liten del av Tønsberg.”

“Scanrope som skulpturpark. Grunnlagt i 1796, en av Norges eldste industri bedrifter.”

“Parken kan ha masse frukt og nøttrær (hva slags vegetasjon er i resten av byen?) og busker slik at den vil tiltrekke seg mennesker i alle aldre. Tromlene kan ha planter som vokser både rundt og på dem (eks: klatreplanter). Det kan være husker som henger ned fra trærne og en bre brygge med både gang vei og sykkel vei.”

“Fargerik sti som følger kanalområdet. Skille mellom sykkelsti og gangvei.”

IDÉMYLDRING FÆRDER VGS
FOKUS: TURISTER

“Skape virksomhet for vikinger. Dette kan tjene Tønsberg penger siden de kan betale for å bo der/få mat og late som de er vikinger for en uke eller noe. Vi kan også tilby aktiviteter, lære vekk vikingkunst og lære vikingsskrift.”

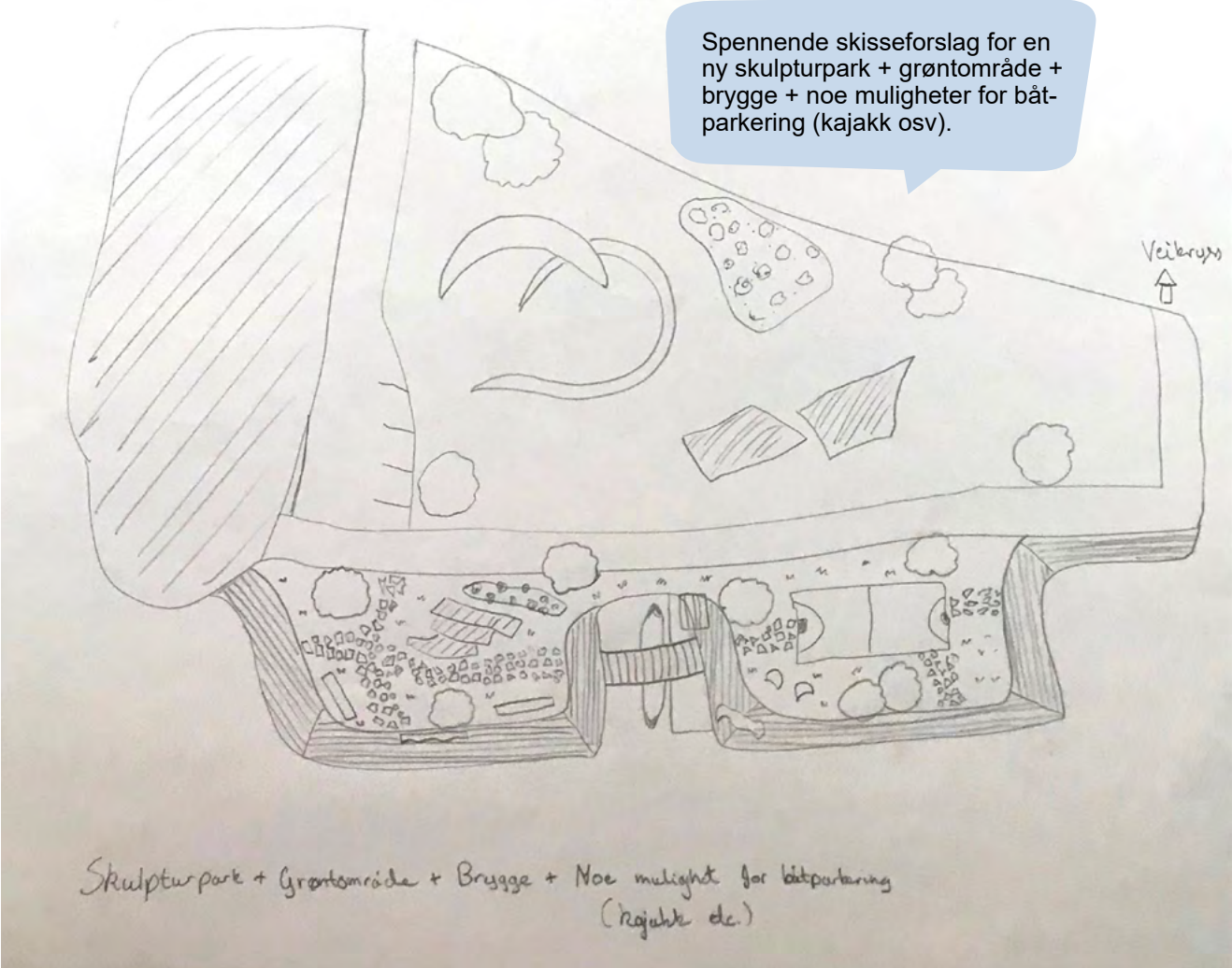

“Balanse mellom byen og det grønne.”

“Utstillingsmuligheter, med stadig flytende kunst slik at det tiltrekker ulike folkegrupper.”

“Flytte en del av gjestebrygga og bygge en stor park med flere tilbud som f. eks. baner, sitteområder, utlån av båter, utkikkspunkt og mer.”

Spennende skisseforslag for en ny skulpturpark + grøntområde + brygge + noe muligheter for båtparkering (kajakk osv).

“Vikingspirert design på ferieboligene. Ser gammel og slitt ut på utsiden, men er moderne på insiden.”

“En liten hytte man kan bruke for å amme med god utsikt over elven, skal være komfortabel og barnevennlig.”

IDÉMYLDRING FAGRESSURSGRUPPA

Den 20.09.2020 ble det avholdt en digital workshop med kommunes ressursgruppe inn i prosjektet. I denne gruppen sitter representanter for blant annet forvaltning og drift, kunst og kultur, samferdsel, eiendom, samfunn og plan, klima og miljø, Fylkeskommunen, rådet for funksjonsnedsettelse, folkehelse, Tønsberglivet, park- og idrett, kulturarv, kommunalteknikk, næringssavdelingen.

De jobbet i grupper og hentet frem mange relevante referanseprosjekter. Ressursgruppen er viktig for å trekke inn viktig informasjon om an-

dre pågående prosjekter, sørge for å belyse relevante problemstillinger.

Ut i fra idémyldringen ble det trukket frem noen viktige tema å belyse i prosjektet: Den viktige bynaturen, vannkvalitet, badefasiliteter, grønn mobilitet, kunst og kultur, aktivitetssanlegg, urbant friluftsliv, vinter ved kanalen, spor av historien, samt Idunn Hylland sin masteroppgave "Når vannet møter byen." Disse temaene blir belyst over de neste sidene.

Ressursgruppen vil følge prosjektet tett gjennom neste fase.

IDÉMYLDRING FAGRESSURSGRUPPA

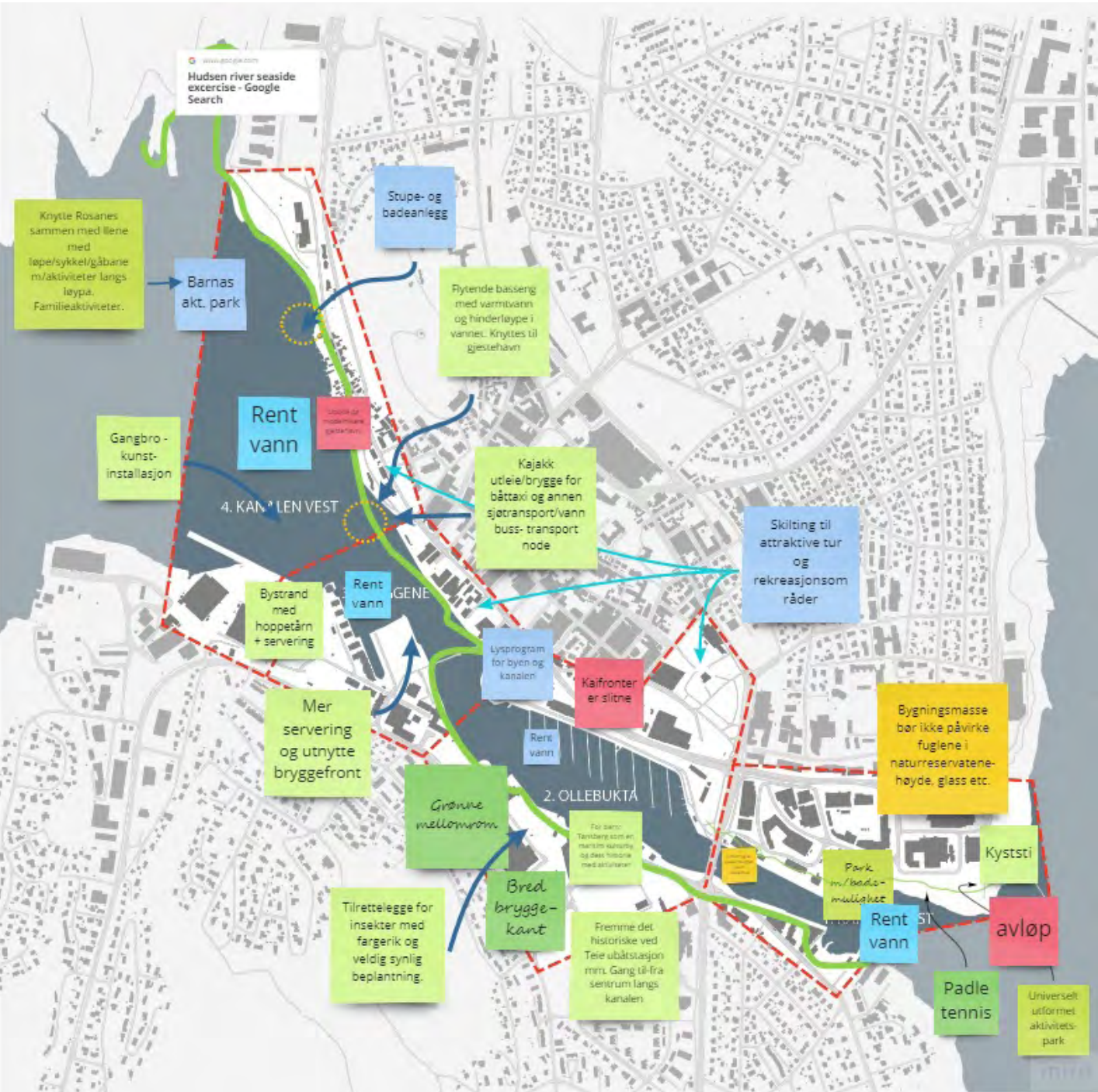
- bør legges til
- bør bevares / fremheves
- bør fjernes / endres

“For endel år siden ble det vurdert å anlegge strand her i det som heter Jordfallbukta. Havnevesenet var oppdragsgiver. Rambøll konsulent. Funn som stoppet prosjektet: dårlig vannkvalitet, forurensede sedimenter og dårlige grunnforhold. “

Ide til utforming av “Kanalpark” mellom Esmeralda og Tønsbergs blad. Illustrasjoner er fra en studentoppgave NMBU. Illustrasjoner: Adrian Lombardo

IDÉMYLDRING FAGRESSURSGRUPPA

DEN VIKTIGE BYNATUREN

Viktig tema som er trukket frem av fagressursgruppa

“Presterødskilen og Ilene naturreservater er verneområder med internasjonale verdier. Ikke bare er de en spennende ressurs for byen, men de har også strenge bestemmelser for hva man kan foreta seg i områdene. Deler av avgrensningen for prosjektet faller på hver side av kanalen innenfor reservatenes vernegrenser.”

Tønsberg sentrum er en viktig portal til Færder nasjonalpark lenger ute i fjorden

En natur/ kultur/ opplevelsessti må i størst mulig grad ligge i sjøkanten der dette er mulig. Stien bør vise til og binde kanalrommet sammen med naturområdene rundt (Ilene, Presterødskilen, Frodeåsen og også turområdene på Nøtterøy- Teieskogen, kyststien mot Rosanes etc.).

Det er allerede anlagt en opplevelsessti (Grevestien) med fugletårn langs Ilene naturreservat og i Presterødskilen naturreservat. Stiene leder videre til kyststien mot Husvik og Vear samt Slottsfjellet, Frodeåsen, Gullkronene naturreservat osv.

Langs stien i kanalen bør det ligge grønne oaser med reetablert natur (dammer hvis dette er mulig, blomstereng etc.) og mange muligheter for aktiviteter og rekreasjon (bord, benker, lekeinstallasjoner- gjerne pedagogiske, spennende kunst, spennende informasjon om nærområdene etc.).

Lene Berge, Fylkesmannen

Vi vet at grønne områder påvirker den psykiske helsen positivt, dette er derfor noe det bør satses på i større grad. Det bør vurderes om flere av de «grå» områdene kan omdisponeres til små byparker/uteområder eller tilrettelegges med mer beplantning. Dersom varig omdisponering ikke er mulig, bør man tilrettelegge for midlertidig endringer.

Monika Berg Kullander, miljørettet helsevern

Utkikkspunkt, Grand Voyeux regionale naturreservat. Tegnet av Territoires

Grand Voyeux regionale naturreservat. Tegnet av Territoires

Selv om jeg oppfordrer til å gi promenaden en helhetlig utforming med materialer og elementer som kjennetegner byen, så er det veldig viktig med variasjon i ulike soner. For eksempel så bør område 4, ut mot Ilene, ha et mindre urbant preg, med stedstypisk beplantning, fuglekikketårn, informasjonsplakater om fugleliv, naturvern mm, mens de bynære områdene kan fremstå mer urbane.

Ragnhild Jordtveit, Vestfold fylkeskommune

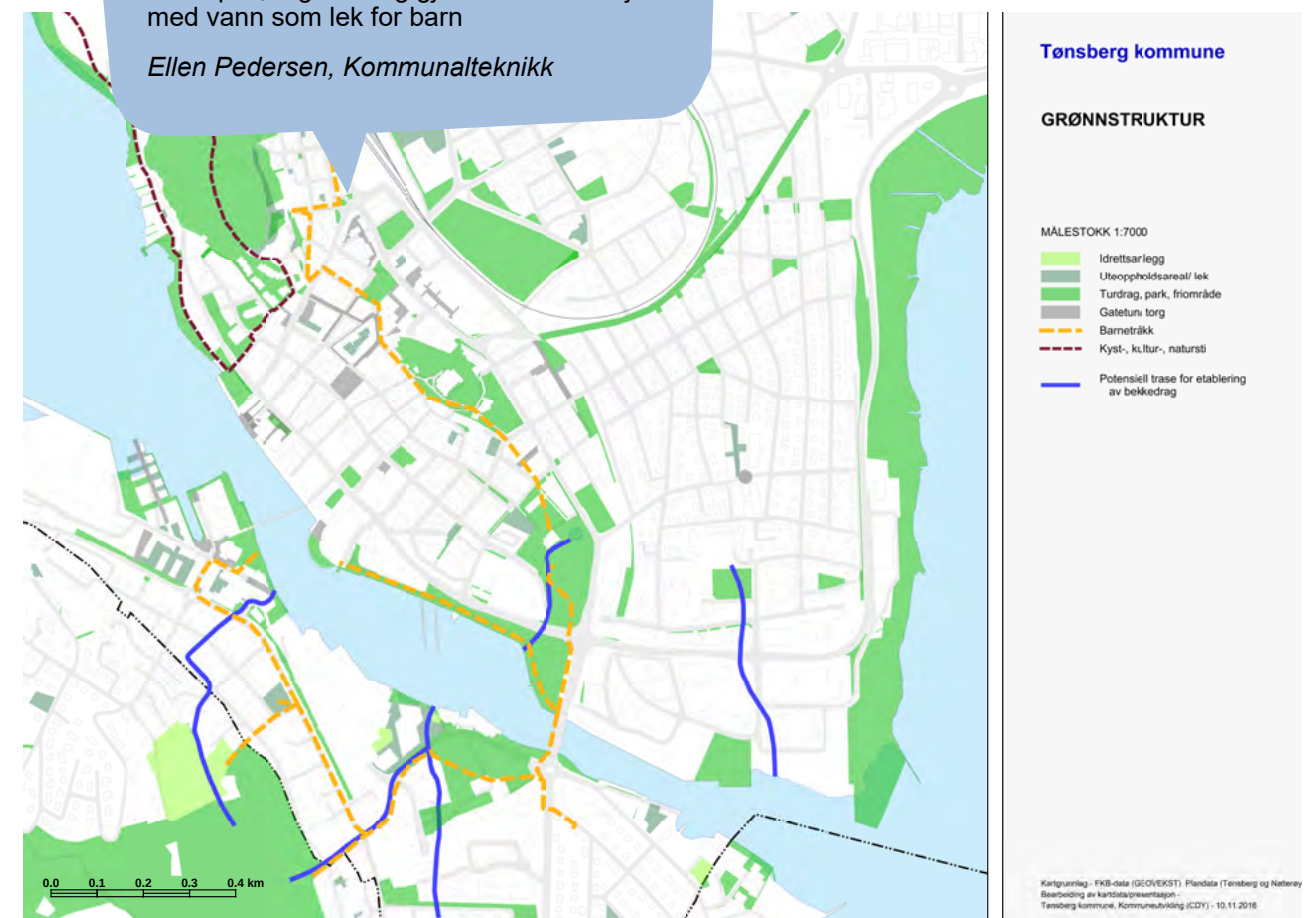
Det bør tas noen «klimavennlige» grep i utformingen av alle grønne lunger, som for eksempel å velge stedegne arter, arter som tiltrekker seg pollinerende insekter, velge utforming av arealene som også har en klimatilpasningseffekt, som å lede vannet ut i kanalen, bruke de grønne områdene for å forsinke og fordøye vann.

Hanna Fossen-Thaugland, klimarådgiver

Bekker bør vurderes åpnet i/ ved alle litt større områder der dette er mulig, f.eks. helt nord v/Agility hallene, i nytt området som skal etableres som park mellom DSB og Scanrope nord, Scanrope tomte, Lecatomte og kanskje flere. Det vil alltid være flott å benytte overvannshåndtering og blågrønne løsninger som en resurs for å forskjønne området i form av vannspeil, regnbed og gjerne i kombinasjon med vann som lek for barn

Ellen Pedersen, Kommunalteknikk

Gjennomsikten, Porsgrunn. Tegnet av Kolab arkitekter

Temakart Grøntstruktur, Byplan Tønsberg kommune

BEDRE VANNKVALITET

Viktig tema som er trukket frem av fagressursgruppa

“Hva med en annerledes og lærerik attraksjon som kan bringe fokus til behovet for å bedre vannkvaliteten (særlig når vannet er brunt og man ikke kan se noe) og redusere forsøplingen av sjøbunnen (et veldig aktuelt problem langs brygga). Det kan kombineres med forskningsstasjonen som nevnes ovenfor, slik at man kan f.eks. følge med på vannkvaliteten. Kanskje dette gir også mulighet for å observere undersjøisk kunst?”

Miguel Segarra Valls, vannområde-koordinator Tønsberg kommune

“Vannet ved brygga er veldig brunt og ser skittent ut. Kunne det gått an og redusert dette? Det er viktig at kanalen ser ren og fin ut.”

Ungdomsrådet

Illustrasjon: Miguel A. Segarra Valls

“Miljørettet helsevern har i en årrekke tatt ut badevannsprøver på offentlige badeplasse i Tønsberg og omegn (f. eks Smørberk/Rakkevik, Jarlsø, Rosanes). Vi erfarer at ved store regnskyll/styrtregn er vannkvaliteten svært dårlig, langt ut i byfjorden. Vi har ikke resultater fra kanalen, men det er rimelig å anta at vannkvaliteten innerst i fjorden vil være enda dårligere, da påvirkningen fra Aulivassdraget er sterkere der.

Vi kan ikke anbefale at det legges til rette for bystrand/badeplass i kanalen før vannkvaliteten er vesentlig bedre. Det må også tas hensyn til sikt i vannet, da store regnskyll mm fører med seg mye partikler i vannet som medfører liten eller ingen sikt, noe som vil gjøre redningsoppdrag svært utfordrende.”

Monika Berg Kullander, miljørettet helsevern

Aulivassdraget. Foto: Eric Johannessen

Det møkkete vannet i kanalområdet kommer i hovedsak fra Aulivassdraget. Kommunene i Aulivassdraget utarbeider nå et «Lokalt tiltaksprogram» som skal hjelpe vannet vårt til å oppnå vannforskriftens mål. Programmet foreslår en rekke konkrete tiltak, og dersom disse gjennomføres vil dette føre til bedre vannkvalitet i vassdraget og dermed også i kanalen.

Miguel A. Segarra Valls, vannområde-koordinator Tønsberg kommune

Et viktig tiltak handler om å forsterke kantvegetasjonsbeltet mot elven. En sterk buffer i denne overgangssonen mellom vann og land gir effekt mot avrenning, uavhengig av type landbruk. Vegetasjonsbeltet bør være flersjiktet, og ekstra bred i erosjonsutsatte områder.

Foto: Miguel A. Segarra Valls

Programmet forelår tiltak for å redusere lekkasjer fra private, spredte avløpsanlegg (det er kartlagt nesten 2000 anlegg) men også unngå lekkasjer og overløp fra det kommunale avløpsnett. Tønsberg kommune jobber allerede med å utbedre det kommunale nettet for å redusere egen lekkasjer.

Foto: Åsnes kommune

Fremmede arter som kjempebjørnekjeks er et stort miljøproblem i Aulivassdraget. De dominerer elvekantene, fortrenger naturlig biologisk mangfold, og fører til økt erosjon ut i elven.

Foto: Miguel A. Segarra Valls

Tiltaksprogrammet foreslår konkrete tiltakspakker mot landbruket for å hindre avrenning fra landbruket, blant annet reduksjon av høstpløying, og utvidet bruk av kantvegetasjon mot elva.

Foto: Google maps

BADEFASILITETER

Viktig tema som er trukket frem av fagressursgruppa

Badestrand på Tjuvholmen. Foto: Oslo kommune

“En bystrand kommer til å bli kjempepopulært blant ungdommer. En bystrand er perfekt for en dag med masse ulike aktiviteter, eller så kan man ta det med ro på stranda med venner hele dagen. På bystranden kan man treffe nye folk, og etter en dukkert kan man møtes på restaurant eller kanskje se en film. En bystrand vil trekke flere til bryggeområdet, noe som kan bidra til økte inntekter hos bedrifter i området.”

Vilde Bugge Larsen, Ungdomsrådet for Tønsberg kommune

“Jeg har lagt merke til at det er mange som bader ved bryggene. Det er litt tungvint når man ikke har båt. Jeg synes det er kjipt at vi ikke har noe ordentlig badefasiliteter ved kanalen, og tenker at dette må vi gjøre noe med. Det å ha en kiosk ved stranden kommer nok til å gi mye inntekter. Vi kan hente inspirasjon fra Sørenga sjøbad i Oslo. Jeg liker tanken om et flytende folkebad ved gjestebrygga og flytende øyer.”

Vilde Bugge Larsen, Ungdomsrådet for Tønsberg kommune

Kalvebod Waves. Tegnet av JDS architects

“Om vi får til et sjøbad så hadde det vært helt fantastisk! Både flytende bad, saunaer og bryggeanlegg. Utover dette kunne man også hatt et eller flere mindre anlegg langs promendaen. Se til Waves og Islands brygge havnebad, eller Nedre Bekkelaget bad i Oslo, tegnet av Bar Bakke. Her er det stupebrett, badebrygge, griller, utendørs parkour, sand-volleyballbane og ballbinge, nytt permanent toalettbygg og utedusj.”

Ragnhild Jordtveit, Vestfold Fylkeskommune

Stupebrygge og toaletter på Bekkelagsbadet. Landskapsarkitekt: Bar Bakke. Foto: Eivind Rønne

“Det bør vurderes flere offentlige toaletter i nærhet til større park/grøntanlegg, da dette vil kunne forlenge bruken av områdene.”

Monika Berg Kullander, miljørettet helsevern

Bekkelagsbadet. Landskapsarkitekt: Bar Bakke. Foto: Eivind Rønne

GRØNN MOBILITET

Viktig tema som er trukket frem av fagressursgruppa

Foto: Bjørbekk & Lindheim

Nordhavnen, København. Arkitekt: JAJA arcitects

Foto: Bjørbekk & Lindheim

“Det kan lett oppstå motstridende behov mellom ulike brukergrupper. Utformingen av traséen (gateløp, kaifront, vannspeil osv) bør tilrettelegges for både de som er på vei et sted, og de som promenerer langs kanalen av rekreative årsaker.

Utformingen av byrommene kan styre folks valg av transportmidler: På Nordhavnen i København har boligutbyggingen måttet forholde seg til strategien for samferdsel, som ble planlagt først: beboere skal først møte sine egne sko på dørmatta, som gjør gange til enkleste valg. Nest enklest er sykkel, det skal alltid være sykkelparkering innenfor en meget begrenset rekkevidde. Deretter er det t-bane/buss som er nærmest og enklest å benytte. Aller sist kommer bilen, den står parkert i et stort felles parkeringsanlegg flere kvartaler unna enkelte boliger. Planleggingen tvinger frem endrede vaner hos innbyggerne.

Det er mange innspill som peker på at bilene må fjernes. Hvordan får vi til det? Må parkeringsplasser fysisk fjernes, eller tilrettelegger man Kanalen, det «nye» byrommet, på en måte som skaper tilstrekkelig avstand mellom biler og gående/syklende?”

Hanna Fossen-Thaugland, klimarådgiver Tønsberg kommune

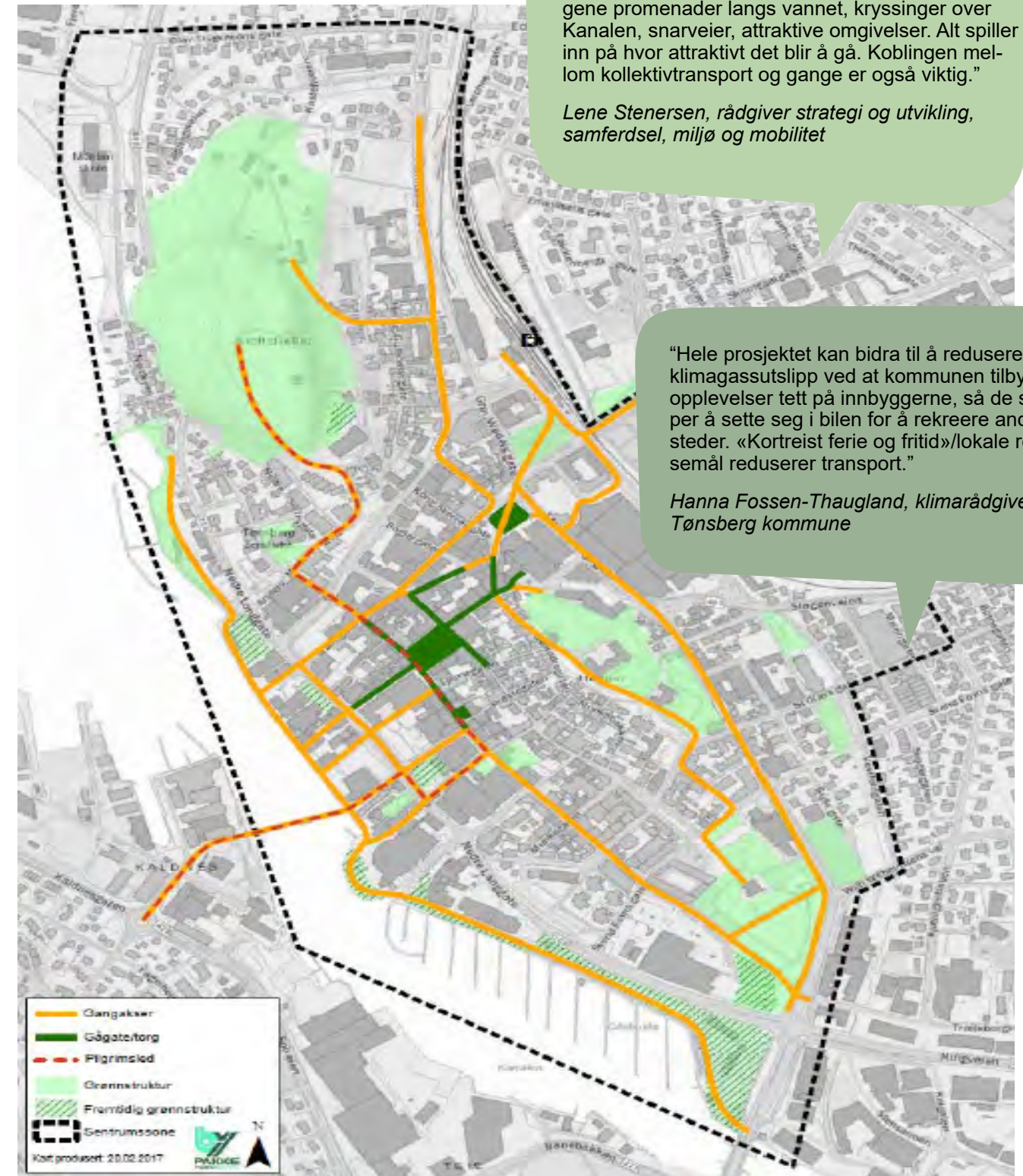
“Tenk mobilitet i konseptutviklingen hele veien. Unngå missing links. Det ville være helt fantastisk å få til en sammenhengende Kanalpromenade.

Tønsberg og Færder har så vidt meg bekjent ingen egne gå-strategier, men gåing er viktig. På landsbasis er andelen gående synkende. Dette gjelder også for Tønsberg. På 80-tallet lå gangandelen på landsbasis på 25%, nå ligger den på 20%. Siste RVU-måling i Tønsberg viser 18% gående. Vi har en kompakt by og potensialet for gåing er stort. Gode anlegg for gående er viktig. Sammenhengene promenader langs vannet, kryssinger over Kanalen, snarveier, attraktive omgivelser. Alt spiller inn på hvor attraktivt det blir å gå. Koblingen mellom kollektivtransport og gange er også viktig.”

Lene Stenersen, rådgiver strategi og utvikling, samferdsel, miljø og mobilitet

“Hele prosjektet kan bidra til å redusere klimagassutslipp ved at kommunen tilbyr opplevelser tett på innbyggerne, så de slipper å sette seg i bilen for å rekreasere andre steder. «Kortreist ferie og fritid»/lokale reise-mål reduserer transport.”

Hanna Fossen-Thaugland, klimarådgiver Tønsberg kommune

Interkommunal kommunedelplan for gange-sykkel og kollektivtransport

GRØNN MOBILITET

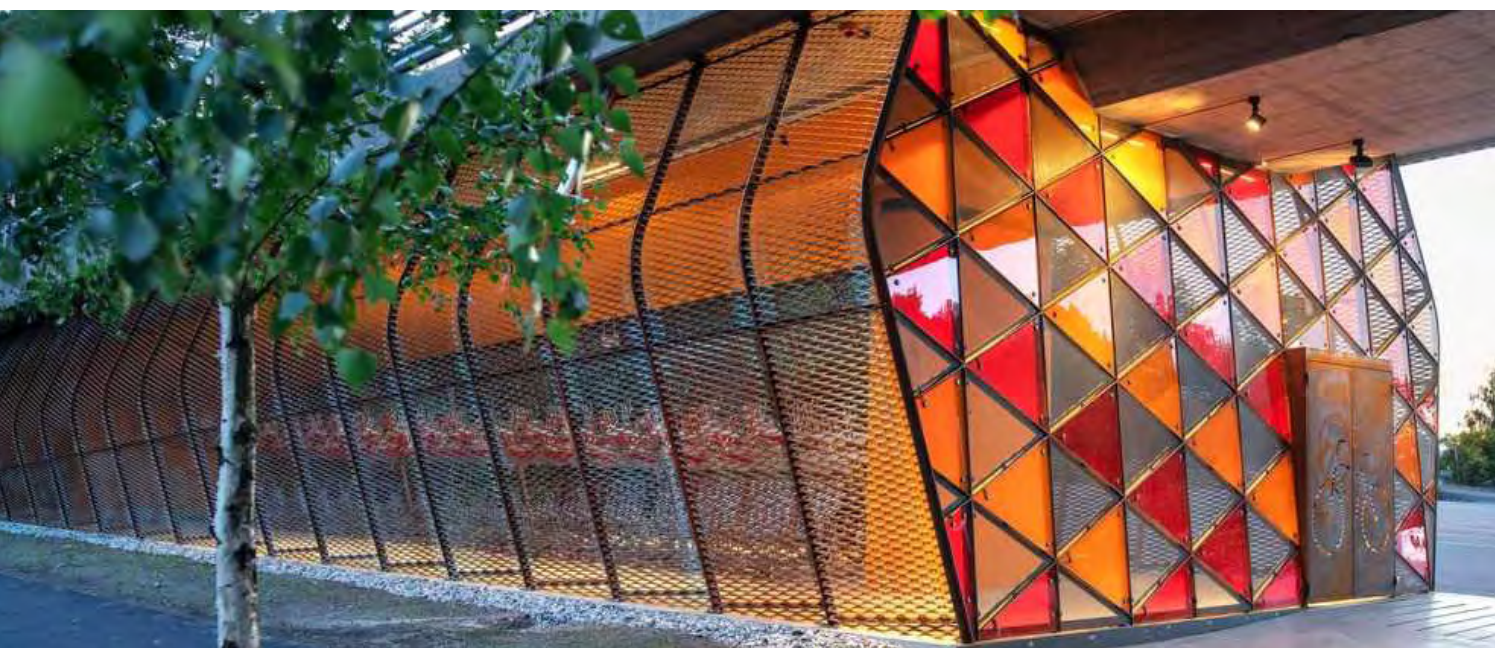
Viktig tema som er trukket frem av fagressursgruppa

Sykkelslangen, København. Arkitekt: JAJA architects

Sykkelfelt i Nedre Langgate, hentet fra Gatebruksplanen. Illustrasjon: Rambøll

Sykkelhotel Rosenholm stasjon. Oker arkitekter

“Hvordan kanalen, både på land og til vanns, brukes som transportåre og ikke bare til rekreasjon?

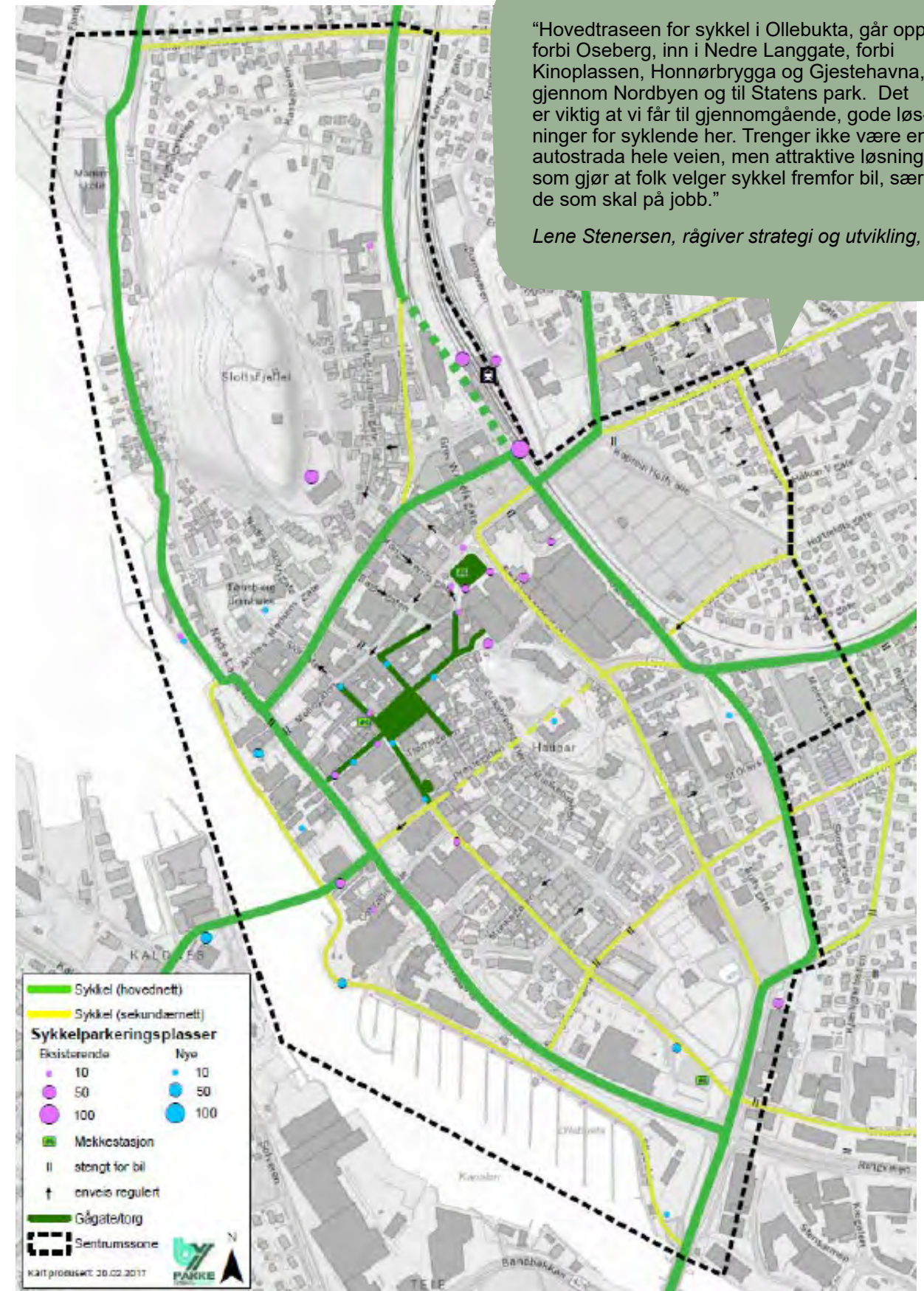
De som kommer gående eller på sykkel og skal videre til et annet sted – hvordan kan vi få dem til å velge denne traseen? Og hvordan kombinere den ene målgruppen som skal på promenade og den andre gruppen som skal forbi? Bør gateløp, kaifront, vannspeil utformes på spesielle måter for å redusere konflikt mellom målgruppene?

Vi ønsker at de skal komme gående eller syklende – krever det særskilt tilrettelegging? For eksempel hvis én innfartsåre peker seg ut som sykkelvennlig, hvordan tar vi syklisterne imot når de ankommer Kanalen? Trengs det sykkelparkeringer på utvalgte steder? Bør vi tilrettelegge for sammenkopling med bussholdeplasser i nærheten?”

Hanna Fossen-Thaugland, klimarådgiver Tønsberg kommune

“Hovedtraseen for sykkel i Ollebukta, går opp forbi Oseberg, inn i Nedre Langgate, forbi Kinoplassen, Honnørbygga og Gjestehavna, gjennom Nordbyen og til Statens park. Det er viktig at vi får til gjennomgående, gode løsninger for syklende her. Trenger ikke være en autostrada hele veien, men attraktive løsninger som gjør at folk velger sykkel fremfor bil, særlig de som skal på jobb.”

Lene Stenersen, rådgiver strategi og utvikling,

Interkommunal kommunedelplan for gange-sykkel og kollektivtransport

KUNST OG KULTUR

Viktig tema som er trukket frem av fagressursgruppa

“Kunst i offentlig rom trenger ikke være skulpturer, slik som i et museum eller galleri. Den kan være konseptuell og gjerne ha en sosial dimensjon, som møbler, rekreasjon, badstue, elementer for lek, sykling etc.

Langs elven i Drammen, Ekebergparken, eller Sti for Øye i Andebu er gode eksempler på hvordan skulpturer og kunstinstallasjoner langs veien motiverer til å gå tur og komme seg ut i naturen eller byrommet.”

Ingvild Hersvik og Anders Nygaard, Kultur og idrett

“Hersleb VGS og Skien VGS har/ skal få utendørs klasserom og konkrete tiltak de skal bidra inn i.

Flytende drivhus, marint jordbruk, nyttehager langs kanalen, utforming av promenaden/ benker/paviljonger, belsningsdesign, utsmykning og skulpturer kunne kanskje vært aktuelt for Færder VGS?”

Ragnhild Jortveit, Vestfold Fylkeskommune

“Et artig idé for å utsmykke stien og binde områdene utenfor byen sammen er å sette skulpturer i løypen utsmykket av lokale kunstnere (litt som kuene i London hvis du har sett dem). Kunne vi funnet en symbolfugl for Tønsberg? Skulpturene stå i en løype mellom Ilene og Presterødkilen f.eks og binde de to våtmarkene sammen.”

Lene Berge, Fylkesmannen

Cow parade, London. Foto: <http://pmcq.com>

“Sansevandring i strandkanten. Å kjenne å føle på vann mellom tærne er noe som man ofte kjenner igjen fra varm sommer og late dager. Hva om disse sanseinntrykkene også kunne få en særskilt plass som en del av prosjektet. Tenk en arbeidsdag hvor du skal ta en liten utvidet lunsj, eller kaffe med en venn. Hvor deilig hadde det ikke vært å ta en liten rusletur, hvor man tar av seg på beina og kjenner vann og sand mellom tærne? Det bør merkes som en sansepark med opplevelse for både kropp og sjel, og tilpasses både store og små.”

Ingvild Hersvik og Anders Nygaard, Kultur og idrett

Sti for øyet. Arkitekt Himmeltrappen: Todd Saunders

Sti for øyet. Kunstner: Sverre Tveito Holmen

The Manchester bee

KUNST OG KULTUR

Viktig tema som er trukket frem av fagressursgruppa

“Har noen av de gamle industrihallene potensiale til å vurderes som en flerbrukshall a la Artilleriverkstedet i Horten? Konserter, kunstutstillinger, foodtruck marked (a la Copenhagen street food eller Vippra), filmvisninger, loppemarkeder mm.”

Ragnhild Jortveit, Vestfold Fylkeskommune

Fotoutstilling. Foto: Oslokameraklubb.no

Klesbyttetdag i Artilleriverkstedet., Horten Foto: Gjengangeren

“Kunst og kultur kan også bidra til å aktivere nye deler av eller områder i byen, gi oss nye vaner eller få oss til å ta andre ruter fra A til B. Om man ønsker virkelig unike prosjekter kan man invitere kunstnere til en pre-kvalifisering, hvor man setter noen rammer og lar kunstnerne være kreative. Vestfold Kunstsenter som ligger her i Tønsberg har et bredt nettverk av kunstnere som kan bidra. “

Ingvild Hersvik og Anders Nygaard, Kultur og idrett

Åpningen av Østalndsutstillingen, Vestfold kunstsenter. Foto: VFK.

“Koro har et spennende prosjekt på gang i Tromsø. Dette er en pilot for kunst som virkemiddel i byutviklingen. Dette er et satsningsområde for KORO, så sikkert mulig for Tønsberg å søke penger. Søknadsfrist hvert år i februar.”

Ingvild Hersvik og Anders Nygaard

Åpen invitasjon til kunstnere om å delta i utviklingen av sjøfronten i Tromsø

“Jeg likte tankene om en vinterhage med kafe, og ideen om en kafe langs vannet. Dette kan være et sted man møtes for å jobbe med lekser. En stor del av ungdom møter venner på kafe, så det vil nok bli veldig populært.”

Vilde Bugge Larsen, Ungdomsrådet i Tønsberg kommune

Copenhagen street food market_Rolands Varsbergs Reffen PR

“The Flatbread Society er et interessant kunstprosjekt i Bjørvika som har brakt sammen kvinner fra mange ulike kulturer.”

Ingvild Hersvik og Anders Nygaard

Åpent bakehus Losæter. Foto: The Flatbread Society

AKTIVITETSANLEGG

Viktig tema som er trukket frem av fagressursgruppa

“Se til Superkilen i København, en urban park hvor kultur og idrett møtes. Prosjektet hadde stor grad av medvirkning fra innbyggerne i ulike kunstprosjekter.”

“Jeg synes vi burde åpne opp de industrielle områdene så godt det lar seg gjøre, også ha et industrielt preg i arkitekturen i område. Dette er noe Stavanger har gjort i sin Geopark.”

Vilde Bugge Larsen, Ungdomsrådet i Tønsberg kommune

“Områdene bør i størst mulig grad tilrettelegges som sosiale samlingspunkter på tvers av aldersgrupper, med gode sittemuligheter. Det bør tilrettelegges for flere aktivitetsområder for ungdom i kanalområdet.”

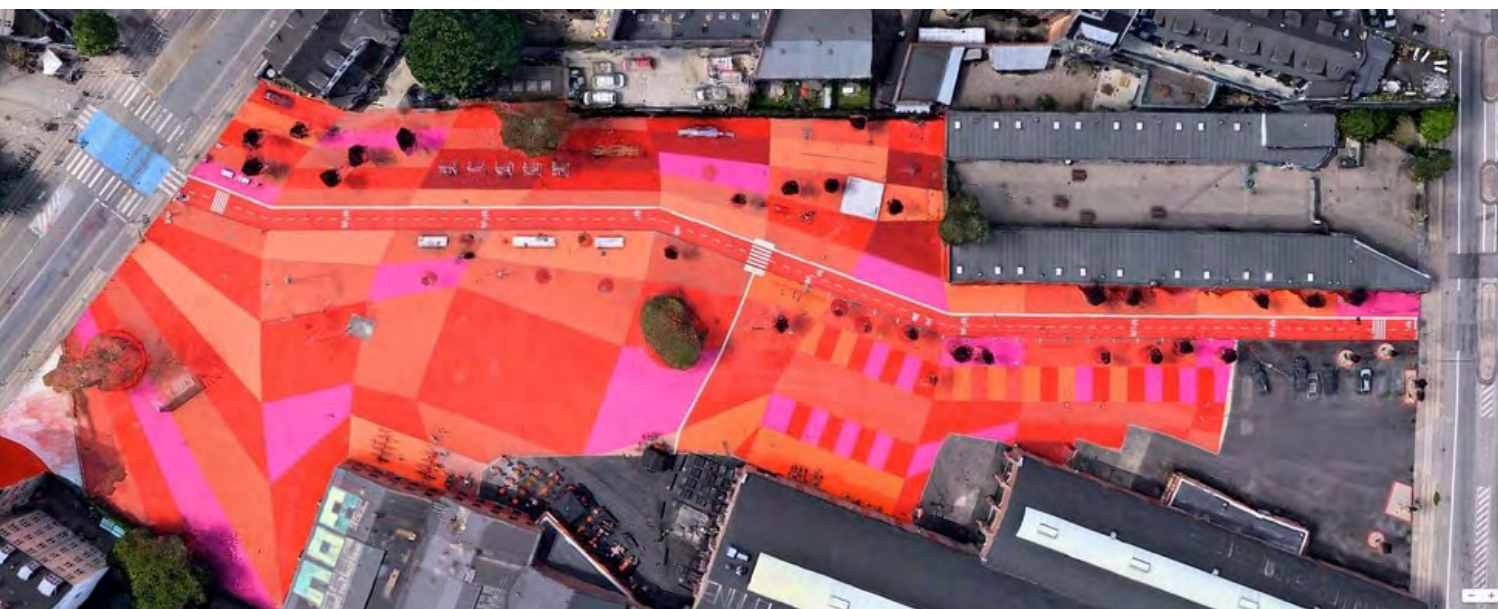
Monika Berg Kullander, miljørettet helsevern

Superkilen i København. Arkitekt :Bjarke Ingels Group

Geoparken Stavanger. Arkitekt: Helen & Hard

Superkilen i København. Arkitekt :Bjarke Ingels Group

Fleksibel teltkonstruksjon til arrangementer. Arkitekt: Omri Revesz

“Om man kunne få til små pustelommer med avskjerma sitteplasser (og generelt mange sitteplasser), solkrokker i le for vær og vind, områder med mer beplantning og generelt en god variasjon så tror jeg det hadde blitt satt pris på av de fleste befolkningsgrupper.”

Ragnhild Jordtveit, Vestfold fylkeskommune

Havnepromenaden i Oslo. Landskapsarkitekt: SLA

“Det hadde vært supert om man kan kombinere kanalpromenaden med stoppesteder med lekeplasser, treningssapparater, kunst, bademuligheter mm. tilsvarende Gastenparken og havnepromenaden i Oslo. En kombinasjon av skulptur og «lekeapparat» er positivt for de fleste.”

Ragnhild Jordtveit

Gastenparken, Havnepromenaden i Oslo. Landskapsarkitekt: Bjørbeek & Lindheim

URBANT FRILUFTSLIV

Viktig tema som er trukket frem av fagressursgruppa

“Fiskeplasser – er det egnet for fiske i kanalen?”

Ingvild Hersvik og Anders Nygaard, Kultur og idrett

Fiskesløyebenk. Foto Annvika marina i Stoksund

Urbant fiske fra kaia i Oslo. Foto Hooked.no

“Kajakkpadling, egen brygge avsatt til formålet. Oppbevaringsplass for klær og utstyr slik at man kan ta seg en tur i byen samtidig som man padler kajakk. Ulike steder å komme seg opp av kajakken.

Ingvild Hersvik og Anders Nygaard, Kultur og idrett

Kajakkbrygge. Foto extraweb.no

Foto: Gramho

Fint også med steder man kan parkere bilen og sette ut kajakken.”

Ingvild Hersvik og Anders Nygaard, Kultur og idrett

Foto: Thule

Fiskelykke! Foto Hooked.no

Foto: Havpadlerne.no

VINTER VED KANALEN

Viktig tema som er trukket frem av fagressursgruppa

“Det bør sees på mulighetene for større grad av helårsaktivitet i grøntområder/parker/torg.”

Monika Berg Kullander, Miljørettet helsevern

Soria Moria, Dalen i Tokke kommune. Arkitekt: Feste Sør. Landskapsarkitekt: Asplan Viak

Toalett Rådhuskaia. Foto: NTB

“Akebakke i sentrum –er det noen muligheter for dette?”

Ingvild Hersvik og Anders Nygaard, Kultur og idrett

The surface interactive installation, Sør-Korea Arkitekt: STPMJ. Foto: Jihun Bae

“Det er viktig at områdene langs Kanalen legger til rette for aktiviteter og opplevelser for vinterhalvåret også.”

Cathrine Heisholt, prosjektleder for Kanalen som byrom

“Lyskultur Gent – lyssette sentrum slik at ulike objekter og områder særlig blir lyssatt. Å se byen med lysets blikk. Alt fra å lyssette utvalgte trær, busker, bed, bygninger, del av bygning, gater, steder på bakken eller lignende.”

Ingvild Hersvik og Anders Nygaard, Kultur og idrett

Lyssatt gangbru, Perotugal. Arkitekt: Carrilho da Graça Arquitectos

“Hadde vært kult med skøytebane i sentrum. Er det kommet forslag på det? Kanskje en park med både utebasseng og skøytebane ved småbåthavna i Ollebukta (fin utsikt til Kanalen, Kystkultursenteret og Teie hovedgård. Tenker at Kystkultursenteret og Teie hovedgård som er et veldig flott områder i bybilde, ville kommet mer til sin rett ved å etablere noe i Ollebukta.”

Ellen Pedersen, kommunalteknikk

Skøytebane i Fredrikstad. Foto: Fredrikstad Blad

SPOR AV HISTORIEN

Viktig tema som er trukket frem av fagressursgruppa

“Innenfor Ollebukta-området ligger det både fredete og verneverdige anlegg, blant annet Svend foyns arbeiderboliger

Kan man gjenskape alléen i Storgata, som en trerekke foran arbeiderboligene, og som en allée bort til skateparken?”

Siv Abrahamsen, rådgiver kulturarv

Foto: hvalfangstarkiver.no

“Kan man ha en del av båthavnen som historisk? Og da tenker jeg ikke vikingtid, men mer trebåthavn...? De har en slik i Stavern og det er veldig stemningskapende...”

Siv Abrahamsen

Den gamle kanalbrua. Foto: Slottsfjellmuseet

“Bryggene er verneverdige. Honnør-bryggå; her bør man undersøke stedets historie og undersøke og utforske om man kan reetablere noe eller gjenskape noe til ny bruk.”

Siv Abrahamsen

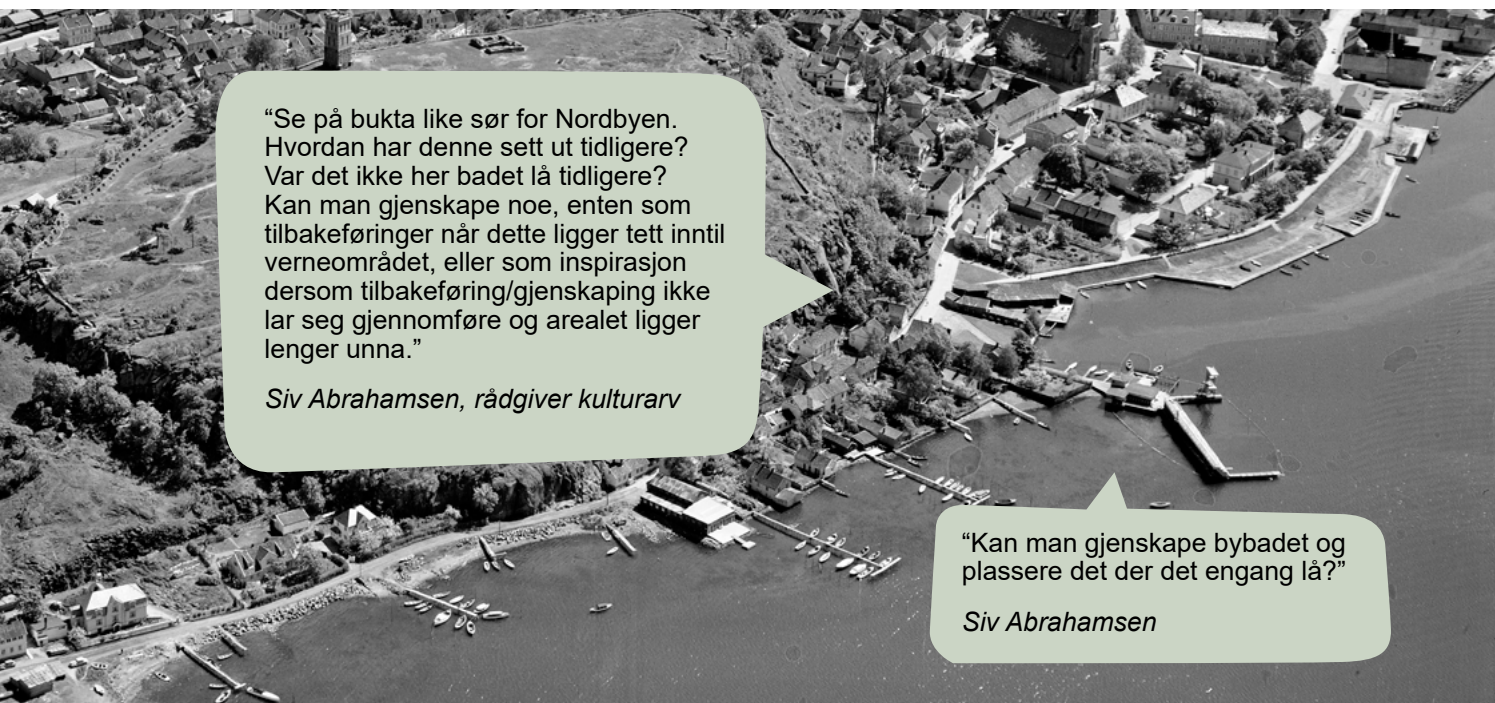
Tunsbergleden krysser Kanalområdet

www.gamle-postkort.com

“Sjøbadet i Tønsberg, åpnet for første gang i 1867”

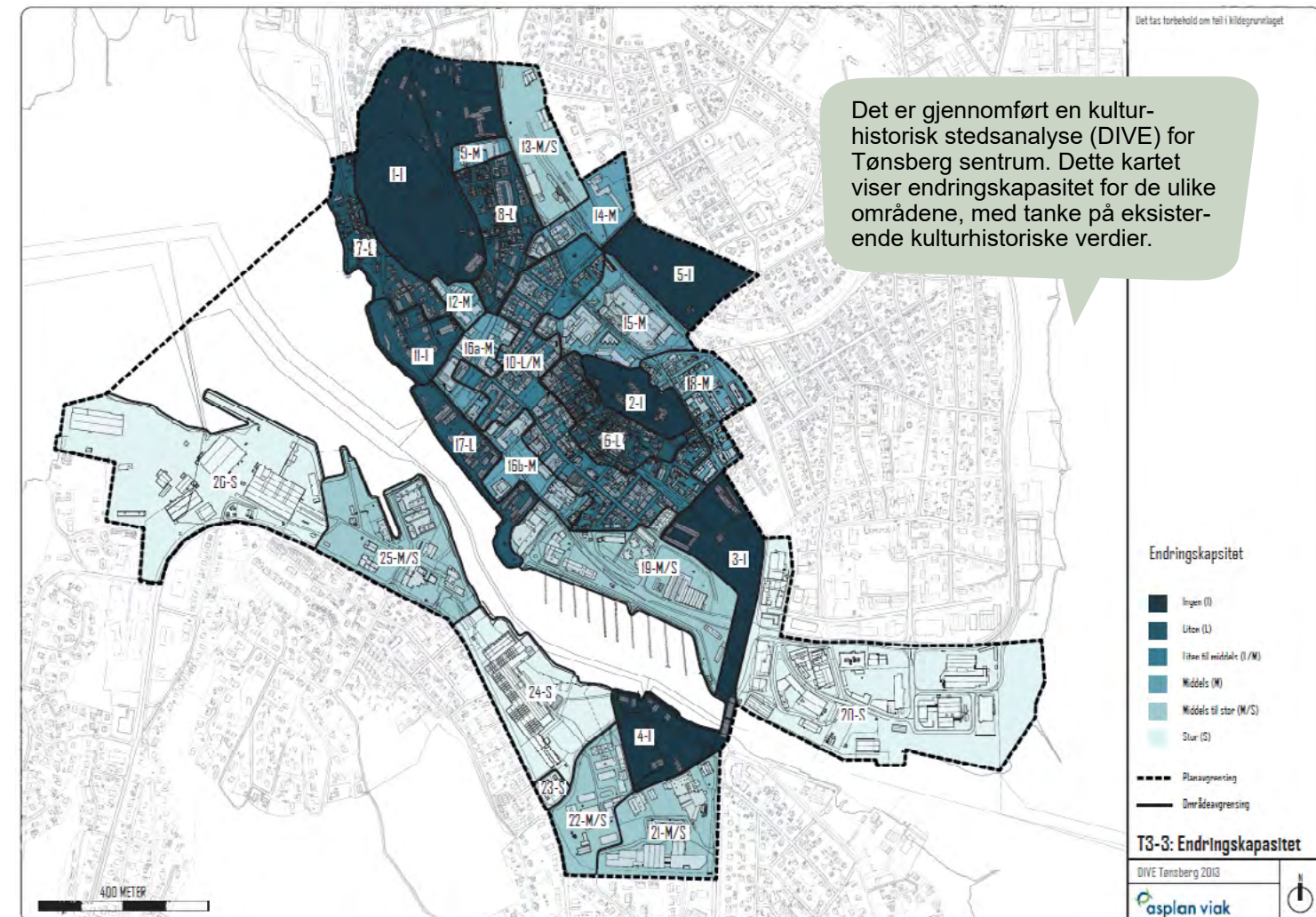
“Se på bukta like sør for Nordbyen. Hvordan har denne sett ut tidligere? Var det ikke her badet lå tidligere? Kan man gjenskape noe, enten som tilbakeføringer når dette ligger tett inntil verneområdet, eller som inspirasjon dersom tilbakeføring/gjenskaping ikke lar seg gjennomføre og arealet ligger lenger unna.”

Siv Abrahamsen, rådgiver kulturarv

“Kan man gjenskape bybadet og plassere det der det engang lå?”

Siv Abrahamsen

Flyfoto Widerøe 1957, Vestfoldmuseene

Det er gjennomført en kulturhistorisk stedsanalyse (DIVE) for Tønsberg sentrum. Dette kartet viser endringskapasitet for de ulike områdene, med tanke på eksisterende kulturhistoriske verdier.

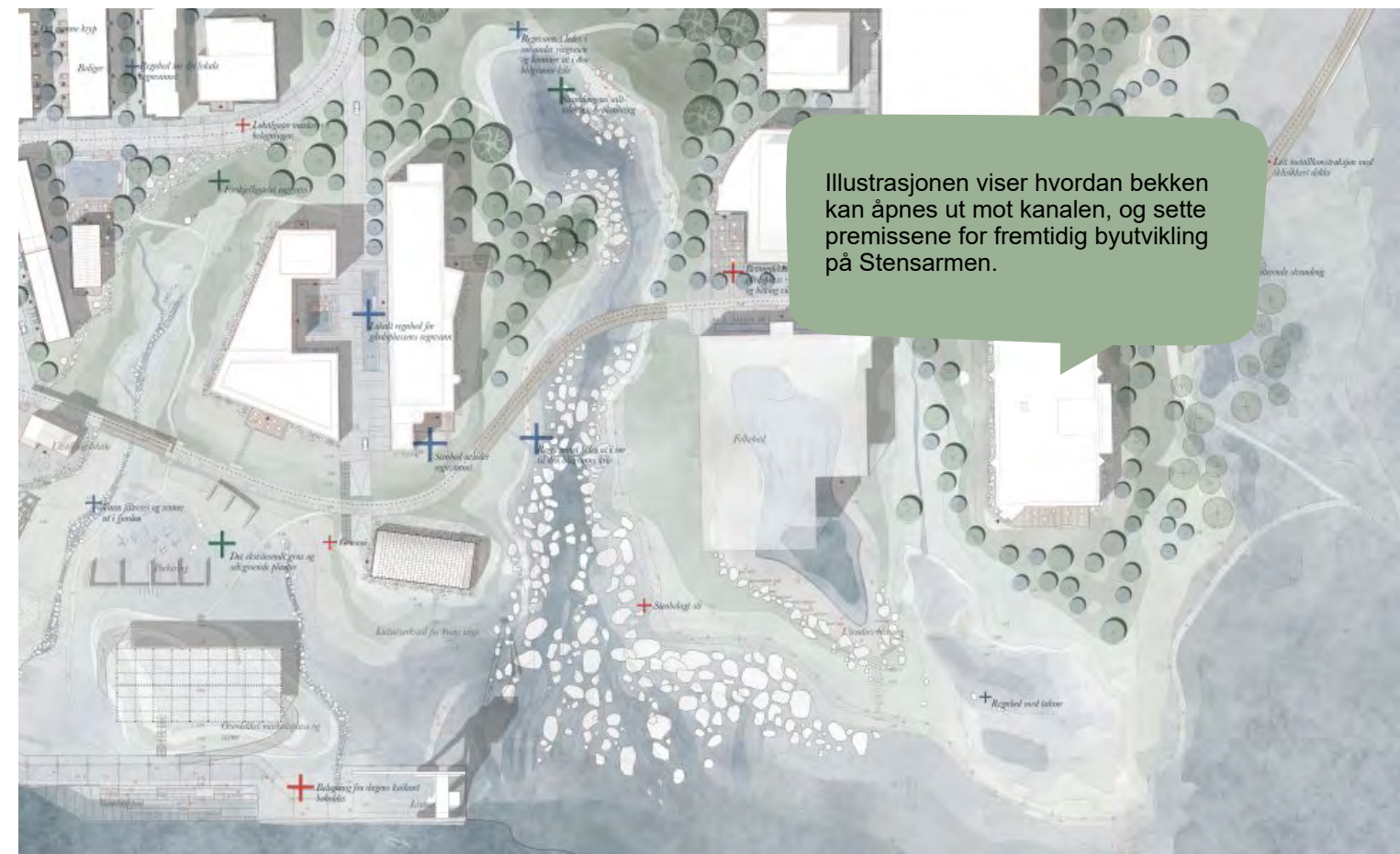
"NÅR VANNET MØTER BYEN" AV IDUNN HYLLAND

Idunn Hylland har viet sin masteroppgave i landskapsarkitektur ved Universitetet i Århus til kanalen i Tønsberg. Oppgaven ser på overgangen mellom vann og land, og foreslår 7 strategiske designgrep for en bærekraftig og robust byutvikling:

1. Forbind by og fjord
2. Skap en sammenhengende og tilgjengelig kant
3. Sikre mot stigende havvann
4. Skap ulike vannopplevelser
5. Knytt sammen by og landskap
6. Fremhev byens historie
7. Skap nye møteplasser langs vannkanten

Les oppgaven her:
<https://afgang.aarch.dk/idunn-hylland/>

Illustrasjonen viser hvordan bekken kan åpnes ut mot kanalen, og sette premissene for fremtidig byutvikling på Stensarmen.

Alle illustrasjoner: Idunn Hylland

LANDSKAPS- ARKITEKTENS 10 RÅD

FORLØPIGE ANBEFALINGER FOR ET
LEVENDE OG ATTRAKTIVT KANALOMRÅDE

I denne idékatalogen har landskapsarkitektens viktigste rolle vært å legge til rette for at Tønsbergs befolkning får komme med sine idéer. Vi har tatt rollen som redaktør og fasilitator, og forsøkt å sy det hele sammen med en rød tråd.

Vi har latt oss opplyse etter beste evne av de mange dyktige fagfolkene i kommunen og fylkeskommunen, snakket med private utbyggere, engasjerte beboere og en rekke lag og foreninger med stor ståpåvilje og gjennomføringsevne.

Uten at vi har tegnet en strek, vil vi gjerne bistå i idémyldringen med 10 konkrete råd for den videre utviklingen av Kanalen som byrom. Noen av disse rådene vil dere forhåpentligvis dra kjensel på i den neste delen - skisseboken.

Rådene er inspirert av det vi har sett og hørt, kombinert med våre tolkninger av byen og landskapet inn i en faglig kontekst. Vi håper de vil være til nytte og inspirasjon for videre arbeide med kanalen i årene som kommer.

Bjørbekk & Lindheim landskapsarkitekter

FORSTERKE OVERGANGEN MELLOM BY OG LAND

Hvor begynner byen? Når beveger man seg fra det landlige over i det urbane? Er det privat eller offentlige arealer? Kan jeg egentlig gå her?

Kanalen i Tønsberg har stadig overganger mellom ulike områder av ulike karakter. Ved å forsterke overgangene økes lesbarheten av landskapet, og de ulike kvalitetene fremheves. Særlig der den urbane bryggekanalen møter det mer naturlige landskapet, i hver ende av kanalen, ligger et stort potensiale for et spennende uttrykk og god programmering.

Det er helt annerledes å være på en brygge enn på en strand. Utformingen kan skape en bevissthet rundt det. Hva er dette stedet? Mangfoldighet gir varierte opplevelser og sansinntrykk.

Ved å dyrke forskjellene skaper vi helhet og variasjon, og markerer porten til kanalområdet i øst og vest.

Bjørbekk & Lindheim landskapsarkitekter

Lag en stor landskapspark ved havet! Mellom by og land ligger et mulighetsrom for å skape en fantastisk magnet av en park, tett på byen.

Hvidovre beach park. Foto: Vega landskab

Denne bukten har stort potensiale som tydelig portal til kanalområdet.

Tydelig overgang mellom bryggen og det grønne landskapet i bakgrunnen.

Sandgrunds park. Landskapsarkitekt: Torbjørn Anderson

DYRK KANALKANTEN

Drammenselva. Foto: Drammen works

Drammenselva. Foto: Drammen works

Vannkanten er byens mest potente overgangssone.

Denne sonen har den krevende og viktige oppgaven med å håndtere overgangen mellom by og vann, privat og offentlig, høy og lav, vått og tørt, urbant og landlig, intensivt og rolig.

Sonen kan være en klimasone, robust nok til å håndtere klimaendringer og beskytte bakenforliggende strukturer på en bærekraftig måte. For å fylle sin rolle som klimasone må vannkanten utformes bred nok til å håndtere utfordringene på stedet. Å finne denne bredden er ingen skjematisk øvelse. Snarere er det en stedegen regneøvelse der terreng, lokale klimaforhold, overvannstematikk, grunnforhold og infrastruktur danner faktorerene som hjelper oss å finne rett produkt.

Vannkanten er byens viktigste ferdselsåre for myke trafikant-er. Vannkanten skal romme de alle; småbarn på trehjuls sykkel, pensjonistgjengen på søndagstur og morgenjoggerne. Bevegelse med ulik fart krever god tilrettelegging, uten at området deles opp som en åttefelts fotgjengerpromenade. Det må være plass til å puste.

Langs vannkanten betrakter vi andre som beveger seg mens vi tar livet med ro i det grønne. Trær og vakker vegetasjons- bruk gir mental kontemplasjon og senker stressnivået.

En brygge kai er historisk viktig som nærings- og handelspunkt, og sosialt møtested. Under brygga er det yrende liv, og måkene følge nøye med når fiskebåtene kommer inn med fangsten. Det er noe med denne historiske bruken som fremdeles appellerer til oss, og som vi ikke lenger finner i dagens ensidige bruk av kaianleggene, med avstengte områder, store bygningskomplekser og dypvannskaier. Avvisende for mennesker og dyreliv.

Det beste resultatet får vi der omstendighetene gir oss rom, identitet og program som sammenfaller med øvrig bruk av byen. Der vi ledes videre og fristes til å legge ut på oppdagelsesferd i egen by for å se et vakkert naturreservat eller en liten badestrand i nærheten. Ved å dyrke variasjonen langs kanalkanten skaper vi interessante og attraktive landskap for mennesker.

Bjørbeek & Lindheim landskapsarkitekter

Gamle kaianlegg er fulle av liv, og spennende å utforske med kajakk. Foto: Ellinor Aas

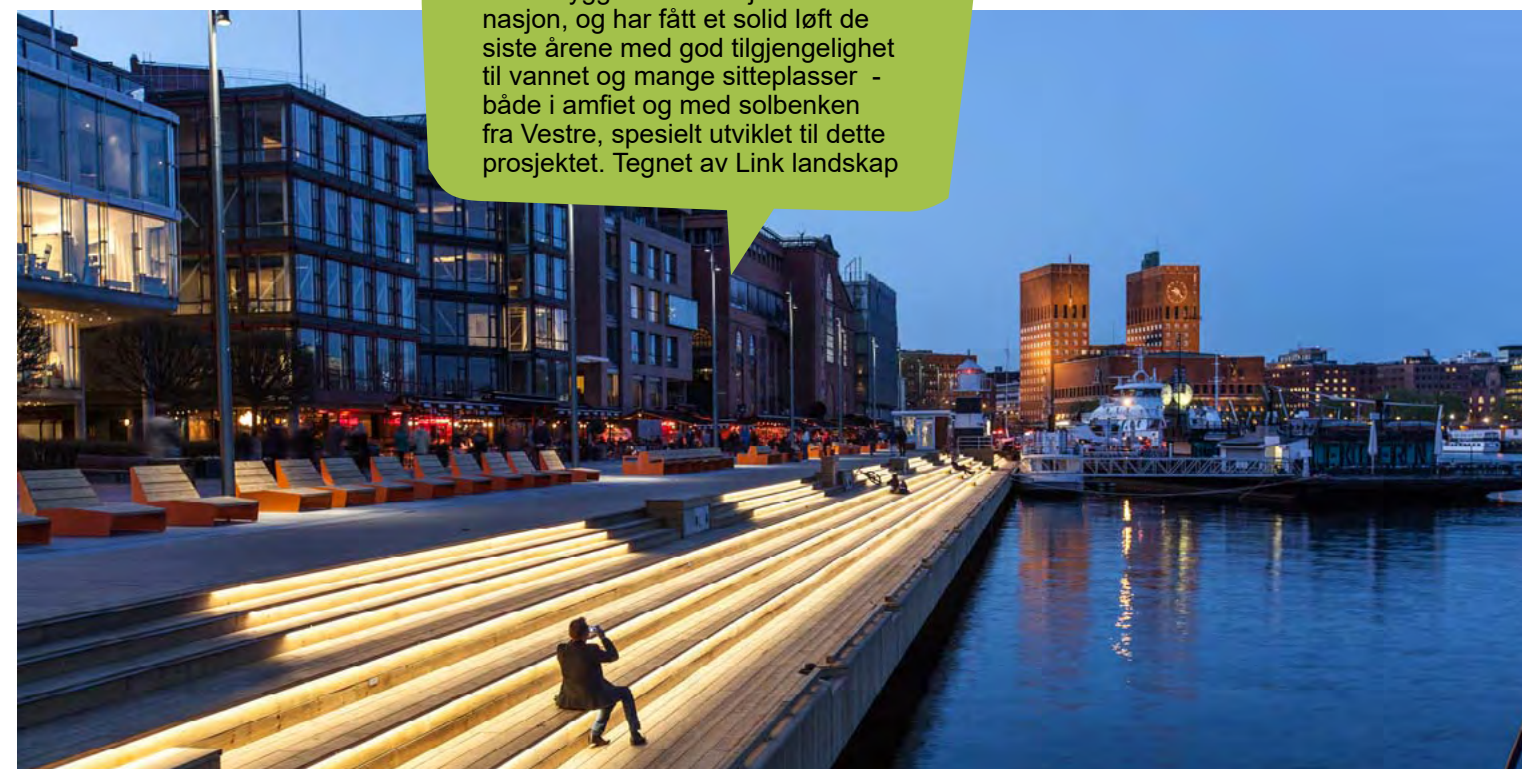
Evans Boat Harbour, Australia. Tegnet av Aspect studios. Foto: Simon Wood

Drammens elva har en variert kantsone mellom vann og land, som inviterer til opphold på ulikt vis.

Drammenselva. Foto: Drammens Tidende

Aker brygge er en velkjent destinasjon, og har fått et solid løft de siste årene med god tilgjengelighet til vannet og mange sitteplasser - både i amfiet og med solbenken fra Vestre, spesielt utviklet til dette prosjektet. Tegnet av Link landskap

Aker Brygge. Foto: Tomasz Majewski

TRANSFORMÉR MED EGENART

Alle vellykkede større bytransformasjonsprosjekter inneholder spor av historien på stedet. Der man lykkes med å bevare nøkkelementer fra tidligere virksomhet, og legge til rette for en utadrettet og attraktiv bruk, vil stedet gis en egenart, et vindu til stedets historie.

Kanalen i Tønsberg er i den heldige situasjonen å ha en rik marin industrihistorie. Endel er bevart, satt i stand og gitt nytt liv, mens andre områder står på terskelen til en større transformasjonsprosess.

De store industriområdene på Scanrope, Kaldnes vest og Stensarmen har en egenart og noen kvaliteter som i et arkitektonisk perspektiv gir store muligheter for en vellykket identitetstransformasjon.

Et lignende potensiale har området rundt Ollebukta. Men her er ikke kvalitetene utelukkende knyttet til eksisterende bygg eller elementer, men til den aktiviteten vi finner her. Med rett utforming vil området kunne få en programmering og egenart som ivaretar ulike aktører, daglig bruk og samtidig også gjør området tilgjengelig og attraktivt for besøkende.

Bjørbekk & Lindheim landskapsarkitekter

Den postindustrielle parken Zollverein park i Duisburg har en helt særegen og vakker atmosfære.

Tegnet av Planergruppe Oberhausen. Foto Claudia Dreysse

Bethlehem steelstacks art and culture camp i Pennsylvania. Prosjektet har gitt hele det enorme fabrikkrådet er stort løft både miljømessig, sosialt, økonomisk, kulturelt og arkitektonisk.

Landskapsarkitekt: WRT

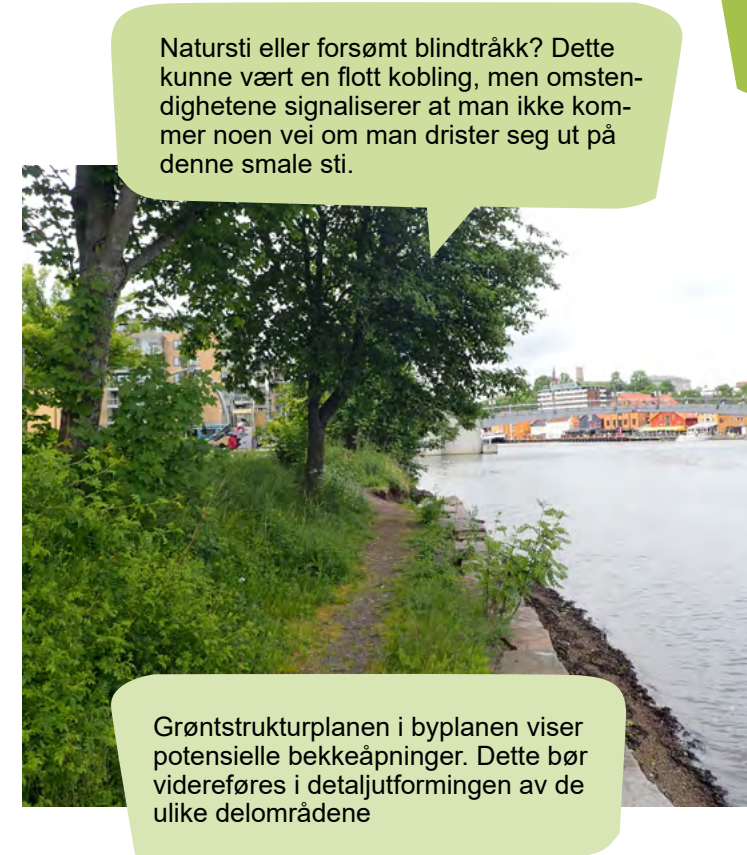
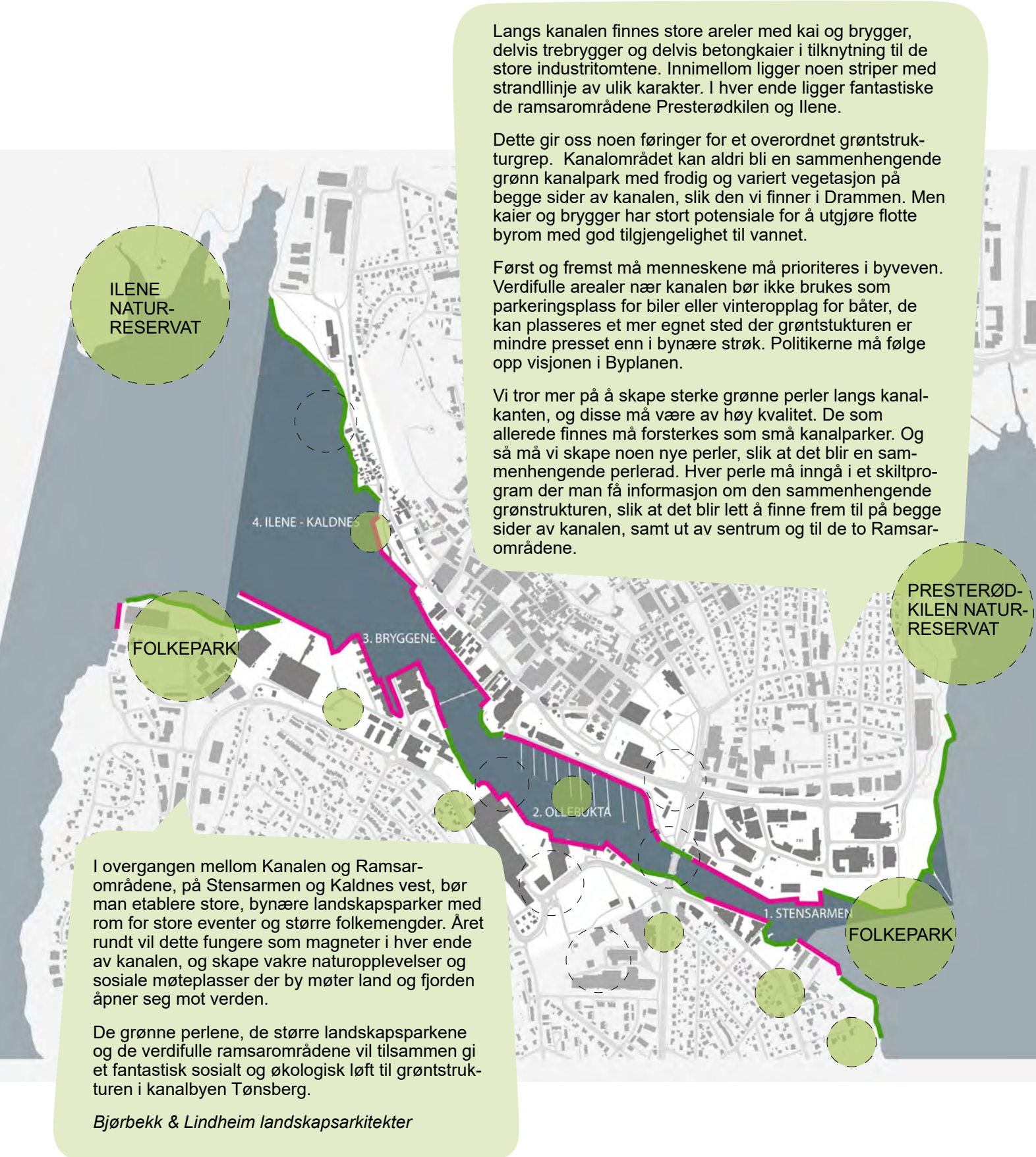
Vippa i Oslo har lyktes i å ta i bruk gamle havnelokaler til mathall og eventhall. Utrolig populært område, som virkelig har satt Vippetangen på kartet.

Frodig vegetasjon skaper nytt liv i et nedlagt industriområde i shanghai moma museum waterfront park.

Landskapsarkitekt: Yiyu design

SKAP GRØNNE PERLER

Rochetaillee banks of Saone bruker enkle virkemidler for å skape en grønn og attraktiv lunge langs kanalen.

Tegnet av IN SITU Paysages et urbanisme

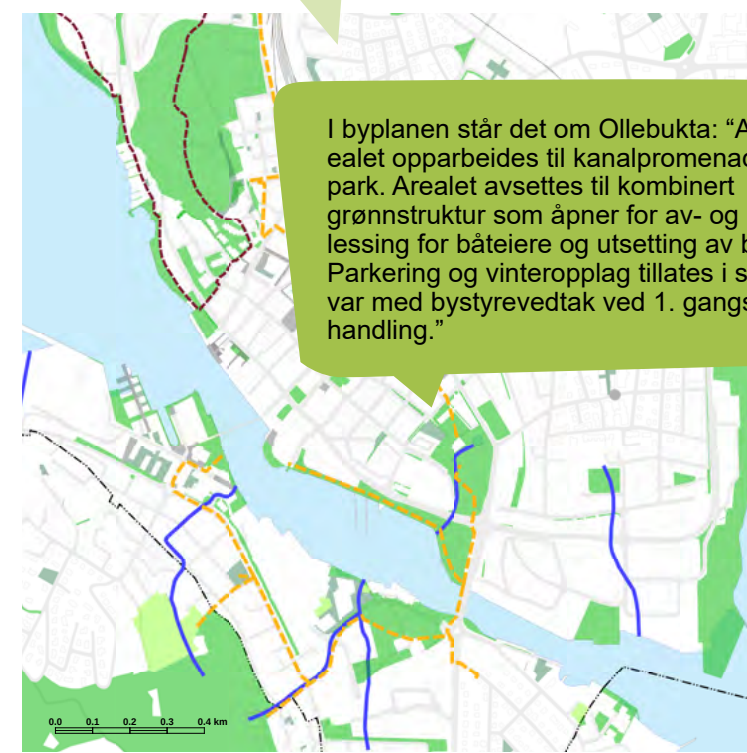

Foto: Oslofjorden.com

LA GATENE MØTE KANALEN

Det er laget flere studier som peker på viktigheten av å bevare og tydeliggjøre gate- og byromsstrukturen i Tønsberg. Er det så viktig da, hvordan vi utformer gaten og disponerer byens torg?

Vi mener det er helt avgjørende. Mange av innspillene vi har fått i dette prosjektet handler om utsikt og tilgjengelighet til vannet. Gate- og byromsstrukturen henger direkte sammen med dette. Dersom gatestrukturen strupes et kvartal før vannet så bryter man nettopp denne forbindelsen.

Det er så sterkt behov for oss å oppleve kontakten med vannet fra baklandet. Det handler om navigering, identitet, attraksjon. En visuell kontakt med vannet gjør at man vet at man er like ved vannkanten selv om man beveger seg en gate lengre vekk. Den fantastiske kvaliteten vannet gir er med oss likevel.

Lnjene må strekke seg helt ut i vannet. Byrommene må ikke okkuperes av parkerte biler. Barrierer på langs er til hinder for tilgjengelighet, utsikt og nærkontakt med vannet. Brygger, bygg, båter, kaianlegg må organiseres slik at de ikke skaper ytterligere hindringer.

Vi må ha et bevisst forhold til hva som skjer når gatene på tvers kommer ut i kanalen. De er livsviktige for forståelsen av byen. Bevegelsen på tvers er i ferd med å forsvinne.

Bjørbekk & Lindheim landskapsarkitekter

Når vannet møter byen, masteroppgave av Idunn Hylland

Kilde: Kulturarv Vestfold

Illustrasjon: Henning Larsen architects / LEVA / Norsam / Odel

Foto: Bjørbekk & Lindheim

Foto: Bjørbekk & Lindheim

LED VEI LANGS KANALEN

Når man tenke promenade så tenker man gjerne fysisk tilrettelegging med høy kvalitet på dekket, flott belysning, vakre byrom og parker underveis. Dette er viktige og effektfulle virkemidler for å nå målene i prosjektet Kanalen som byrom. Veien dit er lang. Så i steden for å fokusere på det fysiske tiltakene så kan vi tenke oss promenaden som en øvelse i å lede vei langs kanalen. Det vil gi oss flere verktøy på veien mot den endelige løsningen.

Det finnes flere avsperrede områder som en et stort hinder for fremkommeligheten. Det er vesentlig at disse åpnes for publikum frem til området er endelig omregulert for fremtidig bruk. Tønsberg kommune og grunneierne må finne gode og fleksible løsninger som både ihensyntar grunneiernes behov for å ivareta dagens bruk og fremtidige utviklingsperspektiv, samt kommunens ønske om å tilrettelegge for befolkningen. Gode avtaler og mot til å teste er en forutsetning. Til gjengjeld er gevinsten potensielt meget stor for begge parter når man går inn med et felles ønske om ny bruk.

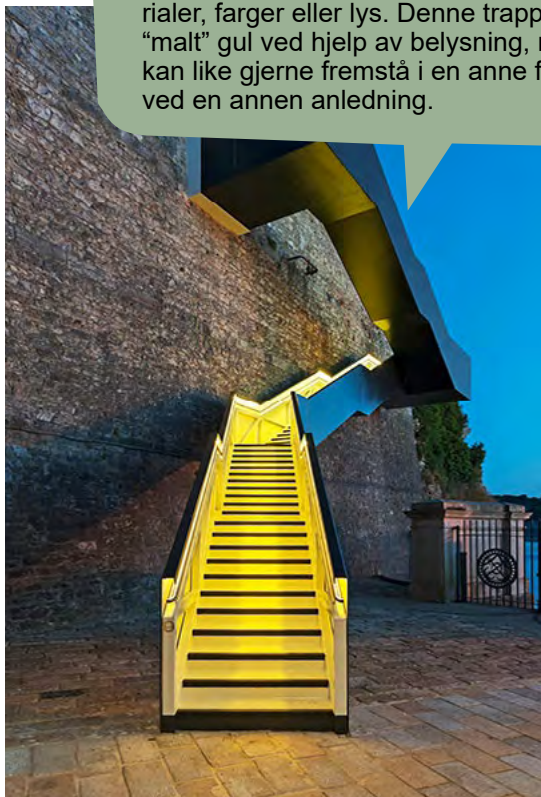
Veifinning og god orientering er et viktig virkemiddel for å skape menneskevennlige byer. En god og helhetlig plan gjør at vi føler oss velkomne som myke trafikanter. Med enkle grep kan man løfte et område og invitere til økt aktivitetsnivå blant befolkningen.

Et skiltprogram kan være identitetsskapende i seg selv. Skilt og elementer kan ha flere lag, der både historiefortelling og kunstformidling kan inngå som en del av reisen.

Havnepromenaden i Oslo er et eksempel på et slikt skiltprogram, der selve skiltet er et landmerke med lokal tilpasning både i format, illustrasjoner og historisk formidling. Veifinding kan også være av en mer midlertidig karakter, som belysning eller i form av porter, alla The gates som ble oppført av Cristo og Jeanne-Claude i Central Park i 2005.

Bjørbeek & Lindheim landskapsarkitekter

En trapp kan bidra til å forsere en barriere, og samtidig være en del av en helhetlig promenade ved bruk av materialer, farger eller lys. Denne trappen er "malt" gul ved hjelp av belysning, men kan like gjerne fremstå i en annen farge ved en annen anledning.

Tegnet av Langarita-Navarro Arquitectos. Foto: Richard Downer

Veifinningsskilt med invitasjon til bruke sansene for å oppleve naturen. Foto: Heine Jones.

Markér de viktigste byrommene, og lag et ordentlig skiltprogram som en del av en midlertidig promenade.

The gates i Central park er et godt eksempel på hvordan arkitektur kan endre folks vaner og bidra til økt folkehelse

The gates, tegnet av Cristo.

Noen ganger er det ikke så store grep som skal til for å legge til rette for vakre natur-opplevelser og kontakt med vannet.

Foto: Oslofjorden.com

La den permanente promenaden vokse frem over tid

Havnepromenaden i Oslo. Tegnet av MMW arkitekter / Bjørbeek & Lindheim / Grid design / Halogen

TILPASS BYGGENE TIL KANALEN

I en by finnes det ingen baksider. Alle sider av bygget er noens utsikt, alle første etasjer er noens turomgivelser. En bygningsfasade er også byrommets og landskapets vegger, og viktige kulisser for det til enhver tid aktuelle bylivsteateret.

Langs kanalen er dette særlig gjeldende. Det er ofte et vanskelig skille og dels motstridene interesser mellom beboernes ønske om private arealer, og offentlighetens ønske om tilgjengelighet. Byggene strever med å tilpasse konteksten de står i. Parkeringsarealer på grunnplanet vil aldri gi gode byrom. Sammenhengende bygningskomplekser med store fotavtrykk er ikke forenelig med ønsket om siktelinjer og nærhet til vannet fra baklandet.

Byggene må i større grad tilpasse seg terrenget, brygga og vannet. Det er fort gjort å bedømme arkitekturen utelukkende på fasadeuttrykket, men både kvartalsstruktur, typologi, fotavtrykk, høyde og program i 1. etasje, må ivareta hensynet til omgivelsene. Den arkitekturen som i størst mulig grad tar tak i vannet kan lykkes med å finne den rette balansen, og skape gode arealer for både beboerne og byens befolkning.

Det finnes gode eksempler der byggene ikke står som en festning på kaia, kjedelig og monotomt, men snarere evner å trekke vannet inn som en ressurs. Det gir variasjon og spennende rom, og vannforløp, og en helt annet opplevelse av grenseskille offentlig - privat.

Smett mellom byggene gir kopptakt med byen bak. Brygga skaper tilgjengelighet for alle.

Historisk foto hentet fra kulturhistorisk stedsanalyse for Tønsberg sentrum

Det er ikke nødvendigvis galt med "hus på brygga". Det gir rom for aktivitet, næring og bolig som igjen skaper attraktive byområder. Men vi utfordrer utbyggerne til å ta tak i bygget på bakkeplan. Jobbe med terrenget, kanalen, omgivelsene først. Ikke legg parkeringskjellere i første etasje. Tenk siktelinjer mot kanalen, og bryt opp i lange fasaderækker. Ta hensyn til bakenforliggende gatestruktur, eksisterende bebyggelse og deres behov og ønske om lys og utsikt til vannet. Det er bygget som skal tilpasse seg landskapet, ikke motsatt.

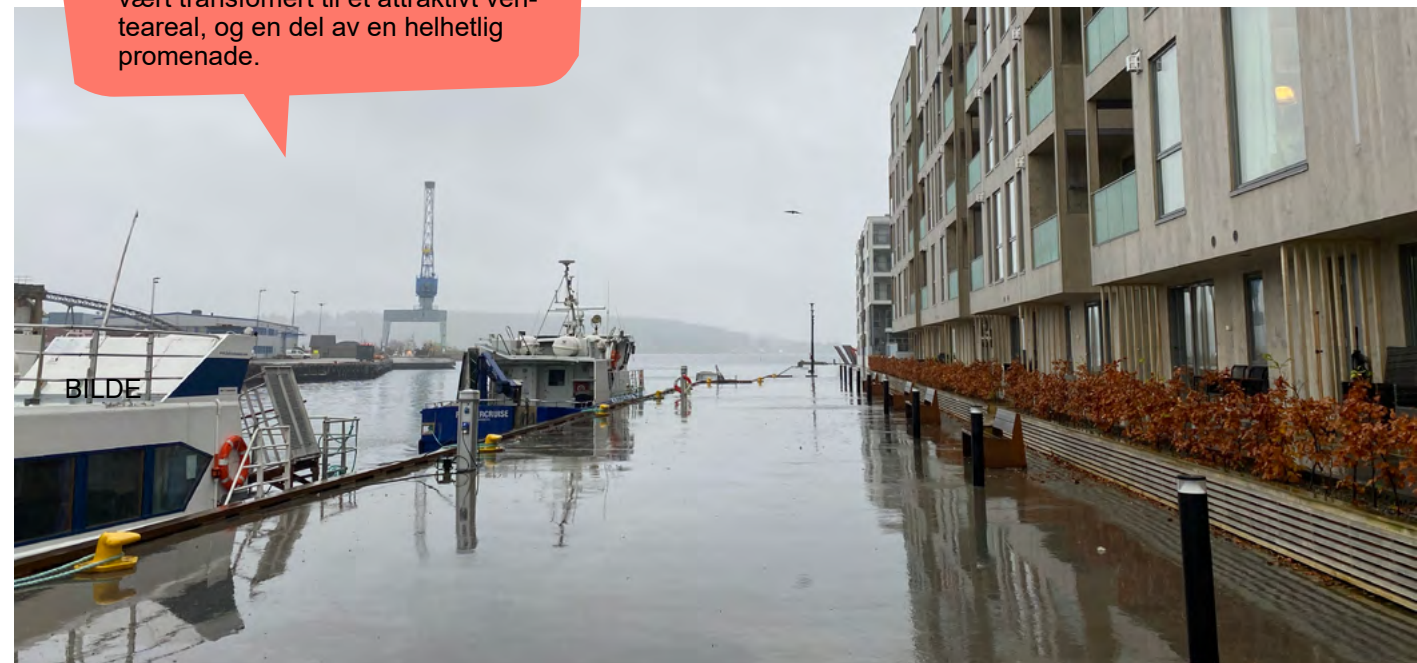
Dette gjelder i særlig grad i nye utviklingsområder langs kanalen. På eksisterende verneverdige brygger må endringer skje på kulturminnets premisser, som et del av et helhetlig miljø. Sonen mellom byggets fasadeliv og kanten må inngå i et helhetlig grep. Det er ikke nødvendigvis bredde alene som gir kvaliteter, dersom ikke arealene følges opp med et stedstilpasset program og utforming.

Bjørbeek & Lindheim landskapsarkitekter

Kalnes brygge med parkeringskjeller mot kanalen. Foto: Bjørbeek & Lindheim

Denne bryggen strever med å finne sin rolle som offentlig areal. Overgangen mot det private arealet er svakt. Med enkle grep kunne dette vært transformert til et attraktivt venteareal, og en del av en helhetlig promenade.

Fiskebrygga Tønsberg. Foto: Bjørbeek & Lindheim

Vannkunsten i Bjørvika. Arkitekt: Tegnestuen Vandkunsten

Vannkunsten i Bjørvika trekker vannet inn som en del av landskapet mellom byggene, og utnytter dermed den unike beliggenheten til å skape et helt nytt uterom.

LA VANNET LEVE

Vannet er verdifullt. Vannflaten er vårt mest mangfoldige naturbyrom. Det er habitat for en rikt dyreliv både over og under vann, og livsgrunnlaget for en rekke økosystemer. Kanalen er naturlig scene for årstidsvariasjoner, klimaendringer, forurensning og skiftende vannkvalitet.

Vannflaten skaper varierte rammer for sport og friluftsliv, båtliv, rekreasjon og lek. Vannet er attraktivt. Vi trekkes mot vannet. Vi vil se vannet, ta på det, bevege oss på det, fort eller sakte. Vi vil bli ett med vannet.

Vannet er sårbart. I Tønsberg er dette synlig flere ganger i løpet av året. Vannet farges brunt, og man minnes om at vannkvalitetene er dårlig, grunnet forurensning fra Aulivassdraget og Vellevassdraget. Tiltak rettet mot dette problemet er under planlegging, og bør følges opp med faktiske tiltak i vassdragene, som f.eks. kantvegetasjon. Rent vann er en svært viktig faktor i et levende kanallandskap. I selve kanalen kan man fokusere på forskningsstasjoner med et pedagogisk perspektiv. Kanskje kan man knytte det opp mot et kunstprosjekt som signaliserer ulike nivåer av forurensning?

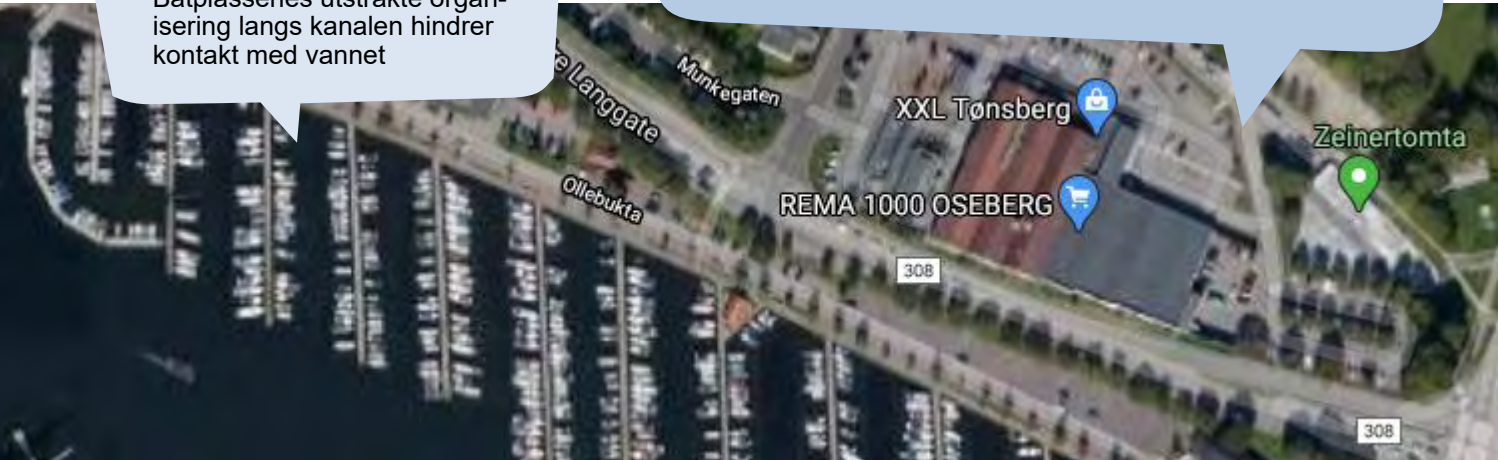
Alt som bygges ut i kanalen setter sitt preg på vår opplevelse av vannet, og vår tilgjengelighet til vannet. Det finnes en tålegrense et sted. På et eller annet tidspunkt blir utnyttelsen for høy. Nøyaktig når det skjer avhenger av kvaliteten på det som bygges, hvilken funksjon det har, og i hvilken grad anlegget er tilgjengelig for Tønsbergs befolkning.

Barrierer på tvers i vannet er særs i konflikt med ønske om tilgjengelighet, både visuelt og fysisk. Dette gjelder både permanente utbygginger, bryggeanlegg og båtkai. Hver for seg er disse tiltakene verdifulle, men tilsammen utgjør de barrierer som går ut over opplevelsen av kanalen som byrom.

Vår erfaring er at opplevelsen av tilgjengelighet kan knyttes tett opp mot utnyttelsen av vannflaten. Vi maner derfor til forsiktighet når det gjelder å bygge seg permanent ut i kanalen, å okkupere mer av vannflaten. Særlig når dette er knyttet til private aktører kan dette føre til en privatisering av vannflaten. Kan man heller åpne litt mer? Trekke vannet inn i landskapet? Trå vannet varsomt, før det er for sent.

Bjørbekk & Lindheim landskapsarkitekter

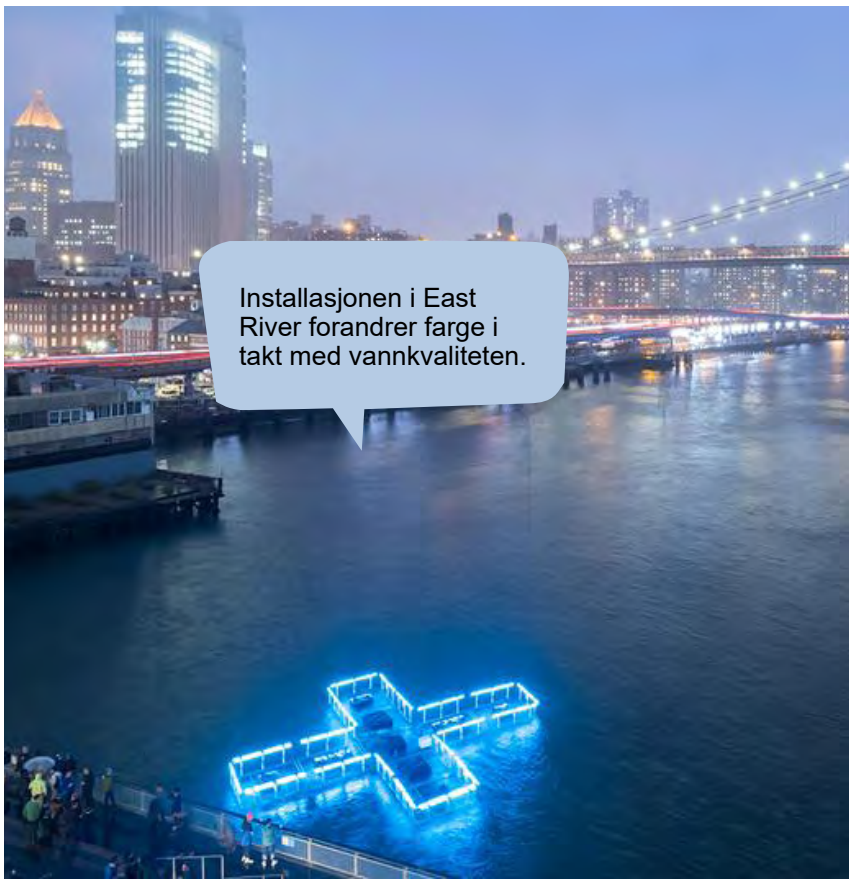
Båtplassenes utstrakte organisering langs kanalen hindrer kontakt med vannet

Eventuelle installasjoner i kanalen bør ha en sosial funksjon, aller helst med et forskningsperspektiv rettet mot barn og unge. Her en flytende have for skolebarn

Flytende dome

Installasjonen i East River forandrer farge i takt med vannkvaliteten.

Foto: Iwan Baan

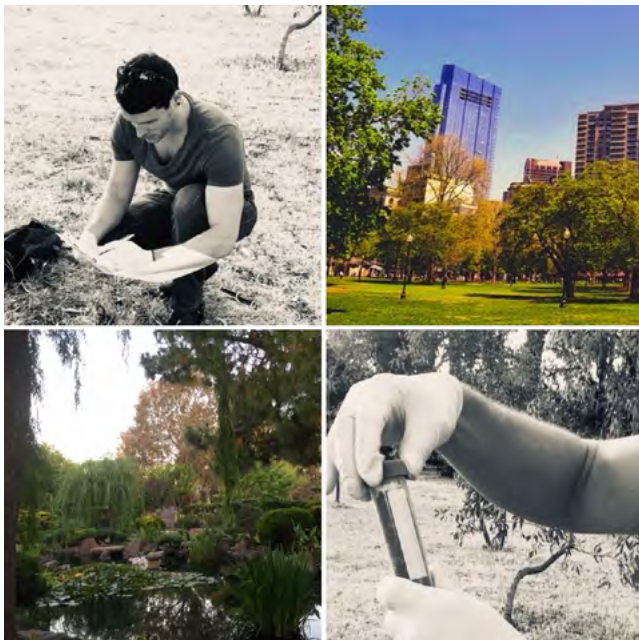

Foto: People and the nature

Flytende badeanlegg i East River. Fantastisk tilbud til byens beboerne, men tar mye plass. Et slikt anlegg må tilpasses nøye lokale forhold

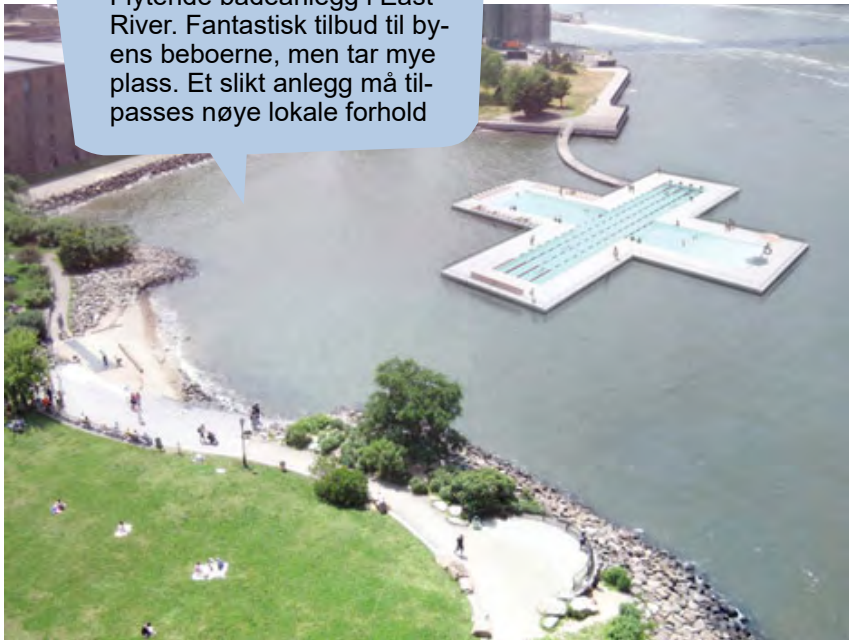

Foto: Iwan Baan

SKAP STEDER FOR OPPLEVELSER

Hva skaper et sted? Hva er en god opplevelse på dette stedet? En benk, et klatrestativ, et kunstverk på en vegg. En markedshall, en utekino. Alle gir rom for opplevelser på ulike nivåer og til ulike tider. Variasjon i størrelse, ambisjonsnivå og fleksibilitet vil sørge for attraktive destinasjoner langs kanalen.

Noen ganger skal det ikke så mye til, og enkle midler kan være nok. Først og fremst må stedet være tilgjengelig, og det må ha en funksjon og utforming som inviterer oss inn og gir oss lyst å være der.

Det trenger ikke være spektakulært, det trenger ikke være fiks ferdig. Men det kan oppleves flott at det skjer en endring, det er en opplevelse i selv selv at det skjer noe.

Små grep kan peke frem mot ny bruk, i mellomfase der tiden går sakte og man føler at det er langt igjen til mål. Men tiltakene kan også reverseres dersom det er behov for det, og man gjennom testing har funnet ut at man heller vil gå en annen retning.

«Norske byer har for mange store plasser med for få folk, det er romlige konstruksjoner som ofte gir fornemmelse av tomhet. Små tette plasser derimot, har den omvendte effekten. Mennesker blir ikke så fremmede for hverandre. Det er dette som er den urbane velsignelsen.»

Erling Dokk Holm i Aftenposten «Den urbane velsignelsen» 20.05.2020

Byrom for opplevelser bør så langt det er mulig tilrettelegges for alle, slik at flest mulig for ta del i opplevelsen.

Opplevelser kan gjerne knyttes opp mot historiske lag i landskapet, der man kan ta del i byens utvikling fra år 1000 og frem til i dag. Det kan være en utstilling av gamle bykart, kanskje fysiske bymodeller man kan ta på, og se og kjenne hvordan byens vokser frem og gatesstruktur og kystlinje endrer seg i takt med de ulike epokene.

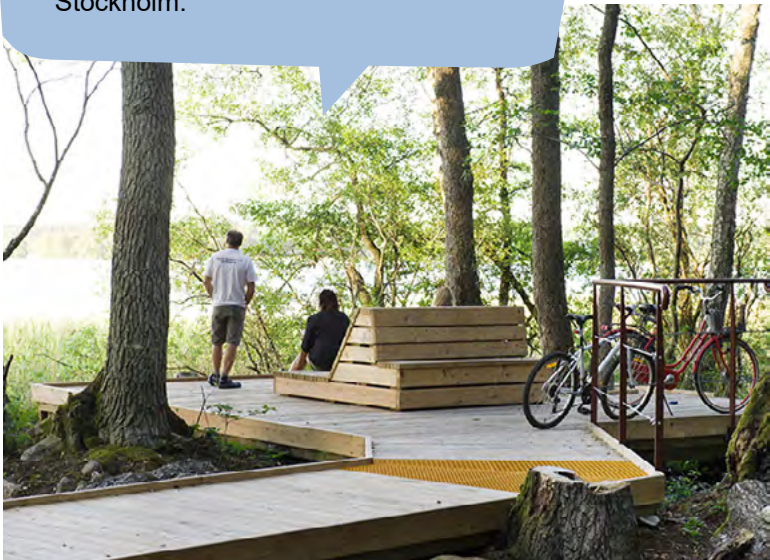
Bjørbekk & Lindheim landskapsarkitekter

Bygg en bymodell som viser hvordan kanalen og sentrum så ut før 1536, fra 1536-1820, fra 1820-1900, fra 1900-1950 og fra 1950 frem til i dag

Hentet fra kulturhistorisk stedsanalyse for Tønsberg sentrum

En tredekket promenade mellom trærne, en benk og en fin utsikt. Et sted et skapt. Arninge-Ullna Riparian Forest Park, Stockholm.

Tegnet av Topia landskapsarkitekter

Street art Amsterdam skaper en helt annen atmosfære under brua.

Kunstner: Martin Ron

Lysdesign er et svært effektivt virkemiddel som fungerer godt både store og små lerret, og med kort og lengre tidshorisont.

Regnbuen, Mølla i Mysen. Lysdesigner: Kyndill Lighting Design

Trettenparken. Havbruket i forgrunnen: Bjørbekk & Lindheim. Tree of Ténère: Alexander Green.

SKAP ROM FOR BEVEGELSE

Noen landskap er skapt for å trigge bevegelse. Vi får lyst til å løpe, klatre, sykle, promenerere, svømme, hoppe. Slike landskap er fantastiske for folkehelsa, vi blir beveger oss rett og slett mer. Uten slike muligheter i nærområdet blir vi passive og trivselen synker.

Rundt kanalen er mulighetssrommet stort. Sirkulære bevegsler i form av tosidig promenade og flere kryssende bruer gir rom for flyt og bevegelse. Vannkanten gir rom for vannlek. Kanalbreen gir rom for aktivitetssparker tilpasset ulike generasjoner og ulikt intensitetsnivå.

En landskapsstrategi knyttet til bevegelse skaper mangfold, byliv og bedre folkehelse. Aktive landskap tiltrekker folk, og gjør byen attraktiv for økt tilflytning og for Tønsbergs befolkning.

Bjørbekk & Lindheim landskapsarkitekter

The block. Tegnet av Desert Ink

The Infinite Bridge transformerer en enkel sirkelform til et attraksjon som trigger bevegelse og lekenhet.

Gjode Povlsgaard Arkitekter

Koigen i Hamar ble transformert opprustet med skatepark, strand og en kunstig øy.

Nansenparken på Fornebu - perfekt for fysisk utfoldelse.

Bjørbekk & Lindheim landskapsarkitekter

Stovnertårnet er et 12 meter høyt unverselt uformet, lys-satt tårn med flere møteplasser på vei til toppen. Tårnet har blitt en ny møteplass på Stovner.

Link landskap

Bjørbekk & Lindheim landskapsarkitekter

The rampart Wave i Lyon inviterer til klatrelek for store og små.

BASE landscape architecture

DELOMRÅDENE

FORELØPIG ANBEFALINGSKART

Følgende kart er form for oppsummering av innspill og tanker vi har fått gjennom denne prosen. De er ikke en systematisk gjengivelse, heller snarere en faglig retningspil som viser hvor vi bør gå for å kunne oppnå mange av de gode ønskene og intensjonen som finnes for kanalområdet.

Kartene er heller ikke ment som definitive, dette er ikke et fasit, eller det eneste svaret. Kanskje vil vi endre mening underveis, og det endelige svaret ligger noen år frem i tid.

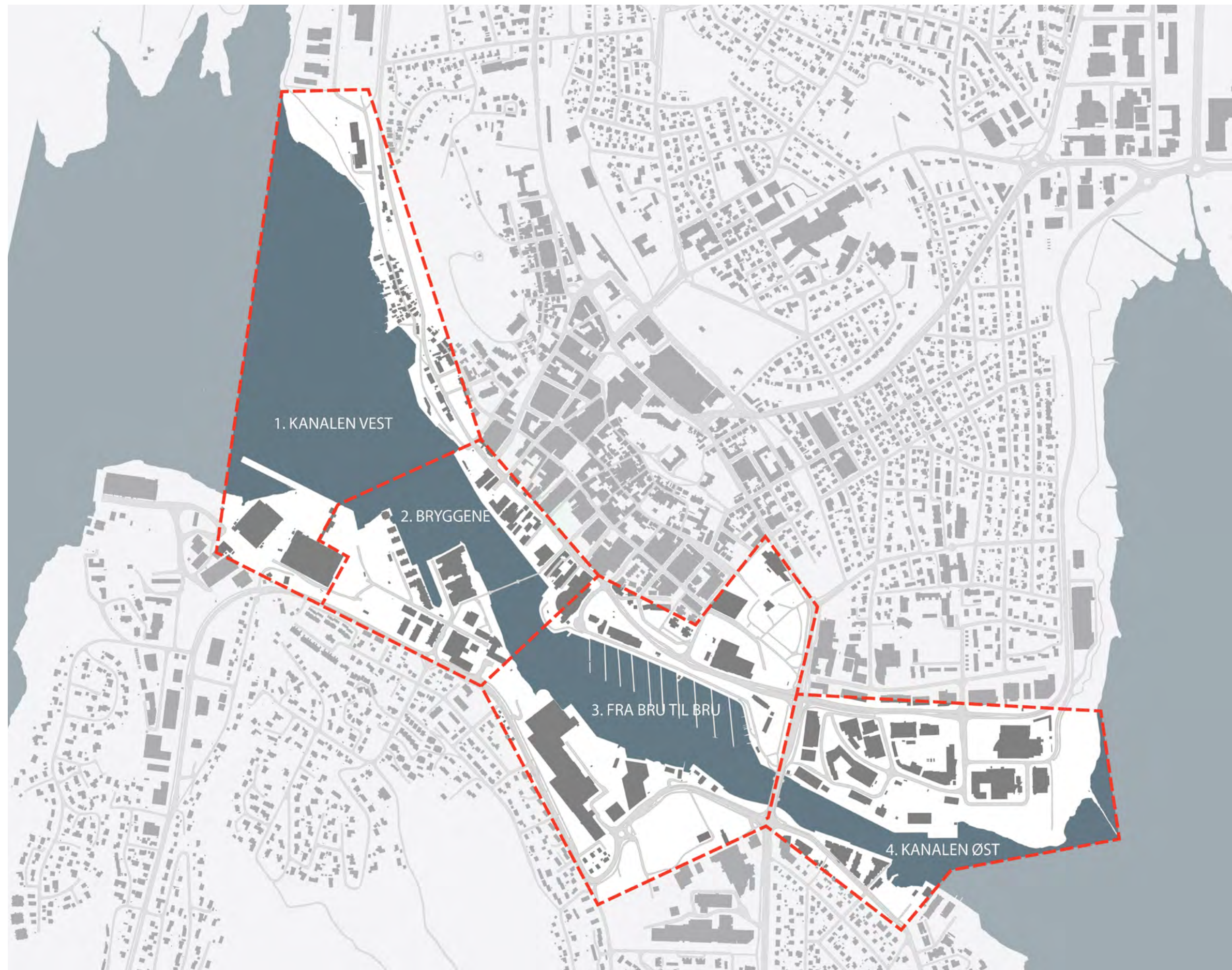
Kartene er holdt på et overordnet nivå. Det er først i neste bok - skisseboken, vi vi gå inn i detaljene og utforske hvordan noen av områdene kan programmeres og utformes.

Vi lar oss begeistre av alle tanker og innspill som har kommet inn, det viser et sterkt og tydelig engasjement for kanalområdet og et stort behov for å tilrettelegge for rekreasjon og opphold nær vannet.

Vi gleder oss til å fortsette reisen sammen med Tønsbergs befolkning!

Bjørbekk & Lindheim landskapsarkitekter

DELOMRÅDENE

1. KANALEN MOT VEST

LANDSKAPSARKITEKTENS ANBEFALINGER FOR DELOMRÅDET KANALEN MOT VEST

Det er viktig at promanden videreføres på begge sider av kanalen, men at den her bærer preg av å forsere mer landlige omgivelser. På nordsiden er det et stort behov for oppgraderinger i bukten nord for gjestehavnen. Dette er et lite stykke svært sentrumsnært strandkant, og kan lett bli en naturlig destinasjon ved at området gis litt kjærlighet.

Selve bukta er en viktig landsskapsform, som en bølgende kontrast til den mer urbane gjestebrygga. Formen må bevares og gjerne forsterkes, og vannspeilet må holdes åpent for å hindre at vannflaten

bygges ytterligere ned. Det bør skiltes for videre vandring gjennom Nordbyen og videre til Ilene naturreservat.

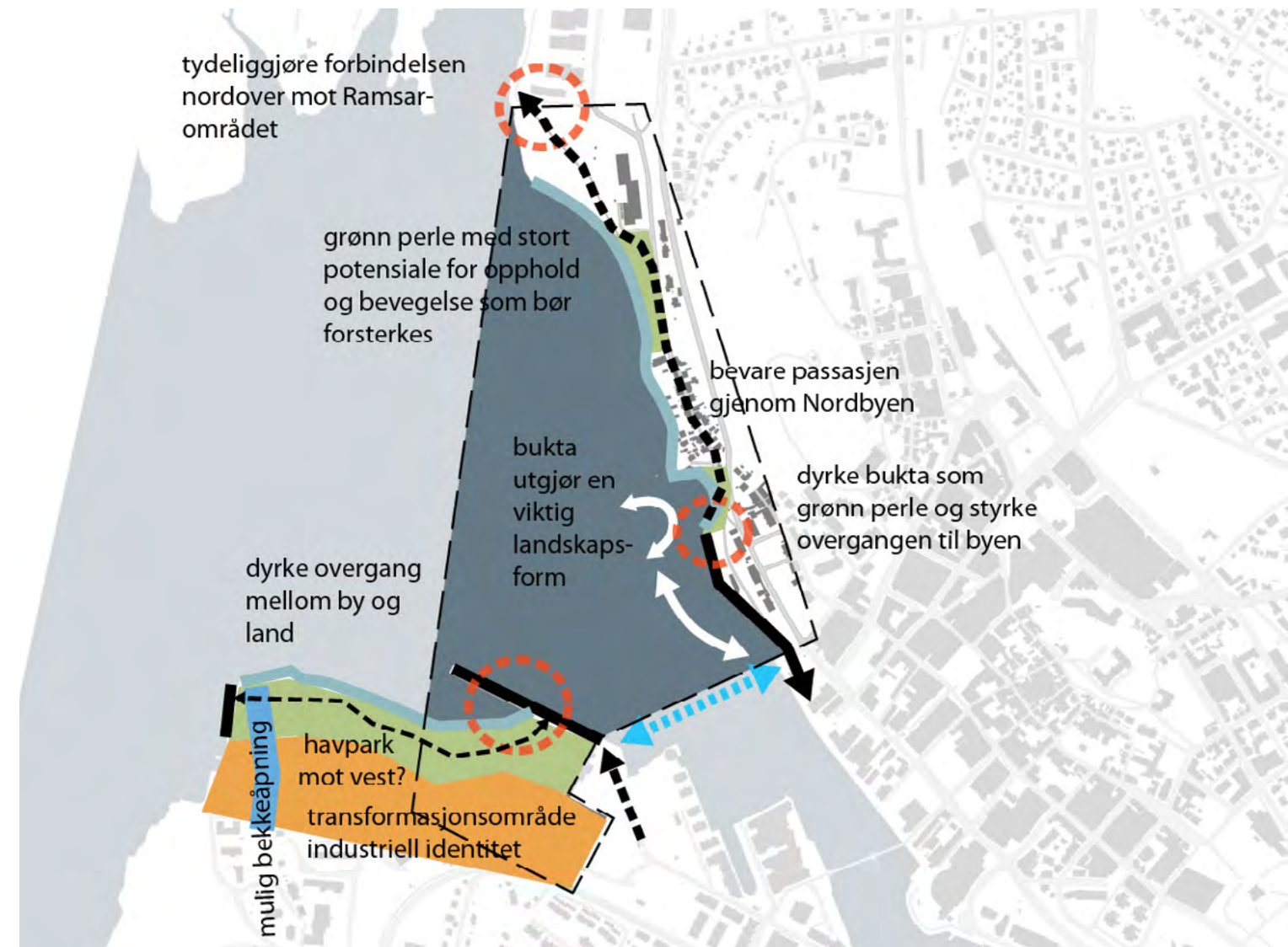
Promenaden har en helt særegen kvalitet gjennom Nordbyen, og bør selvfølgelig opprettholdes som den er.

I bukten på nordsiden er det en tilsynelatende forglemt strand. Også denne har en unik nærhet til byen, og vi anbefaler at det etableres en liten naturstrandpark i denne bukta. Dette bør gjøres skånsomt, ved hjelp av enkle designgrep som øker brukervennligheten, og samtidig respekterer nærheten til ramsarområdet, og gir bukta en rolle som inngangsport til hele naturreservatet.

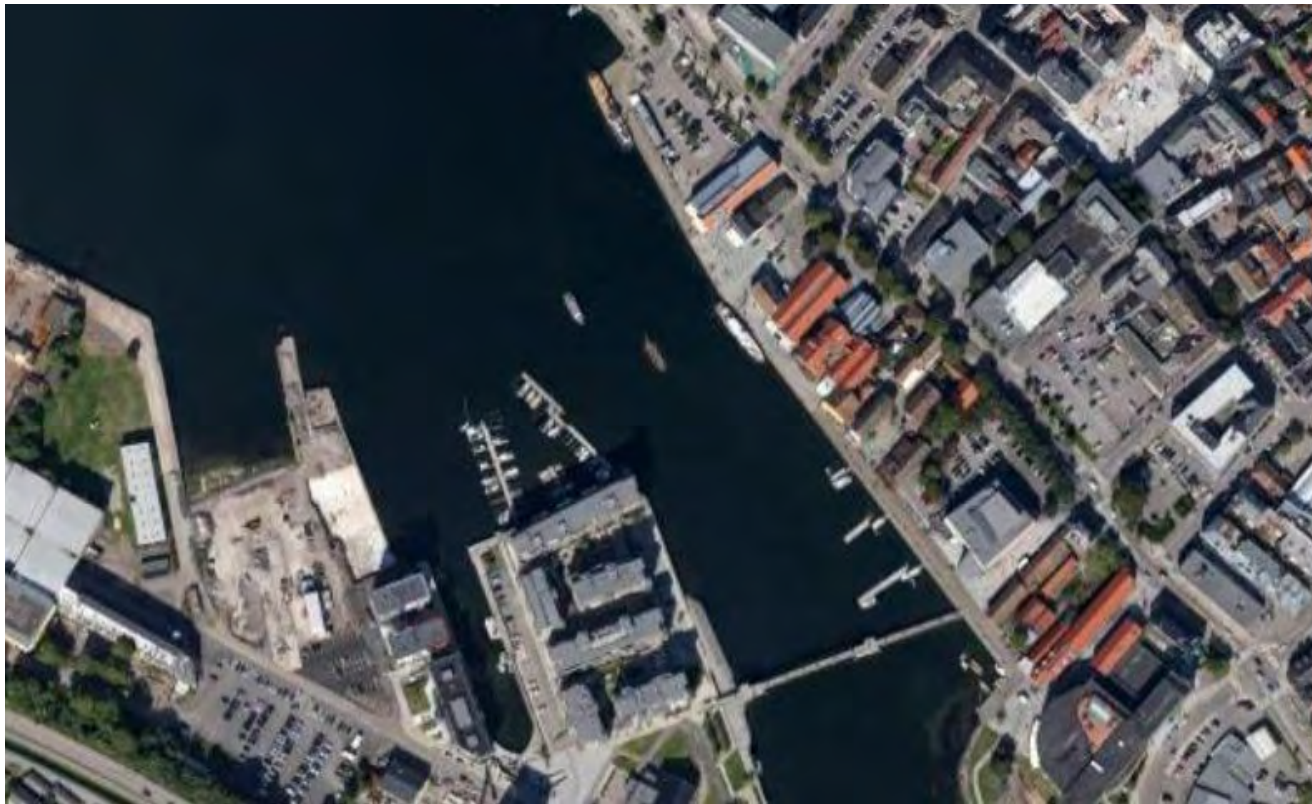
På Kaldnes vest anbefales det at området transformeres med en tydelig industriell identitet, med hel eller delvis bevaring og viderføring av bryggepirer, bygningselementer, kraner osv.

Bekkeåpning som strukturerende element for utviklingen bør vurderes der det er mulig.

Det anbefales å dyrke overgangen mellom "by og land". Dette kan blant annet ved å dyrke kvalitetene i det urbane og det naturlige, og skape gode og tydelige overganger der disse møtes. Det bør også anlegges en stor folkepark eller havpark mot vest med stedegne planter og klimatilpasset utforming.

2. BRYGGENE

LANDSKAPSARKITEKTENS ANBEFALINGER FOR DELOMRÅDET BRYGGENE

Det anbefales at gatestrukturen på nordsiden av kanalen føres frem til kanalen og forsterkes ved en oppgradering / omdisponering av byrommene. Parkeringsplasser for biler fjernes, og arealene opparbeides som flotte, grønne byrom. Overvann bør benyttes som en ressurs for opplevelse og biologisk mangfold der det er mulig.

Honnørbrygga er et svært viktig torg. Torget knytter sammen byen, brygga og omkringliggende landskap. Torget er starten på bryggeområdet og den urbane delen av kanalen, og markerer også starten på byen der Nedre Langgate med tilhørende bebyggelse får en mer bymessig utforming.

Torget bør løftes i rollen som byport / velkomsttorg og mobilitetspunkt for kanalområdet for alle som ankommer fra denne kanten. Torget kan med fordel programmeres med turistkontor som synliggjør alt det

flotte denne byen har å by på for tilreisende. Gjestebygga bør ha et sterker helårspunkt enn i dag, både mot tilreisende og innbyggere.

En fremtidig ny krysning bør lande på torget. Med en ny krysning på plass vil hele området aktualiseres med tanke på grønn mobilitet og rekreasjon rundt kanalen. Det anbefales sterkt at det jobbes videre med å realisere denne forbindelsen.

På Kaldnessiden bør krysningen lande i grønt byromstorg som ivaretar behovene for både grønn mobilitet og opphold. På Kaldnes brygge er det behov for oppgraderinger og generelt vedlikehold. Dette bør inkludere grep som tydeliggjør at områdene er offentlig tilgjengelige. Området mot hovedkanalen bør aktiveres med vegetasjon og offentlig møblering, og tilkomsten til vannet bør forsterkes.

Dokken har potensiale for å bli et ganske vakkert kanalrom, og bør gis et program for å vitaliseres gjennom hele året. Det bør også vurderes å legge en ny gangbru

over dokken, for å øke fremkommeligheten langs kanalen.

Parken ved Støperiet er et vellykket og godt formgitt grønt byrom. Lekeplassen er også svært populær. Det har kommet ønsker om ytterligere program i parken i form av amfi med tak. Vi ser at dette vil kunne gjøre parken ytterligere tilpasset dagens bruk. Eventuelle tiltak her må gjøres med varsomme grep, og tilpasses det eksisterende formspråket. Tiltaket må ikke gå på bekostning av etablert vegetasjon.

Promenaden bør forlenges sørover forbi DSB, slik at det fremstår tydelig hvor man skal gå.

Parken på Lindahlplan er en markant landskapsform i kanalen. Denne bør fremstå så grønn som mulig, og man bør være varsom med å legge ytterligere program ut i vannet.

3. FRA BRU TIL BRU

LANDSKAPSARKITEKTENS ANBEFALINGER FOR DELOMRÅDET FRA BRU TIL BRU

Nye transformasjonsområder må ivareta promenaden på både kort og lang sikt. Det anbefales at det gjøres enkle tiltak for å åpne opp for myke trafikanter, slik at man sikrer etableringen av en kanalpromenade så snart som mulig. På lengre sikt må promenaden opparbeides som en del av disse områdene. Promenaden videreføres under Kanalbruene på sørsiden av kanalen.

Transformasjonsområdet på Scanropeveien bør i størst mulig grad tilrettelegges for en god forbindelse fra baklandet og frem mot kanalen, i form av gatestruktur og en sammenhengende blågrønn struktur.

Området som er markert med oransje - industriell transformasjon - bør i likhet med området på Stensarmen utvikles med helt unike, urbane kvaliteter, med tydelige spor etter den industrielle epoken. Stedegne, industrielle elementer bør videreføres og fremheves, som en viktig

historieforteller, men også for å skape en egen identitet og kontrast til øvrige generiske havneboligområder.

Det er et sterkt ønske i befolkningen at det tilrettelegges for bading og sportsaktiviteter langs kanalen. Oldebukta er i våre øyne det aller mest egnede stedet for et slikt program, både med tanke på solforhold, tilgjengelighet, eierforhold, transformasjonspotensiale og endringskapasitet.

For å gi rom for en kanalpark med tilgang til vannet så anbefales det å omdisponere noe av båt plassene til badefasiliteter og strand, samt omstrukturere eksisterende bygningsmasse. På denne måten kan hele bukten tas i bruk som en badepark, og det helhetlige grøntdraget på hver side av kanalen forsterkes.

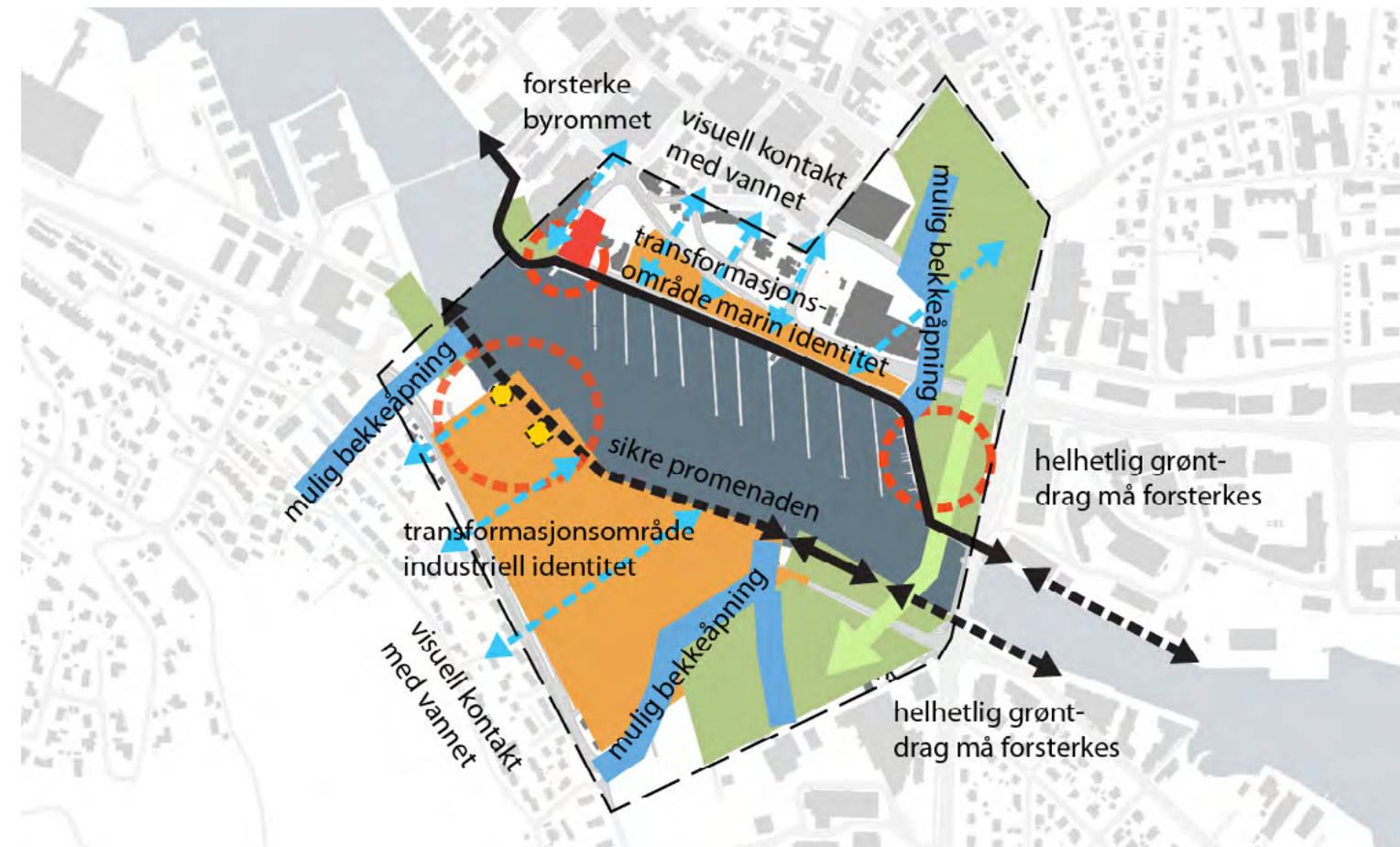
Det anbefales at så mye som mulig av båtforeningens administrative og medlemsrettede behov videreføres i nye bygg som er bedre tilpasset terrenget og øvrige behov, men at opplag for båter flyttes. Vi mener at

man på denne måten kan utvikle en fantastisk kanalpark uten at det går for mye ut over eksisterende marina og båtforeningens aktiviteter.

Kanalparken bør opparbeides med publikumsrettede fasiliteter som garderobes, toaletter, lekeplass, treningsområde, amfi, badestrand, badekai og eventuelt et sjøbad eller en badstue. Det bør også legges til rette for kajakk.

I området mellom kanalparken og Lindahlplan bør man se på muligheter for å trekke Svend Foyns gate helt ned til kanalen. Dette åpner opp for en bedre trafikkavvikling på bryggen, og muligheter for å utvikle området i tråd med innspillene fra innbyggerne.

Gaten øst for hotel Quality bærer preg av veianlegg og fungerer dårlig som urbant byrom. Det anbefales at gaten får en viktigere rolle i byveven, og at den munner ut i et klart definert byrom ved kanalen. Båtslippfunksjonen opprettholdes, og oppholdsfunksjonene økes betraktlig.

4. KANALEN MOT ØST

LANDSKAPSARKITEKTENS ANBEFALINGER FOR DEL-OMRÅDET KANALEN MOT ØST

Promenaden må videreføres på begge sider av kanalen, under kanalbroen, for å koble dette området på resten av byen på en lettlest og attraktiv måte.

I Byplanen står Lecatomten omtalt som et fremtidig grøntareal som *“skal være en grønn lunge og tilføre en opplevelse for fotgjengere på Kanalpromenaden. Grøntarealet skal tilrettelegges for arealkrevende lek.”* Dette gjelder imidlertid kun den delen som er satt av til grøntstruktur, som utgjør en stripe nærmest vannkanten.

Det er sendt inn forslag om en tidevannspark på tomten, og vi tror dette er tanker man burde se nærmere på. Byggegrensen er i gjeldende regulering satt ganske nær vannkanten, og i praksis vil dette bety at parken vil bli av svært begrenset omfang. Det bør vurderes om mer av tomten kan settes av til park, i kombinasjon med et fremtidig krysningspunkt over til Stensarmen.

Vi anbefaler at det jobbes videre med planene for realisering av en nytt krysningspunkt. En kryssning her

vi ha stor betydning for bevegelsesfriheten rundt kanalen, og påvirke hvordan begge sider benyttes i rekreasjonsøyemed.

Krysningspunktet som er vist i planen samfaller på Stensarmen i overgangen mellom en større grøntstruktur og transformasjonsområdet med industriell identitet. Det åpner for en rekke muligheter både med tanke på grønn mobilitet, byutvikling på nordsiden og muligheten for å tilrettelegge for sport og fritid.

Byplanen sier om Stensarmen: *I 2012 vedtok kommunen at havnevirksomheten på Stensarmen i hovedsak skulle avvikles. Foruten havneområde består Stensarmen i dag av bilbasert storvarehandel og kontorer. Arealene har potensiale for langt høyere utnyttelse enn dagens bruk og kan løse en betydelig andel av kommunens fremtidige arealbehov knyttet til bolig, næring og offentlig og privat tjenesteyting. (...)*

Bekkeåpning: Ved å gjenåpne bekkedrag og forsterke disse med beplantning og parkmessig opparbeiding kan det skapes nye forbindelser mellom byen og det om-

liggende landskapet. Bekkeåpning vil også være et viktig grep for overvannshåndtering.

Vi anbefaler at man ser på muligheten for en bekkeåpning i arbeidet med VPOR for Stensarmen. Idunn Hylland har i sin masteroppgave sett på en mulig løsning, denne trekkes inn i den videre prosessen.

Området som er markert med oransje - industriell transformasjon - har et stort potensiale for å bli utviklet med helt unike, urbane kvaliteter. Stedegne, industrielle elementer bør videreføres og fremheves, som en viktig historieforteller, men også for å skape en egen identitet og kontrast til øvrige generiske havneboligområder.

Med fantastisk beliggenhet, og som den fremste urbane portvokter til byen, har området også et stort ansvar for å legge til rette for offentlig tilgjengelige bryggerom av høy kvalitet.

Det bør anlegges en stor folkepark i overgangen mellom by og land, og som en fantastisk portal mot Ramsarområdet, og som et vakkert utkikkspunkt mot havet.

